A tanító szak tárgyleírásai

I. Alapozó ismeretek

Tantárgy neve: A Biblia tanítása és etikai üzenete	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. és 2. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **ppt, etikai helyzetek elemzése**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak): -*	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. és 2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A Tóra.
Válogatott szövegek a választott nép történetéből: Izrael letelepedése, bírák, a királyság születése; Izrael királysága, a babiloni fogság, visszatérés.
Költői szövegek és bölcsességirodalom az Ószövetségben.
A prófétai irodalom: próféták Izraelben és Júdában; próféciák jelenről és jövendőről.
Az evangéliumok: a szinoptikusok, János evangéliuma.
Egyház az Újszövetségben: Az apostolok cselekedetei, a levélirodalom.
Az újszövetségi apokaliptika.
Etika és morál.
A keresztyén etika bibliai alapjai.
Politikai etika – Állam, felsőbbség, egyház és politika.
A munka etikája.
A szabadnap, pihenés, a vasárnap etikája.
Kultúra és sport.
Ökológia etika.
Élet és halál kérdése a 6. parancsolat alapján.
Határesetek: Háború, halálbüntetés, öngyilkosság.
Abortusz, eutanázia, orvosi etika.
A család etikája.
Házasság és szexualitás.
Gazdaság, pénz.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Olvasandó bibliai szemelvények forrása: Biblia. Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése. Magyar Bibliatársulat. (Új protestáns bibliafordítás, 2014), Kálvin Kiadó, Budapest. 2014. ISBN 978965582488
2. Magyarázatos Biblia (az 1990-es bibliafordítás magyarázó jegyzetekkel és kislexikonnal) Kálvin kiadó. Budapest 1996. ISBN 9633009597
3. Fazakas, S. (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Luther Kiadó/Kálvin Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789635583812
4. Szűcs, Ferenc: Teológiai etika, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993. ISBN 9638360011
5. Kodácsy-Simon, E.: Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban, Luther Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789633800904

Ajánlott irodalom:

1. Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon I-II. Kálvin Kiadó, Budapest, 1993-1995.
2. Kézikönyv a Bibliához. Lilliput Kft., Budapest, 1992. ISBN 9637839208
3. Rae, Scott B.: Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába, Harmat Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 978-9632882826
4. Török, István: Etika, PTI, Kolozsvár, 1997. (ISBN nélküli kiadás); u.ez Amsterdam, Free University Press, ISBN 9062566863

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a Szentírás alapvető történeteit, kor-, társadalom- és vallástörténeti összefüggéseit
- tisztában van a protestáns etika legfontosabb bibliai és teológiai alapjaival, az etikai tájékozódás keresztyén és európai gyökereivel és a keresztyén etika értékrendjével
- ismeri a legfontosabb egyházi etikai nyilatkozatokat, és ez elérhető szakmai irodalmat
- tájékozott a szociáletikai kérdések mai aktualitását és problémáit illetően
- ismeri a 6–12 éves gyerekek erkölcsi nevelésének lehetőségeit
- birtokában van bizonyos etikai kérdések kapcsán szükséges alapvető szakismereteknek is (pl. orvosi etika, gazdaság etika, környezet etika stb.)
- tisztában van az etikai problémák mögött húzódó technikai, szakmai kérdésekkel
- ismeri az etikai véleményformálás bibliai alapokon is nyugvó módszertanát
- tisztában van bizonyos etikai döntéshelyzetek cselekvési, választási és érvelési lehetőségeivel

b) képességei

- képes az etikai döntéshozatalra, az etikus magatartásformák és értékelés képességeinek kialakítására
- képes az adott szituációkat etikai döntéshelyzetként felismerni, s abban a tanultak függvényében döntést hozni vagy a döntést mérlegelni és elősegíteni
- az etikai döntéshozatalt ne csupán konkrét helyzetekben tudja alkalmazni, hanem az oktatói-nevelői munkája során preventív módon, akár közvetve is át tudja adni az etikai érveket és felismeréseket, az adott szakismeretek kapcsán (pl. környezetvédelem, egészség stb.)
- képes ezekben a kiemelkedő segítséget adó bibliai paradigmák következetes felmutatására
- képes a hivatása gyakorlása során felismerni és meglátni az etikai iránymutatás elfogulatlan és objektív lehetőségét, elkerülve a kirekesztő és egyoldalú ítélkezés téves magatartását

- képes az etikai felismeréseket átadni a 6-12 éves gyerekek számára szociokulturális meghatározottságainak figyelembe vételével
- képes etikus magatartásával kölcsönös bizalmat kialakítani a gyerekekkel és családjukkal, és etikai tanácsot adni
- képes adott közéleti, társadalmi eseményekre, jelenségekre etikailag reflektálni

c) attitűdje

- elkötelezett az embertárs iránt, a másiknak való segítségnyújtásban, a közösség és a társadalom, a környezet és a következő generáció iránti felelősségben
- szociálisan elkötelezett és érzékeny, felismeri és teljes mértékben akceptálja a másik ember méltóságát, s önmagát nem individuális módon értelmezi, hanem a közösség tagjaként;
- etikai meggyőződése inkluzív, befogadó szemléletet alakít ki, amelyet tevékenysége során többek között a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartásában realizálódik
- nyitott más nézőpontok megismerésére, az adott közösség hagyományos erkölcsi ítéletalkotásától eltérő etikai normák és értelmezések, esetleges szubkultúrák megértésére, így nyitottságra és befogadásra nevel

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal cselekvéséért, normarendszerének alakítására
- felelősséget vállal a gyerekek etikai neveléséért
- felelősségvállalása kiterjed a mikrokörnyezetre, a saját intézményre, és a környező világra egyaránt; mindennek különleges teológiai aspektusaival együtt
- az etikai döntést és cselekvést az adott szociokulturális közegre való tekintettel hozza meg és foganatosítja

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD**

Tantárgy neve: Az egyházi ismeretek alapjai	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa**: **2. és 3. félév: 1 ea. + 0 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A számonkérés módja: 2. és 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **A Biblia tanítása és etikai üzenete (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

- Az ókori és kora középkori egyház életének jellemző vonásai
- A virágzó és a hanyatló középkor egyetemes és magyarországi egyháztörténete
- A reformáció és ellenreformáció kora egyetemes egyháztörténetének bemutatása
- A reformáció Magyarországon és jelentősége XVI. századi hazai művelődéstörténetben
- A protestáns egyházak közjogi helyzetének változásai Erdélyben és a királyi Magyarországon a linzi békéig. A korszak református művelődése és teológiája
- A felvilágosodás kora egyetemes egyháztörténetének áttekintése
- Az I. Lipót-féle abszolutizmus egyházpolitikája és a gyászévtized. A kuruc kor és a „vértelen ellenreformáció” kora, majd az EdictumTolerantiae és az 1791. évi XXVI. tc. hatása a magyarországi protestantizmusra
- A XIX–XX. század egyetemes egyháztörténetének fő vonalai
- A XIX. század magyarországi egyháztörténete, különös tekintettel református egyházi és iskolai életre
- A XX. század hazai egyháztörténete, kitekintéssel a trianoni országhatárokon kívül élő magyar reformátusság sorsának bemutatására
- A Tiszántúli Református Egyházkerület és a Debreceni Református Kollégium történetének összefoglalása

- Az egyház (fogalma, tulajdonságai, kezdetei, határai)
- Az ökumenikus mozgalom története
- Keresztyénség a világban, vallásosság, felekezeti viszonyok Magyarországon
- A római katolikus egyház
- Az orthodox egyházak
- A református egyház
- Kisebbségi magyar reformátusság a Kárpát-medencében
- Az evangélikus egyház
- Szekták, új vallási jelenségek, New Age
- Vallásoktatás Európában és Magyarországon a 21. században

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bellinger, Gerhard: Nagy valláskalauz, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. ISBN: 9630366184
2. Egyházunk a Magyarországi Református Egyház, MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 1997, ISBN 963300702x
3. Tóth-Kása István – Tőkéczki László (szerk.): Egyháztörténet I–II. köt. MRE Pedagógiai Intézet, Budapest, 1997/1998. ISBN 9630486105

Ajánlott irodalom:

1. Dienes Dénes – Misák Marianna (szerk.): Ókor, középkor, SRTA, Sárospatak, 2007 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 1). ISBN 9789638654663
2. Dienes Dénes (szerk.): A reformáció, SRTA, Sárospatak, 2008 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 2). ISBN 9789638654670
3. Dienes Dénes (szerk.): A felvilágosodás és ami utána következett, SRTA, Sárospatak 2013 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 3). ISBN 9789638981738
4. Heussi, Karl: Az egyháztörténet kézikönyve, Oziris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633796865
5. Küng, Hans: Mi az egyház? Magánkiadás, Győr, 2001, ISBN 9634400558

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri az egyházról szóló alapvető bibliai tanítást
- tájékozott az egyház történetéhez kapcsolódó alapvető fogalmakkal kapcsolatban
- ismeri református egyház életét és szolgálatait
- ismeri a legnépesebb magyarországi felekezetek alapvető jellemzőit
- ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismeretet alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamink egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a szakmai-tudományos kritériumokat szem előtt tartva a tantárgyra vonatkozó szakirodalom kiválasztására és munkája során azok hasznosítására
- képes a saját és a tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

c) attitűdje

- saját vallási identitásának erősítése mellett nyitott a más felekezetek tanításainak megismerésére
- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- törekszik az önképzésre
- igényli saját tevékenysége mások általi elemzését és értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a tanulók vallási ismereteinek kialakításáért
- felelősséggel közvetíti a magyar református egyház értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD, Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: Filozófiatörténet	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 70–30 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. félév: 1 ea. + 1 szem. *ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a* ***nyelve****:* **angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: tematikus problématörténeti áttekintések, forrásszövegek olvasása	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgatók képet kapnak a napnyugati filozófia mintegy két- és félezer éves történetéről, a preszókratikusoktól a huszadik századi gondolkodásig. A kronológia tiszteletben tartása mellett bemutatásra kerülnek a legfontosabb filozófiai problémák. A vizsgálat során kitérünk a vitákban elfoglalt pozíciók világos megkülönböztetésére és az érvkészletek megismerésére. A megértés részét képezi annak felmutatása, hogy a filozófiai problémák konkrét kezelése milyen általánosabb világlátás talaján történt. Az egyes filozófiatörténeti korszakok tárgyalása lehetővé teszi, hogy a hallgatók az adott korszak kulturális közegébe illesszék a tárgyalt problémákat. Ennek részeként pedig megértsék azt a módot, amiként az egyes filozófiai gondolatok meghaladni kívánták koruk filozófiai-kulturális horizontját. A tárgy oktatásának fontos szempontja a filozófiai és a teológiai gondolkodás közötti kapcsolódási pontok, interdiszciplináris viszonyok áttekintése.

- A nyugati filozófia kezdetei: preszókratikus filozófia
- A szofista filozófia és Szókratész, szofisztikus érvelések.
- Platón és Arisztotelész (források, életük, gondolkodásuk)
- Hellenisztikus irányzatok (epikureusok, sztoikusok, szkeptikusok)
- Az újplatonikus gondolkodás és a patrisztikus filozófia, Plótinosz és Augustinus
- A skolasztikus gondolkodás, ontológiai istenérv, univerzália-vita, Aquinói Tamás istenérvei
- Az újkori filozófia kialakulása: Francis Bacon és Thomas Hobbes
- Racionalizmus: René Descartes és Baruch Spinoza filozófiája
- Empirizmus: John Locke, George Berkeley és David Hume gondolkodása
- A felvilágosodás filozófiája: Jean-Jacques Rousseau és Immanuel Kant
- A klasszikus német filozófia: Fichte, Schelling és Hegel
- Sören Kierkegaard és Friedrich Nietzsche gondolkodása
- Ismerkedés a 20. századi filozófiai irányzatokkal: fenomenológia, a logikai pozitivizmus és 19. századi előzményei, tudományfilozófia, egzisztenciálfilozófia, hermeneutika, dekonstrukció

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Steiger Kornél (szerk.): Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény. Holnap Kiadó, Budapest, 1992. ISBN 9633450918. (bármely kiadás megfelel)
2. Steiger Kornél: Filozófiai kislexikon. Fiesta Kft. és Saxum Kft, Budapest, 1999. ISBN 9638133937

Ajánlott irodalom:

1. Heidegger, Martin: Mi a filozófia? In: Gond 1993/4, 86-97. ISSN 12158433
2. Kolakowski, Leszek: Metafizikai horror. Osiris-Századvég Kiadó, Budapest 1994. ISBN 9633790255
3. Nietzsche, Friedrich: A nem-morálisan felfogott igazságról és hazugságról. In: Athenaeum I./3, 3-15. ISSN 12155144
4. Rorty, Richard: Philosophy and the Mirror of Nature, Princeton University Press, Princeton, 1980. ISBN 0691072361
5. Taubes, Jacob: Nyugati eszkatológia. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639165654

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a nyugati filozófia tradicionális témáit, problémáit
- rendelkezik az egyes filozófiai problémák kifejtéséhez szükséges fogalmi eszköztárral

b) képességei

- képes az egyes problémák történeti közegükbe illesztésére
- rendelkezik a kritikus gondolkodás, a problémaérzékenység és a lényegkiemelés képességével
- képes a filozófiai vitákat érvek és ellenérvek mentén rekonstruálni és világossá tenni az egyes pozíciókat
- képes érzékeltetni, hogy a nyugati kultúra a kezdeteitől a transzcendenciára nyitott, ill. a transzcendencia kérdésével folyamatosan szembesülő filozófiai-teológiai megalapozottságú kultúra

c) attitűdje

- vállalja a dialógust és a vitahelyzetet, mert annak megtapasztalása elmélyíti a másikkal szembeni empátiát, az odafigyelés és az aktív hallgatás képességét, s mindez együtt a másik pontosabb megértéséhez, valamint a mélyebb önmegértés irányába mutat
- fontosnak ítéli a személyiségfejlődés, a nevelés és a szocializáció szakirodalmában való tájékozódást
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd és vezetési stílus elsajátítására

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Magyar társadalom- és művelődéstörténet	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás**	
A számonkérés módja: 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projektmunkák, ppt-s előadások, beszámolók**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hétköznapi élet kultúrája és a szellemi élet története Magyarországon a 16-20. század között
A 19-20. század magyar társadalmára vonatkozó társadalomtörténeti értelmezési keretek
Népesedési folyamatok a 19-20. században Magyarországon
A tevékenységszerkezet átalakulása, a vagyon- és a jövedelemmegoszlás, a fixáció és a mobilitás a 19. században
A rang és a presztízs viszonyai, a mentalitás jellemzői és változatai
A társadalom szerkezeti alapvonásai, a társadalmi csoportszerkezet átalakulásai a 19-20. században
Az életmód változásai, a lakáskultúra társadalmi mintázatai
A magyarországi kisebbségek, a kisebbségekben élő magyarság helyzete
Az értékrendszerek, a mindennapi élet társadalmi és kulturális összetevői és színterei
A rendi korszak Európája a 16-18. században
A modern Európa kialakulása a 18-19. században
Politikai, jogi, gazdasági, társadalmi és kulturális változások a 20. században Európában

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Davies, Norman: Európa története. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9633893399
2. Gunst Péter (szerk.): Európa története. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1996. ISBN 9632600622
3. Gyáni Gábor, Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9633794412
4. Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9633794404
5. Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9633799112

Ajánlott irodalom:

1. Bácskai Vera: Városok és városi társadalom Magyarországon a XIX. század elején. Akadémiai

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kiadó, Budapest, 1988. ISBN 9630546973
2. Gyáni Gábor: Az utca és a szalon. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9639158305
3. Gyáni Gábor: Hétköznapi élet Horthy Miklós korában. Corvina Kiadó. Budapest, 2006. ISBN 9631355489
4. Tárkány Szücs Ernő: Magyar jogi népszokások. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981. ISBN 963280919X
5. Timár Lajos: Vidéki városlakók. Debrecen társadalma 1920-1944. Magvető Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 9631417115

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

– ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
– ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
– rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
– tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
– a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

– a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
– épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
– képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
– támogató tanulási környezetet biztosít
– a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
– együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
– tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

– tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
– tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
– igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
– nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
– felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
– felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában

– hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért – a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért – felelősséget vállal intézménye küldetéséért
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Romológia	Kreditértéke: **4**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: **5. félév: 2 ea. + 0 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (*sajátos*) módok, jellemzők[2] *(ha vannak)*: **dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, zenehallgatás, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), terepgyakorlat, cigány/roma média követése, cigány/roma programokon részvétel (kiállítás, megemlékezés, roma nap)**	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb[3]): **5. félév: koll., 6. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (*sajátos*) módok[4] *(ha vannak)*: **terepgyakorlati beszámolók, reflexiók, házi dolgozat, kiselőadás.**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak):* **Romológia 1.: - ; Romológia 2.: Romológia 1.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az etnikus identifikáció módjai, az önbesorolások és a nem cigányok általi besorolások
A cigányok: a peripatetikus nép és a szimbiotikus nomád fogalma, jellemzői
Az őshaza: lineáris és nem lineáris leszármaztatási elméletek
A vándorlás, a szétszóródás története, a megtelepedés helyszínei
A cigányok megjelenése és fogadtatása Európában
Az együttélés módjai és konfliktusai Magyarországon a 15. századtól és a 17. század végéig
A cigányok története a 18. században: a felvilágosult abszolutizmus cigánypolitikája
A magyarországi cigányok a 19. században
Az 1893. évi országos cigányösszeírás és a századvég cigánysága
A magyarországi cigányság 20. század első felében: a „boldog békeidők” utolsó évtizedei
A magyarországi cigányság 20. század első felében: a Pharrajimos/Porrajmos előzményei
A cigánykérdés története 1945 és 2010 között
A kultúra fogalma és összetevői. A cigányság kultúrája: etnikus kultúra és szegénység kultúra
A magyarországi cigányság csoportjai, rétegei, a cigányság területi elhelyezkedése, a hagyományőrzés változatai
Test, testkép, szennyezettség, tisztasági szabályok. A test, mint kommunikációs eszköz a cigány kultúrában
Étrend, táplálkozás a cigányság körében. A hagyományos cigány ételek
Gyermekvárás, szülés, csecsemőgondozás a cigányság különböző csoportjaiban, rétegeiben
A cigány/roma családok: nemi és életkori szerepek
A halál, a halott körüli teendők, a gyász, a halottkultusz a cigányok/romák kultúrájában
Jeles napok; társadalmi és vallási ünnepek, emléknapok: április 8.; május 16.; augusztus 2.; az ünnepkörökhöz kapcsolódó szokások (karácsony, húsvét)
A cigány mese-és mondavilág: a cigány mesék jellemzői, az eredetmondák. A cigány irodalom

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A cigány zenekultúra: a szolgáltatott cigányzene és az autentikus cigány zene
A cigány tánckultúra: a néprajzi gyűjtések, a táncok típusai, jellemzői
Képzőművészet: naiv és tanult cigány/roma művészek, művészek és alkotásaik, különböző stílusirányzatok

A 2-5 legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. Gypsy Studies 36. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs 2015. ISBN: 978-963-642-867-9 https://nevtud.btk.pte.hu/sites/nevtud.btk.pte.hu/files/files/kotet_egyben.pdf
2. Neményi Mária: Biológia vagy kultúra? Termékenységgel kapcsolatos szerepviselkedések a roma nők körében. In: Glatz Ferenc (szerk.): A cigányok Magyarországon. MTA, Budapest, 2001. 103-136. ISBN 963 508 084 0 ISSN 1417 6467 https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_romak.php https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/romak/a_ciganyok_magyarorszagon/index.htm
3. Rao, Aparna: A nő a cigány kultúrában. Magyar Lettre Internationale. 21. szám, 1996. nyár, 72-74. ISSN 0866 692X http://epa.oszk.hu/00000/00012/00005/21rao.htm
4. Szabóné Kármán Judit: A magyarországi cigányság I. (Cigányok és romák) Semmelweis Kiadó, Budapest 2016. ISBN: 978-963-331-394-7
5. Szuhay Péter: Akiket cigányoknak neveznek: akik magukat románok, muzsikusnak vagy beásnak mondják. In: Andor Mihály – Reisz Terézia: A cigányság társadalomismerete. Iskolakultúra könyvek 13. Iskolakultúra, Pécs, 2002. 9-30. ISBN 963 641 889 6 ISSN 1586 202X

Ajánlott irodalom:

1. Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Történelem a cigánykutatások tükrében 1890-2008. Osiris Kiadó, Budapest 2009. ISBN: 978-963-276-035-3 https://kisebbsegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/romaszovegtar/A_magyarorszagi_ciganyvizsgalatok_ciganykepe.pdf
2. Fátyol Tivadar - Fleck Gábor - Kőszegi Edit - Szuhay Péter (szerk.): *A Roma Kultúra virtuális Háza.* Multimediális DVD-ROM. Virtuális téralkotás: Macrobite Bt. Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium - Phare „Összetartó társadalom megteremtése" program, Budapest, 2006.
3. Forray R. Katalin (szerk.): Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. Pécsi Tudományegyetem, 2006. 5-224. ISBN 963-9704-21-0
4. Nagy Pál: a magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában. Csokonai Vitéz Mihály tanítóképző Főiskola Kiadója, Kaposvár, 1998. ISBN: 963-7172-58-0 https://kisebbsegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/romaszovegtar/A_magyarorszagi_ciganyok_tortenete_a_rendi_tarsadalom_koraban.pdf
5. Stewart, Michael Sinclair: Daltestvérek. Az oláhcigány identitás és közösség továbbélése a szocialista Magyarországon. T-Twins Kiadó – MTA Szociológiai Intézet – Max Weber Alapítvány, Bp. 1994. 5-267. ISBN 963-7977-55-4

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

– ismeri a cigányság valós történetét, megismeri a történetükben fellelhető valótlan, „kreált" elemek, s a tudományosan feltárt, forrásmunkákkal megfelelően alátámasztott valós történet közötti különbséget

– megismerik a rendelkezésre álló tudományos anyagokat, képessé válnak használni, értelmezni azokat.
– a cigányság történetének tárgyalása által megismeri és megérti az ok-okozati összefüggéseket, mai helyzetükhöz vezető utat
– ismeri a cigányok szerepét Magyarország történetében
– ismeri a hazai cigány/roma csoportokat; hagyományaikat, szokásaikat, kultúrájukat
– választ kap olyan kérdésekre, hogy „miért élnek így", „hogy tudnak így élni"
– ismer pozitív életsorsokat, életutakat
– ismeri a hazai cigányság mai oktatási, lakhatási, foglalkoztatási helyzetét, a mögöttes okokat, következményeket, teendőket

b) képességei

– megismerve a cigányság történetét, mai helyzetéhez vezető okokat, képessé válik sikeresen részt venni a köztük végzendő munkában, szolgálatban
– munkájában épít a cigány közösségek, családok hagyományaira, sajátosságaira
– értő figyelemmel, családokkal együttműködve képes a cigány gyermekeket a tanulás, előbbre jutás útján vezetni
– cigányságról megtanult ismereteit képes beépíteni a tananyagba, cigány népismeret oktatására alkalmas komplex ismeretekkel, tudással rendelkezik
– kreatív, innovatív módszereket képes használni oktató-nevelő munkája során
– az eltérő szociokulturális környezetből érkező cigány/roma gyermekek számára támogató, befogadó tanulási környezetet biztosít
– képes félelemtől, idegenkedéstől mentesen kommunikálni, együttműködni cigány/roma tanítványaival, szüleikkel, közösségükkel

c) attitűdje

– tanítói tevékenysége során elkötelezett a cigány/roma gyermekek fejlődésének támogatásában
– előítélet-mentes kommunikációra, együttműködésre törekszik a cigány gyermekek szüleivel, közösségével
– tiszteletben tartja és beépíti oktató-nevelő tevékenységébe a cigány családok, gyermekek szociokulturális másságát, valamint kulturális sajátosságaikat
– kompetensnek, alkalmasnak tekinti magát a cigány /roma gyermekek sorsának pozitív befolyásolására, alakítására

d) autonómiája és felelőssége

– tudatosan és felelősen alkalmazza a cigányságról elsajátított tudásanyagot (történet, irodalom, néprajz stb.) oktató és nevelő tevékenységében
– felelősséget vállal a cigány/roma tanulók pozitív énképének kialakításában, s a nem cigány diákok cigányokról alkotott képének pozitív változásában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Integratív, inkluzív pedagógia cigány/roma gyermekek oktatásában, nevelésében	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy **besorolása: kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 50–50 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: **7. félév: 1 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (*sajátos*) módok, jellemzők[2] *(ha vannak)*: **dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, terepgyakorlat**	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb[3])**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (*sajátos*) módok[4] *(ha vannak)***: terepgyakorlati beszámolók, reflexiók, házi dolgozat, kiselőadás.**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Romológia**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A cigányság oktatásának története. A cigány/roma népesség iskolázottsági mutatói
Társadalmi mobilitás és az iskola
Sikerek és kudarcok a cigány/roma gyermekek oktatásában. A kudarcok okai és következményei.
Integrált és szegregált oktatás: tapasztalatok, törvényi szabályozások
A családi szocializáció formái és az iskolai, társadalmi elvárások
Az inklúzió fogalma, gyakorlata, az integratív pedagógia módszertana. Esélyegyenlőség és inklúzió
Hátrányos helyzetű gyermekek az iskolában. Az oktatás módszerei. A tanulás és tanítás folyamata.
A hátrányos helyzetű és a cigány gyermekek oktatását, nevelését segítő intézmények.
Biztos Kezdet Gyerekházak, Kötelező óvodai nevelés. Tanoda program.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Fehérvári Anikó: Társadalmi mobilitás és az iskola. In: Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék VHSZ, Pécs, 2015. 183-209.o. ISBN: 978-963-642-805-1 http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf
2. Reich, Hans H.: Interkulturális nevelés – helyzetelemzés. In: Torgyik Judit (szerk.): Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi szolgáltató KHT. Budapest, 2008. 55-72.o. ISSN: 1789-2619; ISBN: 978-963-9795-01-03 http://www.kallaierno.hu/data/files/torgyik_judit_multikulturalis_tartalmak_pedagogiaban_hXHVPy.pdf
3. Levine, Daniel U. – Lezotte, Lawrence W.: A hatékony iskolák vizsgálata. In: Torgyik Judit (szerk.): Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi szolgáltató KHT. Budapest, 2008. 141-186.o. ISSN: 1789-2619; ISBN: 978-963-9795-01-03 http://www.kallaierno.hu/data/files/torgyik_judit_multikulturalis_tartalmak_pedagogiaban_hXHVPy.pdf

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Luciak, Mikael: Az etnikai kisebbségek iskoláztatása és az interkulturális nevelés: a legújabb tendenciák összehasonlítása a régi és az új EU-tagállamokban. In: Torgyik Judit (szerk.): Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi szolgáltató KHT. Budapest, 2008. 73-80.o. ISSN: 1789-2619; ISBN: 978-963-9795-01-03 http://www.kallaierno.hu/data/files/torgyik_judit_multikulturalis_tartalmak_pedagogiaban_hXHVPy.pdf
5. Varga Aranka: Esélyegyenlőség és inklúzió az iskolában. In: Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék VHSZ, Pécs, 2015. 241-271.o. ISBN: 978-963-642-805-1 http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf

Ajánlott irodalom:

1. Aronson, Elliot: Columbine után. Az iskolai erőszak szociálpszichológiája. AB OVO Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978-963-9378-72-8
2. Cs. Czhachesz Erzsébet: Multikulturális nevelés. Szöveggyűjtemény tanító-és tanár szakos hallgatók számára. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1998. ISBN: 963-697-226-5
3. K. Nagy Emese: Több mint csoportmunka. Munka heterogén tanulói csoportban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. ISBN: 978-963-19-7283-2 http://komplexinstrukcio.hu/files/Tobb_mint__csoportmunka.pdf
4. Nahalka István –Torgyik Judit (szerk.): Megközelítések. Roma gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2004. ISBN: 963-9316-84-9
5. Kertesi Gábor – Kézdi Gábor: A hátrányos helyzetű és roma fiatalok eljuttatása az érettségihez. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2006. ISBN: 963-9588-88-1 http://www.econ.core.hu/doc/bwp/bwp/bwp0606.pdf

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- **i**smeri a cigány/roma gyermekek oktatásának sajátosságait; az iskolázottsági mutatókat, a kudarcos iskolai pályafutások okait
- tisztán látja a magyarországi cigányság különböző csoportjaiba és rétegeibe tartozó gyermekek otthoni szocializációnak jellemző vonásait, annak okait és következményeit
- ismeri a szegregált oktatás okait, jellemzőit, következményeit
- ismeri az inklúzió fogalmát és gyakorlatát – hazai és nemzetközi tapasztalatait
- ismeri az inkluzív, befogadó oktatás, nevelés módszertanát; a működő és elsajátítható hazai és külföldi gyakorlatokat

b) képességei
- az oktatási, nevelési, fejlesztési célokat az inklúzió módszertanának megfelelően képes átlátni, kidolgozni és megvalósítani
- képes sikeresen és eredményesen oktatni, nevelni cigány/roma tanítványait; képes megakadályozni az iskolai lemorzsolódást, iskolai agressziót, kölcsönös előítéletes viselkedést
- képes alkalmazni az inkluzív pedagógia különféle módszereit

c) attitűdje
- elkötelezetten törődik a cigány/roma gyermekek előrehaladásával
- személyközi és kultúraközi kompetenciáinak jelentős fejlődnek
- inkluzív szemlélete és gyakorlata sikeres, produktív pedagógiai munkát eredményez

d) autonómiája és felelőssége
- felelősséget vállal a rábízott cigány/roma gyermekek előrehaladásáért, sorsuk kedvező alakulásáért
- tudatosan valósítja meg az inklúziót; hatáskörében, intézményében felelősségteljesen képviseli a hátrányos helyzetű, eltérő szociokulturális környezetből származó diákok érdekeit, egyenlő bánásmódhoz, minőségi oktatáshoz való jogait

– nem cigány diákjai, s a szülők felé felelősen képviseli az elfogadás, a befogadás, a segítő attitűd szemléletét és gyakorlatát – a rábízott gyermekeket felelősséggel vezeti az elfogadó, a kölcsönös tiszteleten alapuló, kooperatív magatartáskultúra elsajátításában
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Joó Anikó, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Neveléstörténet	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **forráselemzés, prezentáció, múzeumlátogatás, demonstráció**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: prezentáció, szakirodalom-ismertetés, demonstráció**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Nevelés az ókorban
Nevelés a középkorban, intézményrendszerek kialakulása az 1400-as évekig
Humanista iskolák kialakulása, reformáció-ellenreformáció hatása a nevelésügyre
Polgári értékek jelentkezése a pedagógiában a XVII. században
Elképzelések, kísérletek az oktatás-nevelés modernizálására a XVIII. században
A dualizmus közoktatásügye hazánkban
Polgári pedagógiai irányzatok a XIX-XX. században
Közoktatás és kultúrpolitika Magyarországon a két világháború között
Reformpedagógiai irányzatok
A hazai helyzet a II. világháború utáni évtizedekben
A magyar alsó fokú oktatás és a tanítóképzés történetének áttekintése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Mészáros István - Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 963379997
2. Németh András: A magyar neveléstudomány fejlődéstörténete. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN: 9633893348
3. Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN: 9631627829
4. Szele Barna – Varga Gábor: Segédanyag a neveléstörténethez. KFRTKF, Debrecen, 1997. (Nincs ISBN)

Ajánlott irodalom:

1. Mészáros István: Mióta van iskola? Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN: 9631130898
2. Németh András: A magyar pedagógia tudománytörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 9789639567856

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Németh András – Pukánszky Béla: A pedagógia problématörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9639567183

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri az egyetemes és magyar neveléstörténet fejlődési folyamatát, a folyamatban érvényesülő összefüggéseket, törvényszerűségeket
- tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri és tudja értelmezni a különféle emberképeket és a hozzájuk kapcsolódó nevelés-felfogásokat, beleértve az egészségmegőrzés idevonatkozó aspektusait
- történeti vonatkozásban érti a hazai közoktatási rendszer alapvető szerkezetét, működését, sajátosságait, az egyes intézménytípusokat, azok funkcióit, egymáshoz való viszonyát
- rendelkezik a szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel

b) képességei
- képes a neveléstörténet analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására
- képes a szakterület alapvető forrásainak öntevékeny, értő értelmezésére, az adott tudományterületen kutatás végzésére
- rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

c) attitűdje
- rendelkezik a neveléstörténet műveléséhez nélkülözhetetlen motivációval
- neveléstörténeti tanulmányai alapján képes a reflektív gondolkodásra, napjaink nevelési-oktatási törekvéseinek és jelenségeinek differenciált értelmezésére
- nyitott a neveléstörténet új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására
- törekszik permanens önképzésre
- kritikus saját munkájával kapcsolatban

d) autonómiája és felelőssége
- képes önállóan végezni munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett
- felelősséget vállal a szakterületet érintő értékek, hagyományok ápolásáért, különös tekintettel intézményünk szellemiségének megfelelően a protestáns hagyományok felismerésére, tiszteletére, megőrzésére figyelembe véve a vonatkozó jogi, etikai szakmai szempontokat
- magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Pedagógia	**Kreditértéke: 7**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 2 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka**	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj., 3. félév: koll., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozatok, projektmunkák, prezentációk, beszámolók**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3. és 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **2. félév: Neveléstörténet, 3. félév: Pedagógia 1, 4. félév: Pedagógia 2.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A személyiség egzisztenciális kompetenciáinak (kognitív, személyes, szociális, speciális) összetevői, tartalma
A nevelési területeknek megfelelő iskolai fejlesztés
A kompetenciák és a nevelési területekre vonatkozó pedagógusi feladatok
A pedagógia tudománytani vonatkozásai, diszciplínái
A köznevelés jelene - társadalompedagógia
Az iskola használói: tanár-tanuló-szülő
A nevelés-és oktatáselmélet alapfogalmi rendszere
Tantervelméleti kérdések
A pedagógiai munka dokumentumai és tervezése
A nevelés-oktatás célja, tartalma, folyamata
Tanulási stílusok és stratégiák
Pedagógiai logikai ismeretek
A nevelés-oktatás módszertana, színterei, szervezeti- és munkaformái, infrastruktúrája
Az értékelés pedagógiája
Reformpedagógiák, alternatív iskolai mozgalmak

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bábosik István: Neveléselmélet. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963389655X
2. Csapó Benő (szerk.): Mérlegen a magyar iskola. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. ISBN 978-963-19-7233-7 https://mek.oszk.hu/12300/12314/12314.pdf
3. Falus Iván: Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631952964
4. Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789633794968
5. Zrinszky László: Neveléselmélet. Műszaki Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9631628116

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Lappints Árpád: Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai. Comenius Bt., Pécs, 2002. 11 – 201. ISBN 9630090465
2. Nanszákné Cserfalvi Ilona – Rózsa Lászlóné – Szele Barna – Tamusné Molnár Viktória – Vidáné Nagy Emese: Fogalmak a pedagógiában. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
3. Nemzeti Alaptanterv. 2012 http://ofi.hu/nemzeti-alaptanterv
   2020 https://magyarkozlony.hu
4. Németh András – Skiera, Ehrenhard: Reformpedagógia és az iskola reformja. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631901688
5. Rózsa Lászlóné: Logika. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok összefüggésrendszerét, az egyéni tanulási utak tervezésének alapjait, megvalósításának gyakorlati megfontolásait
- tisztában van a nevelés és oktatás tudományos hazai és nemzetközi méréseinek eredményeivel

b) képességei

- épít az 1-6. osztályos tanulók előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a velük való közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, differenciált, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- tanóráit a tematikus terveibe illeszkedően képzeli el
- igyekszik támogató tanulási környezetet biztosítani
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének, valamint eredményes családi kommunikációjuk támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését és folyamatos önművelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a legfrissebb kutatási eredmények, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a hatáskörébe tartozó területeken a rá bízott 6-12 éves tanulók egészséges fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- önálló döntéseket hoz a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok, etikai, valamint szakmai szempontok és az intézményi keretek között

- felelősséget vállal a hatáskörébe tartozó területeken a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért - felelősséget érez intézménye küldetéséért
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Joó Anikó, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: Pszichológia	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 2 ea. + 0 szem., 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **ppt, óralátogatások, gyermek-megfigyelések, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, strukturált gyakorlatok**	
A számonkérés módja: 1. félév: koll., 2. félév: gyj., 3. félév: koll., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **szemináriumi dolgozat, prezentáció, zárthelyi dolgozat (továbbá: a tárgy része a komplex szigorlatnak)**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2., 3. és 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **1. félév: , 2. félév: Pszichológia 1, 3. félév: Pszichológia 2, 4. félév: Pszichológia 3**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Pszichológiai alapismeretek, alapfogalmak
A pszichológia története
A pszichológia biológiai alapjai
A pszichológia alapvető területei és módszerei
A megismerési folyamatok: percepció, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás
A motiváció és az érzelmek
Az akarati tulajdonságok, szándékos és automatikus cselekvés. Készség, szokás.
A pszichikum fejlődése és tényezői
Az egyes életkori szakaszok átfogó jellemzése, életkori és egyéni sajátosságok
Óvodás-, kisiskolás- és prepubertáskorú gyerekek összehasonlítása fejlődéslélektani vizsgálatok révén
A pszichikus funkciók fejlődési irányai, tendenciái, a fejlesztés lehetőségei
A család mint elsődleges szocializációs kiscsoport
A pedagógus és az iskolai környezet
Az iskolai osztály meghatározói, fejlődése, strukturálódása
A nevelés-oktatás folyamatszerűsége, módszerei
Az értékelés pszichológiai vonatkozásai
A szocializáció fogalma, színterei, ágensei, a szociális tanulás formái
A társas viselkedés fogalomrendszere: interakció, csoport, közösség, tömeg
Csoport és vezetés. Attitűddinamika
A személypercepció mechanizmusai, az előítéletes személyiség
Az iskolai kommunikáció
A személyiségjegyek és tipológiák
Az integrált, érett személyiség

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Arany Erzsébet - Girasek János - Pinczésné Palásthy Ildikó (szerk.): Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye. Tanulmányi Füzetek 1. Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017. ISBN978-963-8429-95-7
2. Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Medicina Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789633107997
3. N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I – III. Osiris Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789632762791
4. M. Cole – S. Cole.: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2006. ISBN: 9633894735
5. Pinczésné Palásthy Ildikó - Kathyné Mogyoróssy Anita: A nevelés szociálpszichológiája. RE-PE-T-HA-Könyvek, DE TEK, Debrecen, 2011. ISBN 978-9634734802

Ajánlott irodalom:

1. Atkinson és mtsai: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9633897130
2. Forgas, Joseph: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989. ISBN: 9639137243
3. Pléh Csaba: A lélektan története. Osiris Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 78-963-276-052-0
4. Ranschburg Jenő: Rögök az úton. Egyén és család. Pszichológiai írások. Saxum Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 97896371680046
5. Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005. ISBN 9789639224575

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a pszichikus fejlődés tényezőit, folyamatát, összefüggésrendszerét
- tájékozott az életkori periodizáció rendszerében
- tudja, melyek a 6-12 éves gyerekek személyiségének fázistipikus jellemzői
- tájékozott a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődésével foglalkozó fejlődés- és neveléslélektani elméletek körében
- tisztában van a nevelési környezet, a család és az iskola szerepével
- ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési-oktatási módszereket
- rendelkezik a 6-12 éves gyerekek, gyerekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társas-lélektani folyamatok feltárására és értelmezésére vonatkozó elméleti ismeretekkel
- rendelkezik a megfelelő pszichológiai vizsgálati eljárások alkalmazásához szükséges módszertani tudással
- tájékozott a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció témaköreinek szakirodalmában

b) képességei

- képes a fejlődés és fejlesztés összefüggéseinek megértésére
- meg tudja különböztetni az életkori és az egyéni sajátosságokat
- ismeri és felismeri a 6-12 éves gyermek és gyermekcsoport sajátos jellemzőit
- képes a tapasztalt megnyilvánulások alapján jellemezni a szülő, pedagógus nevelői attitűdjét
- képes a társas viselkedés tudományos szempontú elemzésére,
- megfigyelési, vizsgálati tapasztalatait adekvát módon képes bemutatni, értelmezni
- képes a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció szakirodalmának értő olvasására

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt

- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- nyitott a személyiségek és csoportok megismerését segítő pszichológiai eljárások megismerésére
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót
- törekszik a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció szakirodalmában való tájékozódásra

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss János, főiskolai tanár, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kádár Annamária, adjunktus, PhD**

Tantárgy neve: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 1 ea. + 1 szem., 6. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **kooperatív technikák, ppt-prezentációk, esetmegbeszélések, filmelemzés, gyakorlati bemutató**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **esettanulmány, prezentáció, differenciált óravázlat, fejlesztési tervek kidolgozása. önreflexió – az ezekből összeállított portfólió**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **5. félév: Pedagógia-pszichológia szigorlat, 6. félév: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája 1.**	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**	
A differenciált pedagógiai munka alapfogalmai, törvényi háttere Az oktatási folyamat differenciált szervezése, a differenciálás alapelvei Kooperatív technikák A sajátos nevelési igényű gyermek jellemzői Tanulási zavarok – magyarázóelméletek Részképességzavarok A dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, ADHD alapvető ismérvei A tehetséges gyermekekkel való bánásmód lehetőségei, tehetséggondozás Személyiségelméletek: Freud, Jung, Adler, Berne, Fromm, Maslow, Rogers, Erikson A személyiségfejlődési zavarok rendszere, alapfogalmai, értelmezése, okai Fejlődési retardáció Neurotikus megnyilvánulások (szorongás, depresszív magatartás, gyermekkori kényszerek, disszociális tünetek, pszichoszomatikus zavarok) Autizmus, Asperger szindróma Gyakori pszichés megbetegedések (szorongásos kórképek, depresszió, szenvedélybetegségek) A segítségnyújtás foglalkozás- és intézményrendszere Prevenciós lehetőségek	
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Gyarmathy Éva: Tehetségfejlesztés. Lehetőségek kezdőknek és haladóknak. Tea Kiadó, Budapest, 2021. ISBN 978-615-81431-3-4 2. K. Nagy Emese: Több, mint csoportmunka. Munka heterogén tanulói csoportban. Nemzeti	

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789631972832
3. Pinczésné Palásthy Ildikó - Girasek János - Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye. Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018. ISBN 978-615-5853-09-8
4. Pinczésné Palásthy Ildikó - Kathyné Mogyoróssy Anita - Pauwlik Zsuzsa: Személyiségfejlődés és viselkedési zavarok. RE-PE-T-HA-könyvek. Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen, 2011. ISSN 20631952
5. Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789632481975

Ajánlott irodalom:

1. Kagan, S. – Kagan, M.: Kooperatív tanulás. Ökonet Kft, Budapest, 2009. ISBN 9789638662354
2. Pinczésné Palásthy Ildikó: Tanulási zavarok, fejlesztő gyakorlatok. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2003. ISBN 9639396591
3. Tringer László: A pszichiátria tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9789639656420

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek jellemzőit, segítésük lehetőségeit
- ismeri az átlagos fejlődési ütemtől és fejlettségi szinttől való eltérés lehetséges módjait és a személyiségfejlődési zavarok rendszerét
- ismeri a 6-12 éves tanulók fejlettségi szintjének mérésére alkalmazható alapvető módszereket
- ismeri a differenciált fejlesztés témaköréhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat

b) képességei
- képes a differenciált fejlesztés elméleti összefüggéseinek alkalmazására, a szakirodalomban való tájékozódásra és az adott tanulócsoport fejlettségi szintjének elemzése alapján a differenciált fejlesztés szükségszerűségének felismerésére
- képes a tanulási nehézség, a magatartási zavar pszichológiai, szociológiai összefüggéseinek felismerésére, a fejlesztés módjainak alkalmazására
- alkalmazza tanítási gyakorlatának keretében a differenciált tanóraszervezés indokoltnak tartott formáit és a kooperatív technikákat
- képes a személyiségfejlődési zavarok kialakulásának megértésére, rendszerben szemlélésére, különböző típusainak felismerésére, azonosítására
- képes a pedagógiai kompetencia körébe tartozó pszichés zavarok korrekciójára, adekvát fejlesztési programok megtervezésére és működtetésére
- képes a segítő szakemberekkel és intézményekkel való hatékony együttműködésre, a korrekció és terápia elősegítésére

c) attitűdje
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- **e**lkötelezett a kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTMN, kiemelten tehetséges, HH, HHH) gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában
- a szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja
- tudásszerzését önállóan irányítja, a megalapozó szakmai kérdéseket önállóan képes végiggondolni és véleményt formálni
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Pályaszocializáció	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem., 8. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **szerepjáték, kooperatív technikák, tréning-feladatok**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: önreflexió**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5., 6. és 8. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **5. félév: Pedagógia 3, Pszichológia 4, 6. félév: – , 8. félév: Pályaszocializáció 2, mellékfeltétel: Gyakorlati képzés – egyéni gyakorlat 5.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Mentálhigiénés alapismeretek - iskolai mentálhigiéné
Mentálhigiénés szemléletű gyermekvédelem
A gyermekvédelmi munka jogi kérdései, iskolai feladatai, segítő intézményrendszer
A média – befogadó viszony és a médiaértés pedagógiai – pszichológiai sajátosságainak értelmezése
Tudástámogatás - A digitális tanítás-tanulás szemléletformáló szerepe
Az egésznapos nevelés szintjei, tartalma
Az osztályfőnöki szerep- és feladatkör
Az inkluzív nevelés
A pedagógus - csoportban. A csoportmunka szabályai
Énkép, önismeret, társismeret; aktív értő, segítő figyelem és visszajelzések
A hivatás gyakorlásához szükséges készségek, képességek, tulajdonságok, s ezek fejlesztési lehetőségei
A tanítási gyakorlat élményeinek feldolgozása
A pedagógus pályakép: a pálya értékei, előnyei, hátrányai, elvárások, félelmek
A pedagógus hatása a diákok személyiségfejlődésére (sajátélmények az élettörténetből)
Nevelési helyzetek elemzése, konfliktushelyzetek felismerése, megoldása

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bagdy Emőke: Mentálhigiéné. Animula, Budapest., 1999. ISBN 9634081711
2. Bagdy Emőke—Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest., 2002. ISBN 9631902315
3. Filó Erika - Katonáné Pehr Erika: Gyermeki jogok, gyermekvédelem. HVG-Orac Kiadó, Budapest., 2009. ISBN 978 963 258 051 7

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Gordon, Thomas: T.E.T. - A Tanári Hatékonyság Fejlesztése. Gordon Kiadó, Magyarország Kft, Budapest, 2010. ISBN 9789639766037
5. Rudas János: Javne örökösei: fejlesztő tréningcsoportok - elvek, módszerek, gyakorlatcsomagok. Lélekben Otthon, Budapest, 2009. ISBN 9789639771192

Ajánlott irodalom:

1. Bagdy Emőke - Beata Bishop - Böjte Csaba - Rambala Éva: Hidak egymáshoz. Empátia, kommunikáció, konfliktuskezelés. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789638902658
2. Benedek András: Digitális pedagógia. Typotex, Budapest., 2008. ISBN 9632790176
3. Pinczésné Palásthy Ildikó: Önismereti tükör. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2003. ISBN 9789639396883
4. Veressné Gönczi Ibolya: A gyermekvédelem pedagógiája. DE Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2002. ISBN 963472681X

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az 1-6. osztályos tanulók egészségfejlesztésének iskolai feladatait
- ismeri a tanulási, nevelési környezet, a média szerepét, a digitális oktatás lehetőségeit, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel
- ismeri a gyermekvédelem rendszerét, iskolai feladatait
- rendelkezik a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van a hatékony kapcsolatteremtéshez, együttműködéshez és a pedagógiai helyzetek elemzéséhez szükséges ismeretekkel
- ismeri a kiégés megelőzésére irányuló mentálhigiénés módszereket
- ismeri a tárgykörrel kapcsolatos hazai és nemzetközi mérések eredményeit

b) képességei

- az iskolai nevelés módszereinek megválasztásában, a napirend kialakításában az 1-6. osztályos tanulók teljes körű egészségfejlesztésének megvalósítására törekszik
- jártas a nevelési helyzetek elemzésében, konfliktushelyzetek felismerésében, megoldásában
- a kiégés megelőzésére megfelelő mentálhigiénés módszereket alkalmaz
- képes a folyamatos önművelésre
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- a családokkal kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokkal folytatott kommunikációt támogatni, fejleszteni
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével
- képes a társai felé nyíltan, érdeklődően, empátiával, előítélet-mentesen fordulni, konstruktív visszajelzéseket adni, hatékonyan együttműködni

c) **attitűdje**

- elkötelezett a 6-12 éves tanulók teljes körű egészségfejlesztése iránt
- törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására; inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt tanítói tevékenysége minden területén kiemelt figyelemmel a differenciálási lehetőségekre
- rendelkezik az önismeret és önképzés belső igényével
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját pedagógiai tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését
- keresi az együttműködés lehetőségét

c) autonómiája és felelőssége
- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában a mindenkori személyiségi jogok és etikai normák tiszteletben tartásával
- felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítésében, a kulturális hagyományok ápolásában, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítésében
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért
- felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában
- tudásszerzését önállóan irányítja, szakmai kérdésekben önálló véleményt formál

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Joó Anikó, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss János, főiskolai tanár, PhD, Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: Informatika és digitális kultúra	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 0 ea. + 2 szem., 2. félév: 2 ea. + 2 szem. (*ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a* ***nyelve: angol)*** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj., 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: beadandó dolgozat, prezentációk tartása, kidolgozott jegyzet bemutatása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. és 2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Szövegszerkesztés. Szerkesztési műveletek. Szövegformátumok: karakter-, bekezdés-, oldal- és szakaszbeállítások, stílusok. Élőfej és élőláb, oldalszámozás. Ábrák és grafikus elemek. Táblázatok. Egyéb eszközök (láb- és végjegyzetek, hivatkozások, tartalomjegyzék, tárgymutató stb.). Beadandó dolgozat készítése.
Prezentációs eszközök alkalmazása, bemutató összeállításának lépései. Felkészülés előadásokra, anyaggyűjtés, hatásos prezentáció kialakítása. Mintaelőadás tartása.
Az informatika fogalma, jelentősége és tárgyköre. Az informatika jelentősége napjainkban, az információs társadalom.
Digitális kultúra, digitális kompetenciák. Adat-, információ- és tudásszerzés az e-Világban. Digitális oktatás és élethosszig történő tanulás. Lehetőségek és veszélyek.
Informatikai alapfogalmak: adat, információ, kódok, jelek. Az információ tartalmi és mennyiségi mérése. Verbális és multimediális adatok kódolása, adattömörítés.
A számítógép általános felépítése, Neumann-elvek. Hardver alapismeretek.
Az algoritmus fogalma és megadási módjai. A szoftver.
Segédprogramok és alkalmazói szoftverek használata (állománykezelés, tömörítés, rajzolás, képszerkesztés stb.). Irodai alkalmazások (szövegszerkesztés, prezentációkészítés, táblázatkezelés stb.).
Operációs rendszerek általános jellemzői. A grafikus felhasználói felület elemei. A szöveges (parancssoros) felhasználói felület.
Elemi hálózati ismeretek. Az internet szolgáltatásai. Információk keresése az Interneten. Az informatikai biztonság kérdései.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bártfai Barnabás: Windows 10 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2015. ISBN 9786155477195)
2. Bártfai Barnabás: Word 2016 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2016. ISBN 9786155477270
3. Bártfai Barnabás: PowerPoint 2019 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2019. ISBN 9786155477041
4. Holczer József: Informatika szóbeli érettségi közép- és emelt szinten. Budapest: Jedlik Oktatási Stúdió, 2013. ISBN 9786155012228

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

5. Linkgyűjtemény a Digitális kultúra tantárgy tanításához/tanulásához. Tudástár | DPMK. https://tudasbazis.dpmk.hu/linkgyujtemeny-digitalis-kultura (2021-05-16)

Ajánlott irodalom:

1. Bártfai Barnabás: Windows 10 mindenkinek. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2016. ISBN 9786155477218
2. Bártfai Barnabás: Office 2019. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2019. ISBN 9786155477768
3. Kőfalvi Tamás: Informatikai alapismeretek a tanári mesterségre készülők számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006. ISBN 9631958477
4. Nyakóné Juhász Katalin et al.: Bevezetés az informatikába. Debrecen: Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2011. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_bevezetes_az_informatikaba/adatok.html (2021-05-10)
5. A Wikipédia kiválasztott szócikkei. https://hu.wikipedia.org/; https://en.wikipedia.org/ (2021-05-10)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az informatika, ill. számítástechnika terminológiáját, fontosabb tartalmi elemeit és alkalmazási lehetőségeit
- készségszinten használni tudja a számítógépet és a tanítói munkája során várhatóan szükséges fontosabb szoftveralkalmazásokat (segédprogramok egyes irodai alkalmazások, multimédia kezelés, internethasználat stb.)
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes az informatika, ill. számítástechnika terminológiájának, tartalmi elemeinek, alkalmazási lehetőségeinek a kor követelményei szerint elvárható megismertetésére és az anyag szakszerű, érthető magyarázatára
- képes a számítógép, valamint egyes szoftveralkalmazások (segédprogramok, egyes irodai alkalmazások, multimédia kezelés, internethasználat stb.) olyan szintű megismertetésére, hogy a tanuló azokat más tantárgyak tanulmányai során és a mindennapi életben hozzáértéssel használni tudja
- képes tartalmas és érdekes, a tanulók figyelmét lekötő, hatásos prezentációk készítésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tudatosan törekszik a tanulók problémamegoldó, algoritmikus gondolkodásának informatikai megközelítésére és a tanulók informatikai alapműveltségének, információs műveltségének fejlesztésére
- folyamatosan képezi magát és próbálja a megszerzett informatikai tudását naprakészen tartani
- tanítói tevékenysége során elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- mindent megtesz azért, hogy az informatikát megszerettesse a tanulókkal és fenntartsa az informatika iránti érdeklődést
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy neve: A matematikai alapkompetencia fejlesztése	**Kreditértéke: 0**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 0 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **–**	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: –**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**	
Műveletek végzése különböző számkörökben, a törtekkel való számolási készség fejlesztése. A matematikai szövegértés fejlesztése. A kreativitás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a kombinatorikai problémák megoldása során. Függvények a mindennapi életben és a matematikában. Sorozatok alkalmazásai. A kerület, terület, felszín, térfogat fogalma, kiszámítási módok. A térszemlélet fejlesztését szolgáló feladatok megoldása. A geometriai problémák kapcsolata a valósággal.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Csóka Géza (szerk.)**:** Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 963 19 5793 4 2. Gimes Györgyné (szerk.): Összefoglaló feladatgyűjtemény matematikából. Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631953909 **Ajánlott irodalom:** 1. Füleki Lászlóné (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. ISBN 9631811522 2. Kosztolányi József – Mike János – Vince István: Érdekes matematikai feladatok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1991. ISBN 9630410079 3. Perelman, Ja. I.: Szórakoztató algebra. Gondolat Kiadó, Budapest, 1975. ISBN 9632803264	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító **a) tudása** - ismeri az általános– és középiskolai matematika tananyagot - tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó	

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a nevelés szaktudományos megalapozása terén
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait

b) képességei
- képes általános– és középiskolai matematikai feladatok megoldására
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- igényli az önreflexiót, saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Tantárgy neve: Matematika	**Kreditértéke: 7**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: **60–40** (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 2 ea. + 2 szem., 2. félév: 2 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 1. félév: koll., 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: –**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. és 2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Halmazok, halmazműveletek. Matematikai és nem matematikai tartalmú halmazba rendezések.
A számosság fogalma. Megszámlálható számosság, kontinuum számosság. Műveletek számosságokkal.
Állítások, logikai műveletek. A halmazműveletek és a logikai műveletek kapcsolata.
Logikai azonosságok, logikai következtetések. Köznyelvi és matematikai tartalmú szövegek formalizálása.
Relációk fogalma, megadási módjai, tulajdonságai. Az ekvivalenciareláció és a rendezési relációk.
Függvények és sorozatok fogalma, megadási módjai, tulajdonságai.
A természetes számfogalom és a négy alapművelet elméleti megalapozása. Peano-axiómák, a teljes indukció.
Az egész-, racionális-, és valós számok halmaza.
Közelítő számítások. Közelítő értékek, hibák.
Számelméleti alapismeretek. Oszthatóság, oszthatósági szabályok.
Számrendszerek. A helyi értékes írásmód.
Kongruenciák.
Prímszámok, összetett számok fogalma, tulajdonságai. A számelmélet alaptétele.
Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.
Az euklideszi geometria axiómái.
Síkgeometriai fogalmak, síkidomok, sokszögek és tulajdonságaik.
Térgeometriai fogalmak, testek, poliéderek és tulajdonságaik.
A sík transzformációi (egybevágósági, hasonlósági, affin transzformációk).
A faktoriális fogalma.
Kombinatorikai struktúrák. Permutációk, variációk, kombinációk.
A binomiális együttható értelmezése, tulajdonságai, Pascal háromszög.
Az eseményalgebra elemei.
A valószínűség értelmezési lehetőségei, teljes eseményrendszerek.
Klasszikus valószínűségi mező. A valószínűségek klasszikus kombinatorikai kiszámítása.
Statisztikai alapismeretek. Adatgyűjtés, adatábrázolás. Gyakoriság, középértékek, szóródás.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
2. Obádovics J. Gyula: Matematika: középiskolai tanulók, főiskolai és egyetemi hallgatók, valamint műszaki és gazdasági szakemberek számára, gyakorlati alkalmazásokkal. Budapest: Scolar K. 2016. ISBN 9789632446738
3. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9631955095
4. Balassa Zsófia (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 9631932311

Ajánlott irodalom:

1. Füleki Lászlóné (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. ISBN 9631811522
2. Bedő László (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. ISBN 9631811530
3. Horvay Katalin – Reiman István: Geometriai feladatok gyűjteménye I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979. ISBN 9631742237
4. Borsodi I. – Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet első évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1994. ISBN 9631860035
5. Borsodi I. – Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézetek harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1993. ISBN 9631852423

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a halmazelmélet, a matematikai logika, a számfogalom, a függvények és sorozatok, a számelmélet, a geometria, valamint a kombinatorika és a valószínűségszámítás és statisztika területén
- ismeri az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a matematikai és a hozzá rendszerszinten kapcsolódó kulcs- és szakmai kompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén

b) képességei

- képes a matematika kompetencia alapelemeinek (halmazműveletek, halmazok számosságának megállapítása, számok számhalmazba sorolása, köznyelvi és matematikai tartalmú szövegek formalizálása, a relációk, függvények és sorozatok tulajdonságainak vizsgálata, a négy alapművelet, különböző számrendszerek használata, az oszthatósági szabályok alkalmazása, a legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörös meghatározása, a sík különböző transzformációinak elvégzése és jellemzése, alapvető kombinatorikai, valószínűségszámítási és statisztikai számítások és ábrázolások stb.) készségszintű alkalmazására
- a matematikával összefüggő fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy neve: Matematika tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 0 ea. + 2 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: –	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3., 4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Matematika**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A számtan-algebra témakörök tananyagának elméleti és módszertani megismerése. Az elméleti ismeretek átültetése a gyakorlatba.
A tárgyi tevékenység szerepe a matematikai ismeretszerzésben.
Analógiák, algoritmusok jelentősége, alkalmazásuk a matematika feladatok megoldásában.
A számolási készség fejlesztésére többféle módszer megismerése.
Számelméleti fogalmak, negatív számok, törtszámok tanítása.
Nyitott mondatok, egyenletek, egyenlőtlenségek. Egyenletek ekvivalens átalakításai.
Szöveges feladatok. Gondolkodási műveletek alkalmazása a szöveges feladatok megoldása során. A nyelvi kifejező készség és a szövegértés fejlesztésének lehetőségei és módjai a matematika tanítása során. A geometria-mérések tananyagának módszertani megismerése. A térszemlélet és a tájékozódás fejlesztési módjainak áttekintése. A mérések tanításával a matematika és más tudományok kapcsolatának kiépítése, valamint a hétköznapi ismeretek bevonása az oktatásba.
A kerület, terület fogalma, meghatározási módjai.
A relációk, függvények, sorozatok témakörök tananyagának módszertani megismerése.
A függvényszerű szemlélet kialakításának lehetőségei, a függvények különböző típusainak megismerése, s azok alkalmazása az oktatás során.
A kombinatorikus feladatok, valószínűségi játékok, statisztikai alapfogalmak szerepe az alsó tagozatos matematika oktatásában. A kreatív és problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségeinek megismerése.
A matematikatanítás problémáinak, nehézségeinek feltárása, az alsó tagozatos tanulók gondolkodási hibáinak felismerése, javításukra módszertani programok kidolgozása.
Az alsó tagozatos tanulók képesség szerinti differenciálásának módjai.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Herendiné Kónya Eszter (szerk.): A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789631973532

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Czeglédy István et al.: Matematika tantárgypedagógia I-II. [Főiskolai jegyzet.] Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2000. ISBN 9638078804

Ajánlott irodalom:

1. C. Neményi Eszter: Relációk, függvények, sorozatok. A törtszám. A negatív szám. Budapesti Tanítóképző Főiskola, Budapest, 1999. (Nincs ISBN)
2. C. Neményi Eszter: Geometria tananyag és a geometria tanulása az alsó tagozaton. Budapesti Tanítóképző Főiskola, Budapest, 1999. (Nincs ISBN)
3. Szendrei Julianna et al.: Tanulási nehézségek a matematikában. IFA-BTF-MKM, 1994. ISBN 9638323175
4. Lénárd Ferenc: A problémamegoldó gondolkodás. Akadémia Kiadó, Budapest, 1978. ISBN 9630545659
5. Szendrei Julianna: Gondolod, hogy egyre megy? Typotex Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9639548529

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai és szakmódszertani ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén, ismeri a felmerülő módszertani kihívásokat
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a matematikai és a hozzá rendszerszinten kapcsolódó kulcs- és szakmai kompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematika kompetencia alapelemeinek készségszintű alkalmazására a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között –

önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Kovács Beatrix, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Környezetismeret tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 1 ea. + 2 szem., 4. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **modellek, makettek, torzók szemléltető használata, prezentációk alkalmazása**	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: évközi dolgozat topográfiai ismeretek számonkérése, óratervek, feladatlapok bekérése, hallgatói prezentációk, növény- és állathatározás, mikrotanítások, kooperációs-, dráma- és kohéziós gyakorlatok tervezése és kivitelezése.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3. és 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Környezetismeret tantárgy-pedagógia (1.): –; Környezetismeret tantárgy-pedagógia (2.): Környezetismeret tantárgy-pedagógia (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Általános természetföldrajzi és társadalomföldrajzi ismeretek felelevenítése, bővítése.
A Föld mint bolygó, gömbhéjai.
A Föld kőzetburka, kőzetei, a lemeztektonika alapjai.
A Föld légköre, vízburkának jellegzetességei.
A földrajzi övezetesség, földrajzi övezetek jellemzői.
A földfelszín domborzata, hegységképződések.
Napjaink globális problémái.
Gazdasági alapismeretek.
Algoritmusok alkalmazása földrajzi tájaink természeti adottságainak és társadalmi életének tanításához.
Térképtani ismeretek és tanításuk, tájékozódás a Földgömbön, a földrajzi fokhálózat.
Domborzati, vízrajzi, meteorológiai ismeretek tanításának lehetőségei 3-4 évfolyamon.

Általános rendszertani, sejttani, szövettani ismeretek.
Általános növénytani és állattani, valamint növény- és állatélettani ismeretek.
Alapvető genetikai és evolúcióbiológiai ismeretek.
Általános ökológiai alapismeretek.
Az ember életműködései és egészsége.
Algoritmusok alkalmazása a hazai növény és állatfajok tanításához.
Anatómiai, élettani, ökológiai ismeretek tanításának lehetőségei 3-4 évfolyamon.

Közvetlen környezetünk megismerési módszerei és gyakorlati alkalmazásuk.
A mérés, kísérletezés, tájékozódás eszközei, és alkalmazásuk az ismeretszerzésben.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A környezetünk anyagainak tulajdonságai, halmazállapot-változásai, kölcsönhatásai.
A víz, a levegő, a talaj fizikai és kémiai tulajdonságai és ezek szerepe a mindennapi életünkben.
Természettudomány a háztartásban és közvetlen környezetünkben.

A környezetismeret oktatási folyamatának sajátosságai, a közoktatás törvényi háttere.
A tanítási óra stratégiai tervezése: tematikus tervek, óratervek.
Mérés, és értékelés a tanítói munkában.
Az IKT eszközök és lehetőségek a természettudományos oktatásban.
Komplex természettudomány: projektek az alsó tagozatban.
A környezetismereti tankönyvek és munkafüzetek áttekintése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dámné Erdei Gabriella: *A környezetismeret-természetismeret tanításának módszertana I., II. kötet*. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN)
2. Revákné Markóczi Ibolya: *Természettudományos problémamegoldás kisiskolás korban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN: 978 963 473 867 1
3. Simon Tamás: *Természetföldrajz*. Alternatív Közgazdasági Gimnázium Alapítvány, Budapest, 1996. ISBN 9638328584
4. Tóth Irén: *Biológiai ismeretek a környezetismeret-természetismeret tanításához*. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2004. (Nincs ISBN)
5. Teperics Károly, Sütő László, Homoki Erika, Németh Gábor, Sáriné Gál Erzsébet: *Földrajztanítás- válogatott módszerek fejezetek*. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN 9789634738701

Ajánlott irodalom:

1. Jónás Ilona, Pál Viktor, Szölössy László, Vízvári Albertné: *Földrajz feladatgyűjtemény*. Mozaik Kiadó, Szeged, 2012. ISBN 9789636975265
2. Mándics Dezső, Molnár Katalin: *Biológia középiskolásoknak, érettségizőknek*. Panemsuli Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789635455089
3. Nemerkényi Antal, Sárfalvi Béla: *Általános természetföldrajz a gimnáziumok számára*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789631948530
4. Revákné Markóczi Ibolya (szerk.): *Projektmódszer, projektoktatás*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2011. ISBN: 978 963 473 504 5
5. Az általános iskolai oktatásban használt tankönyvek és munkafüzetek (OFI, Mozaik Kiadó)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az általános tantárgy-pedagógia alapvető tárgykörének tényeit, fundamentális irányait
- tisztában van a környezetismeret köznevelési tantárgy ide kapcsolódó legfontosabb nevelési-oktatási elméleteivel, fogalomrendszerével
- ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési-oktatási módszereket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok

figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei
- képes a tantárgyi összefüggések szintetikus megfogalmazására
- a környezetismeret tanításának egyedi eljárásrendjét képes alkalmazni a didaktikai speciációk mentén
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít

c) attitűdje
- hitelesen felvállalja a környezetismeret tanításának társadalmi kivetülését
- törekszik a szakmai együttműködésre kollegáival
- igényli az önreflexiót, saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- képes a nevelési folyamat elemzésére több párhuzamos szempont érvényesítése mellett

d) autonómiája és felelőssége
- körültekintő a szakmai kérdések végiggondolását, kidolgozását illetően
- a szakmai innováció iránt elkötelezett, az új módszertani kezdeményezésekre felelősen nyitott

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Juhász M. Tünde, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy neve: Egészségtan	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 7. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **gyermek szakorvos, iskolapszichológus, infektológus, gyógytornász meghívása**	
A **számonkérés** módja: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, alkalmazott önálló otthoni feladat, referátumok különböző témakörökből, csoportmunkában való részvétel**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Környezetismeret tantárgy-pedagógia (2.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az egészség és a betegség, valamint az egészségnevelés és -fejlesztés fogalomkörei
A gyermekpopuláció egészségtudatos magatartásának kialakítása
A környezet hatása a pszichoszomatikus fejlődésre. A család és társas kapcsolatok harmóniája
Szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése
Az életmód-kultúra összetevői az egészségtudatos viselkedés formálásában
Kockázatkezelés és egészségtudatos magatartás
A prevenció jelentősége az egészségmegőrzésben
A humánökológia jelenléte, a bioritmus egészségdimenziójában
Az életminőség és a társadalom kapcsolatrendszere
A pedagógusok egészségnevelő szerepe az általános iskola alsó tagozatában
A szabadidős foglalkozások egészségügyi vonatkozásai
Az elsősegélynyújtás alapismeretei

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Barabás Katalin: *Egészségfejlesztés*. Medicina Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9632260340
2. Hidvégi Tibor: *Civilizációs betegségek*. SpringMed Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9784639695207
3. Jámbor Gyuláné - Kiss Ferenc: *Egészségtan* (Testi és lelki egészségünk). Mozaik Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9636973344

Ajánlott irodalom:

1. Benkő Zsuzsa: *Egészségfejlesztési kézikönyv*. Mozaik Kiadó, Szeged, 2009. ISBN 9789636975807
2. Dési Illés, (szerk.): *Népegészségtan*. Medicina kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9632411596
3. Kozma Béla: *Egészségtan*. Comenius Kiadó, Pécs, 2005. ISBN 96324116384

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Rutnai Ottó: *Általános járványtani és közegészségügyi ismeretek*. Medicina Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 96324117232
5. Vízvári László: Egészségtan. Műszaki Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789631660265

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri az egészségmegőrzés fontosságát
- ismeri a betegség kialakulásának megelőzését
- tájékozott az életmód kockázatkezelésében
- kezeli a test és a lélek harmóniáját
- birtokában van az élettevékenységek ismeretének

b) képességei
- empátiát tanúsít az egészségkárosodottakkal szemben
- alkalmazza a legújabb tudományos eredményeket
- célzottan irányítja a betegségmegelőzést, szűrőmunkát
- szemlélteti az egészségmegőrzés tárgyspecifikus vonatkozásait
- együttműködik a gyermek családi környezetével

c) attitűdje
- érdeklődést tanúsít a gyermekpopuláció egészségének alakulása iránt
- elhivatott az egészségnevelésben
- ösztönöz az egészségmegtartás fontosságára
- részt vállal az egészséget támogató környezet kialakításában
- elkötelezett a társadalom gyermek-egészségügyi programja iránt

d) autonómiája és felelőssége
- az egészségpotenciált mint humánerőforrást kezeli
- nyomon követi az egészségstratégiákat
- elkötelezett a közösségi kampányok iránt
- javaslatot tesz az iskolai ergonómia tökéletesítésére
- felelősséget érez járványidőszakok esetén

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Juhász Magdolna Tünde, szakmódszertant oktató tanár; Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD; Szalay Mária, óraadó; Kiss Edit, óraadó**

Tantárgy neve: Ökológia és környezetvédelem	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 80–20 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa**: és **óraszáma**: **8. félév: 2 ea. + 0 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **állat-és növénytani szakértő meghívása (diaporáma vetítés) és terepismeret, környezet-gazdálkodási szakértő prezentációja (adatokkal), környezetvédelmi szakember ismertetése a NATURA 2000-ről, hatósági szakember előadása az ökológiát és a természetvédelmet keretező törvényi háttérről, helyi természetvédelmi értékek megismerése (Debreceni Nagyerdő tanösvényei)**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: évközi beszámoló egy ökológiai egység bemutatásáról, a környezettudatos magatartás felmérése egy adott térségben, ökológiai lábnyom számítása és javaslatok megfogalmazása a klimatikus globalizáció ártalmainak visszafordíthatóságával kapcsolatban**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **8. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Környezetismeret tantárgy-pedagógia (2.)**	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**	
Az ökológia helye, szerepe, tárgya a természettudományok között Az abiotikus és biotikus tényezők kölcsönhatása Az ökoszisztémák rendszergazdálkodása Az anyag és energia körforgásának törvényszerűségei. Populációk és társulások általános jellemzői Az ember szerepe a biológiai egyensúly megteremtésében A bioszféra környezetközpontú megközelítése A fenntarthatóság fogalomköre, pillérei Légszennyezés típusai és következményei A vízszennyezés típusai és megoldásra váró problémák A környezettudatos gazdálkodás Hulladékgazdálkodás nehézségei A biológiai sokszínűség és a gazdasági érdekek szembenállása, veszélyeztetett fajok Az iparosodó biológia és az ökológiai lábnyom	
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Mayer József: *Bevezetés az ökológiába*. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2003. ISBN 9789639542259
2. Moser Miklós - Pálmai György: *A környezetvédelem alapjai*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 9789631944235

Ajánlott irodalom:

1. Behringer, Wolfgang: *A klíma kultúrtörténete*. Corvina Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789311364309
2. Horváth Balázs: *Ökológiai lábnyom és fenntarthatóság*. L' Harmattan Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789634141570
3. Mackay, David J.C.*: Fenntartható energia - mellébeszélés nélkül*. Typotex Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789623795751
4. Szaky, Tom: *Hulladék – Tudatosan*, UNIO MYSTICA Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9786158001939
5. Széky Pál: *Ökológia*. Natura Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9632330544

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri az alapvető ökológiai folyamatokat
- képes a diszciplinákat biológiai rendszerbe helyezni
- ismeri a populációkban zajló kölcsönhatásokat
- tudja az élő közösségek produkció-biológiai vonatkozásait
- kiigazodik a környezettudatosság útvesztőiben

b) képességei
- ökológiai szemléletben gondolkodik, különös tekintettel a fenntarthatóságra
- rendszerszemléletűen alkalmazza ismereteit
- tudatosan viselkedik a környezetgazdálkodásban
- ismeri a légköri hatások befolyásolhatóságának lehetőségeit
- környezettudatos magatartást tanúsít az emberi beavatkozások alkalmával

c) attitűdje
- elkötelezett a biológiai sokszínűség iránt
- hosszú távon környezettudatosan gondolkodik
- felismeri az egészségre veszélyes környezeti ártalmakat
- kompromisszumot keres az ökológia és az anyagi érdekek között
- szakszerűen kezeli a globális környezeti kihívásokat

d) autonómiája és felelőssége
- lokális cselekvésre nevel a gazdálkodás minden vonatkozásában
- alternatív módszereket alkalmaz a termelésben
- a biológiai védekezést részesíti előnyben a kemikáliákkal szemben
- ökológiai szempontokat érvényesít a környezetgazdálkodásban
- felelősségteljesen cselekszik, ha a környezetkárosítás jeleit észleli

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Fizikai és kémiai alapismeretek	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **szakirányú médiatartalmak elemzése, szakirányú dialógusban való részvétel képességének gyakorlása**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, hallgatói prezentációk, projektmunka**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tapasztalati tudomány induktív módszere: észlelés, tapasztalat, megfigyelés, általánosítás; kísérlet és mérés jelentősége a modern természettudományokban, az SI mértékrendszer.
Alapvető fizikai és kémiai fogalmak, a periódusos rendszer, keverékek és kémiailag tiszta anyagok.
Az anyagok kémiai és fizikai tulajdonságai.
Alapvető kémiai jelenségek értelmezése (az oldódás és az égés, a levegő és a víz kémiai vizsgálata).
Egyszerűbb kémiai reakciók elemzése.
A mindennapok fizikája és kémiája.
Mechanikai fogalmak (sebesség, erő, munka, teljesítmény, hatásfok) és jelenségek értelmezése.
Összefüggések grafikus ábrázolása és azok olvasása.
Hőtani alapjelenségek értelmezése (termikus kölcsönhatás, halmazállapotváltozások).
Elektromosságtani és mágneses alapjelenségek értelmezése (elektromos töltés és áram, elektromos mező, vezetők és szigetelők, mágneses indukció, mágneses mező).
A 20. század fizikájának alapvető megállapításai az atomfizika és a relativitáselmélet területein.
A tudomány etikai dimenziója – tudománytörténeti példák elemzése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dér János – Radnai Gyula – Soós Károly: *Fizikai feladatok I-II*. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633466660
2. Dillard, Clyde R. – Goldberg, David E.: *Kémia. Reakciók, szerkezetek, tulajdonságok*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 9632807014
3. Bármely középiskolai fizikai és kémiai tankönyvcsalád

Ajánlott irodalom:

1. Fisher, Robert: *Hogyan tanítsuk gyerekeinket gondolkodni*? Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

ISBN 9789631625301
2. Náray-Szabó Gábor: *Kémia*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630582407
3. Radnai Gyula: *Fizika a felvételi vizsgán*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1978. ISBN 0659000581059
4. Simonyi Károly: *A fizika kultúrtörténete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831
5. Szalay Béla: *Fizika*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963104680X

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- alapján alkalmas a környezetismeret tárgy oktatására az általános iskolák alsó tagozatán
- tájékozott az alapvető természeti jelenségek körében
- ismeretei kiterjednek a természettudományok panteonjának azokra a jelentős alakjaira, akiknek a munkássága hozzákapcsolható a környezetismeret órákon tanultakhoz
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az alsó tagozaton alkalmazható inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel

b) képességei
- képes arra, hogy az alapvető természeti jelenségek érzékletes fenomenológiai leírását adja és egzakt fogalmak mentén értelmezze a tapasztalatot
- képes rá, hogy az alsó tagozatos korosztály számára érthető nyelven tárja fel a természet titkait
- képes rá, hogy a tárgyterület sajátosságaira támaszkodva elősegítse a rendszeres gondolkodás és az elemzőkészség kialakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes a vonatkozó szakirodalom körében eredményesen tájékozódni, valamint értő módon kiválasztani a munkáját támogató források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- munkájának fókuszában az alsó tagozatos korosztály fejlődésének a támogatása áll
- az önismeret ébren tartása részeként gyakorolja az önreflexiót, ill. igényli tevékenységének több szempontú elemzését és értékelését
- a természettudományos ismeretekhez kapcsolható hagyományelemek közvetítését munkája részének tekinti

d) autonómiája és felelőssége
- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a korosztályos gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldása során
- a lehetőségei körében a hagyományok iránti tiszteletre nevelés által erősíti a társadalmi kohéziót

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Technika és tervezés tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 2 ea. + 0 szem., 3. félév: 0 ea . + 2 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **hospitálás, szakirányú médiatartalom elemzése, szaktantermi gyakorlat**	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: az otthon elkészített óratervezetek értékelése, az anyagmegmunkálás során létrehozott munkadarabok értékelése, hallgatói projektmunka**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3., 4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 1: –; Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 2 és 3: Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 1; Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 4: Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 2 és 3**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A technika alapkategóriái, a technikai alkalmazások különböző területei
A tömbszerű, lapos és szálas anyagok
A fa, fémek és műanyagok eltérő és közös tulajdonságai, ill. megmunkálásuk
A papírok és a textilek
Az élelmi anyagok
A műszaki kommunikáció, a különböző ábrázolási módok
Természetes és mesterséges jelrendszerek
Az energia fogalma
A gépek és géprendszerek, a gépek csoportosítására (erőgépek, közlőművek, munkagépek)
A lakások ellátórendszerei és a háztartásban előforduló gépek,
A ház és a lakás mint – digitális eszközökkel is felszerelt – komplex rendszer
A technlógiák tudatos alkalmazása és a környezettudatos vásárlói magatartás
Algoritmizált (és „ritualizált”) családi tevékenységek (pl. közös étkezés, rendrakás/takarítás)

A problémamegoldáson alapuló módszeres tevékenység/tárgyalkotás: tapasztalatszerzés, megfigyelés, fontos jellemzők kiemelése, problémafeltárás, lépésekre bontott és algoritmizált stratégiai megoldás
A problémára adott technológiai válasz értékelése önállóan felismert adekvát szempontok alapján
Az anyagok vizsgálatának módjai, a megmunkálás eljárásai, a megmunkáláshoz szükséges eszközök (anyagtípusok: képlékeny anyagok, papír, karton, fonál, textil, fa, ill. fémhuzalok és fémlemezek)
Egy lakóház tervezése, házmodell építése
Komplex probléma megoldása (írásbeli és rajzi tervező munkával), majd a probléma megoldására tervezett tárgy elkészítése

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. H. Vass Ildikó: *Papírvarázslat*. Téka Könyvkiadó, Bp., 1993. ISBN 9632250060
2. Kiss Sándor, Bodoki Zoltán, Bohdaneczky László, Bun Zoltán: *Technika*. Főiskolai jegyzet. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
3. Paturi, Felix R.: *A technika krónikája*. Officina Nova Könyvek. Magyar Könyvklub, Budapest, 1997. ISBN 9635486111
4. A NAT-tal kompatibilis általános iskolai tankönyvek, munkafüzetek

Ajánlott irodalom:

1. Kisházi Veronika: *Textiltechnika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993. ISBN 9635137 0
2. Lehmann Miklós: *A digitális elme. Hálózat és pedagógia*. ELTE TÓK, Budapest, 2017. ISBN 9789632848785
3. Pető Éva: *Só-gyurma*. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1995. ISBN 9638024658
4. Porkolábné Balogh Katalin: *A gyakorlati-technikai problémamegoldás fejlesztése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983. ISBN 9630530937
5. Williams, Brian: *Tudomány és technika*. Elektra Kiadóház, Budapest, 1997. ISBN 9637314652

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- alapján alkalmas a technika és tervezés tárgy oktatására az általános iskolák alsó tagozatán
- a szakirányú tudása összekapcsolódik az anyagok egyszerűbb megmunkálásának, az erre szolgáló eszközöknek és az egyes anyagfajtáknak az ismeretével
- szakirányú tájékozottsága alkalmassá teszi arra, hogy a gyerekeket foglalkoztató, a tananyag határain túlmutató kérdésekben is orientálni tudja őket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, a korosztály befogadói feltételeihez illeszkedő/alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel

b) képességei

- a nevelési és fejlesztési célokat, a megvalósításukat szolgáló részfeladatokat képes az oktatott korosztály személyiségfejlődésének aktuális lépcsőfokához, valamint a szociokulturális környezetükhöz igazítani
- a tevékenységformák gyakorlati jellegéhez igazodó változatos értékelési formákat alkalmaz, ill. belsővé teszi ezeknek az értékelési szempontoknak az alkalmazását a gyerekek részéről
- támogató tanulói környezetet biztosít
- épít a korosztályos gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a reá bízott gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik

hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget érez és részt vállal a kulturális hagyományok ápolásáért a lehetőségeinek körébe eső területeken, elősegítve ezzel is a társadalmi kohéziót
- felelősséget érez az iránt, hogy az oktatott alsó tagozatos korosztályt felvilágosítsa a modern audiovizuális technológiák helyes használatával kapcsolatban

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Rinyu Péter, óraadó**

Tantárgy neve: Az anyanyelvi alapkompetencia fejlesztése	**Kreditértéke: 0**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A **tanóra[1] típusa és óraszáma: 0 ea. + 0 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]***(ha vannak)*: **egyéni és csoportos konzultáció, elektronikus tananyag**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]***(ha vannak)***: szövegértést ellenőrző tesztek.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A szövegtípusok ismerete.
A szó szerinti megértés, az értelmező megértés, a bíráló és kritikai megértés fokozatainak elsajátítása.
Információkeresés, lényegkiemelés.
Grafikon- és táblázatelemzés.
Szövegtömörítés, vázlatkészítés.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Mező Ferenc: A tanulás stratégiája. Pedellus Novitas Kft., Debrecen, 2002.ISBN 9639216453
2. Robert Fisher: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni? 5. változatlan utánnyomás, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789631625318

Ajánlott irodalom:

1. Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról: tanulási képességet fejlesztő tréning 12-16 éveseknek. AKGA Junior Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789638328878

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító
a) tudása
- felismeri az egyes szövegtípusokat
- tájékozott a tanulási technikák körében
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérési eredményekkel, s azok tükrében tervezi meg a fejlesztési feladatokat
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- biztos szakmai ismeretei vannak a korosztályra vonatkozó tantárgy-pedagógiai lehetőségekről
- rendelkezik ismeretekkel a szöveg makro- és mikroszerkezeti egységeiről
- azonosítani tudja a szövegkohéziós eszközöket

b) képességei

- képes a szövegekből adatokat kiemelni
- képes a szöveg lényegét néhány mondatban megfogalmazni
- képes a szövegrészek tartalmát vázlatpontokba tömöríteni
- képes az egyénre szabott értékelési és fejlesztési módszerek használatára
- képes olyan tanulási környezetet megteremteni, amely támogatja az adott korosztály fejlődését
- képes az információkeresésre a könyvtárat és az elektronikus forrásokat alkalmazni
- képes az internetes források kritikus használatára
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránt
- elkötelezett a különböző társadalmi-kulturális környezetből érkező, illetve a sajátos nevelési igényű diákok közösségbe integrálása iránt
- felismeri a szövegértésbeli hiányosságait, és megvan benne az igény szövegértési készségének a fejlesztésére
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a reá bízott gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért
- felelősséget vállal a saját fejlődéséért, belátva azt, hogy a tanítói szak elvégzéséhez a szövegértésének fejlesztése elengedhetetlen feltétel
- felelősen vesz részt a támogató intézményi légkör kialakításában
- a kurzus során kapott feladatokat, ellenőrző teszteket önállóan, saját idősbeosztással oldja meg

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Lember-Major Enikő, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Magyar nyelvtan	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 70–30 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma**: **1. félév: 1 ea. + 1 szem., 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem.,** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*:	
A számonkérés módja: **1. félév: gyj., 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: koll.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: a 2. és 4. félévben a számonkérés írásbeli és szóbeli vizsgából áll.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2., 3. és 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Általános ismeretek a nyelvről.
Az anyanyelv-elsajátítás és a nyelvi szocializáció kérdései.
A magyar nyelvre vonatkozó legfontosabb nyelvhasználati-nyelvhelyességi kérdések nyelvészeti megalapozottságú tárgyalása.
A magyar helyesírás rendszere, az alsó tagozatos tananyaghoz kapcsolódó helyesírási szabályok részletes tárgyalása.
A magyar nyelv rendszere (hangtan, szófajtan, alaktan, mondattan, szövegtan) funkcionális megközelítésben, ti. hogy a leíró nyelvészeti ismeretek praktikusan felhasználhatók legyenek a szövegek megértésében és a tudatos szövegalkotásban.
A jelentéstan alapvető kérdései.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. A magyar helyesírás szabályai. Tizenkettedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789630596312
2. Jászó Anna, főszerk.: A magyar nyelv könyve. Hetedik, átdolgozott és bővített kiadás. Trezor Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639088927
3. Keszler Borbála–Lengyel Klára: Kis magyar grammatika. Akadémiai Kiadó, 2019. ISBN 9789634543655

Ajánlott irodalom:

1. Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789633894811
2. Kenesei István, szerk.: A nyelv és a nyelvek. Akadémiai Kiadó, Hatodik, javított, bővített kiadás. Budapest, 2012. ISBN 9789630589987
3. Kiefer Ferenc, főszerk.: Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.ISBN 9630583240
4. Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.ISBN

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

9789633895412
5. Pethő József: Jelentéstan. Tankönyv a BA-képzés számára. Bölcsész Konzorcium, 2004. ISBN 9639704822

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelv rendszerének minden területéről
- az egyes nyelvi jelenségek elemzését szakszerűen és pontosan végre tudja hajtani
- ismeri a szakterületének legújabb kutatási eredményeit, s azokat a tantervi előírásokkal összhangban be is építi munkájába
- biztos helyesírással, valamint fejlett stílusérzékkel rendelkezik
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel
- ismeri a tanulási-nevelési környezet szerepét, valamint az inkluzív nevelés lehetőségeit és az adott korosztályban alkalmazható módszereit
- a célok és tartalmak, a tevékenységek és egyéni tanulási utak megtervezésénél figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat
- tisztában van a digitális eszközök írással és helyesírással kapcsolatos képességeivel

b) képességei

- képes a magyar nyelv egyes szintjeinek sajátságait a magyar nyelv egészének rendszerében értelmezni
- képes az egyes nyelvi jelenségek közötti összefüggéseket a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően megvilágítani
- tudását képes hétköznapi nyelvhasználati problémák kapcsán is alkalmazni
- képes felismerni és elmélyíteni a gyerekek nyelvi érdeklődését
- képes a gyerekek eltérő nyelvhasználati tapasztalatainak és nyelvtani tudásának megfelelően a differenciálásra
- képes a beszédhibával rendelkező gyerekek beszédtechnikai fejlesztésének a támogatására, valamint az elfogadó osztályközösség kialakítására
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi, könyvtári és elektronikus források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- anyanyelvtanítói tevékenységében elkötelezett a 6-12 éves korosztály fejlődésének támogatása iránt
- a nyelvhasználattal kapcsolatos kérdésekben törekszik az elfogadásra, a megértésre, az egyes tanulók eltérő nyelvhasználati hátterének a figyelembe vételére
- fontosnak tartja az osztályközösségben is a nyelvi tolerancia kialakítását
- minden lehetőséget megragad arra, hogy felszólaljon a nyelvi babonák és a nyelvi megkülönböztetés ellen
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a magyar nyelv oktatása kapcsán igyekszik előkészíteni és megkönnyíteni más tantárgyak elsajátítását
- a magyar nyelv ügye kapcsán részt vállal az iskolai közéletben
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kenyhercz Róbert, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Könyvtári és örökségvédelmi ismeretek	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 1 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*:	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)***:**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

1. **Az oktatás célja**:
   A tárgy alapvető célja, hogy rávilágítson a különféle típusú könyvtárak és múzeumok oktatási és társadalmi hasznosítására, valamint a hallgatókat olyan elméleti és módszertani ismeretek birtokába juttassa, amelyek segítségével pedagógiai munkájukat eredményesebbé tehetik.
2. **A tantárgy tartalma**:
   A kultúra helyszínei témakör a Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben
   A könyvtárak, a könyvtári rendszer kialakulása – történeti áttekintés
   A könyvtári rendszer és a könyvtári gyűjtemények – könyvtártípusok
   Dokumentumtípusok, kézikönyvek és segédkönyvek használata – a bibliográfia típusai
   Könyvtári információkeresés – könyvtárlátogatás
   A könyvtárpedagógia fogalma és módszertana
   Tanulásszervezési módok, tanítási-tanulási stratégiák a könyvtárhasználati órákon
   A múzeumok szerepe az európai és a magyar kulturális életben
   A múzeumi kommunikáció alapjai (a múzeumok hármas feladata, kapcsolata az örökségvédelemmel) - múzeumlátogatás
   A múzeumpedagógia fogalma, elméleti és történeti háttere, módszerei
   Múzeum – iskola – élmény: múzeumpedagógia az oktatás szolgálatában
   Meseterápia a könytárban és a múzeumban
   Az ötlettől a megvalósításig – a kiállítások múzeumpedagógiai hasznosítása (projekttervezés elmélete és gyakorlata)

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dömsödy Andrea: A könyvtárpedagógia elmélete és gyakorlata. Könyvtárostanárok Egyesülete, Budapest, 2018. ISBN 978 963 88046 9 3
2. Dán Krisztina (szerk.): Bevezetés a könyvtárhasználat tanításába (Módszertani segédanyag óraleírásokkal). Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest, 2001. ISBN 963 501 181 4
3. Foghtűy Krisztina (szerk.): Múzeumpedagógia. Útmutató pedagógusok számára.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Korona Kiadó, Budapest, 1993.
4. Torgyik Judit: Tanulás a múzeumpedagógia módszereivel, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2018. ISBN 978 963 9955 83 7
5. Miszné Korenchy Anikó (szerk.): Tanulás emlékművek, emléktáblák felfedezésével. Múzeumok és Látogatók Alapítvány, Budapest, 2008. ISBN 978 963 06 4634 5

Ajánlott irodalom:

1. Siró Béla: Könyvtári ismeretek, könyvtárhasználat, információtechnika. Pedellus Tankönyvkiadó, 2007. ISBN 963 9612 48 0
2. Koltai Zsuzsa: A múzeumi kultúraközvetítés változó világa (Iskolakultúra-könyvek 41.), Iskolakultúra, Veszprém, 2011.ISBN 978 963 693 323 4
3. Cs. Bogyó Katalin – Dömsödy Andrea (szerk.): Könyvtárhasználati ötlettár – játékos feladatok. Könyvtárostanárok Egyesülete, Budapest, 2017. ISBN 978 963 88046 7 9
4. Káldi Gyula –R. Tóth Ibolya - Várallyay Réka (szerk.): Útmutató épített és tárgyi örökségünk megóvásához. KÖH, Teleki László Alapítvány 2017. ISBN 978 963 7081 286
5. Barátné dr. Hajdu Ágnes - Cs. Bogyó Katalin – dr. Eigner Judit (szerk.): Könyvtárhasználati óravázlatok. Könyvtárostanárok Egyesülete, Budapest, 2017. 11-43. ISBN 978 963 88046 4 8
6. Keczán Mariann (szerk.): Szabó Magda Debrecene. Irodalmi útikalauz. Debreceni Református Kollégium Múzeuma, Debrecen, 2021. ISBN 978-963-9322-21-9

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a kultúraközvetítés főbb történeti és funkcionális változásait, az ismeretszerzési módokat és az ismeretforrásokat, az egész életre kiterjedő – formális, nem-formális és informális környezetben zajló – tanulás sajátosságait, módszereit.
- Áttekintéssel rendelkezik az informatikai és infokommunikációs eszközök, módszerek, technikák alkalmazásának, hasznosításának lehetőségeiről.
- Ismeri a fejlődés támogatásához az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével választható stratégiákat és módszereket**.**

b) képességei

- Képes a hagyományos, közösségi kulturális értékek megőrzését, éltetését és megújítását szolgáló közösségi folyamatok elemzésére és értékelésére.
- Átlátja a magyar nyelvi és irodalmi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezi e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns európai kontextusban.
- Pedagógiai, pszichológiai, egészségtudományi, társadalomtudományi és módszertani tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, a gyermekek egyéni sajátosságainak és a korosztály jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza.
- Képes a társadalmi jelenségeket, folyamatokat értelmezve átlátni azok pedagógiai következményeit.
- Támogatja a gyermek önállósodását, a szokások és az egészséges életmód kialakulását.
- Kielégíti a kisgyermek esztétikai szükségleteit, szakszerűen támogatja a különböző művészeti ágakhoz kapcsolódó kisgyermekkori alkotó és befogadó tevékenységeket, a fejlődő gyermeki kreativitást.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a nyelvi és irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Inkluzív, befogadó és multikulturális szemlélettel rendelkezik.

- Képviseli a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.
- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Törekszik az információs társadalomban eligazodni tudó kritikus gondolkodásmód kialakítására.
- A szakmán belüli és a szakmák közötti kapcsolatokban bizalomra, kölcsönösségre törekszik, tiszteletben tartja a kompetenciahatárokat.

d) autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Szakmai fejlődését autonóm módon, tudatosan és reflektíven irányítja.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Keczán Mariann, adjunktus, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Anyanyelvi beszédalkalmasság fejlesztése	**Kreditértéke: 0**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 10–90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa**: gyakorlat és **óraszáma**: **0 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: egyéni és csoportos konzultáció	
A **számonkérés** módja: **aláírás megszerzése** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **artikulációs bázis jellemzőinek elsajátítása, szövegértést ellenőrző tesztek**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az egyéni korrekciós igények szerinti hangképzési/kiejtési/modulációs/hangsúlyozási stb. feladatok.
Élőbeszéd és hangzó szöveg előadása, értés és érthetőség kompetenciájának javítása.
Érthető, értelmező, kifejező felolvasás gyakorlása.
Légző-, artikulációs- és hangsúlygyakorlatok.
Olvasástechnikai fejlesztés.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
Hernádi Sándor (2006): Beszédművelés. Budapest, Osiris
Montágh Imre (1976): Tiszta beszéd. Budapest, NPI
Wacha Imre (1978): Beszélgessünk a beszédről! Budapest, Kossuth Kiadó

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tisztában van a magyar hangképzési bázis alapjaival
- tájékozott a tanulási technikák körében
- azonosítani tudja a szövegkohéziós eszközöket
- teljeskörű beszédfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel rendelkezik

b) képességei

- lehetővé teszik, hogy tudását fejlessze
- lehetővé teszik, hogy az anyanyelv sajátosságait megismerje
- lehetővé teszik, hogy korrigálni tudja a hiányosságait az artikulációs bázisban, illetve az értő

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

olvasás terén

c) attitűdje

- értékteremtő mintaadás jellemzi
- felismeri a szövegértésbeli hiányosságait, és igénye van a szövegértési készségének fejlesztésére
- önreflexió gyakorlására törekszik

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a saját fejlődéséért, belátva azt, hogy a tanítói szak elvégzéséhez elengedhetetlen feltétel a szövegértés fejlesztése
- a kurzus során kapott feladatokat gyakorolja, a feladatokat saját időbeosztással oldja meg

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Lember-Major Enikő, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: **Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia**	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 0 ea. + 1 szem., 2. félév: 1 ea. + 2 szem., 3. félév: 1 ea. + 2 szem., 4. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]***(ha vannak)*: **interaktív tábla, ppt, óralátogatások, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, óraterv- és óravázlat-elemzések.**	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj., 2. félév: gyj., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]***(ha vannak)***: feladatlapok, óratervek, diák készítése, összehasonlító vizsgálat, prezentáció**.	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2., 3., 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Az anyanyelvi alapkompetencia fejlesztése, Anyanyelvi beszédalkalmasság fejlesztése**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az alapfokú oktatás első nevelési-oktatási szakaszának négy évfolyama során a kiemelt cél a verbális kommunikáció és az anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése, valamint az olvasási és írási készségek szilárd alapjainak megteremtése. A hangsúly elsősorban az alapkészségek fejlesztésére, az értő olvasás kialakítására, valamint a szövegértés és szövegértelmezés megalapozására helyeződik.

A sikeres óvoda–iskola átmenet biztosítása érdekében elengedhetetlen a nyelvi, mozgáskoordinációs és egyéb készségbeli hátrányok felismerése az iskolakezdéskor. Ezért szükséges a beszédfejlesztést, valamint a téri tájékozódást és mozgáskoordinációt segítő gyakorlatok megismerése és irányított végzése.

A tanulási terület legfontosabb célja az olvasás és az írás mint alapvető technikák elsajátítása, továbbá a szövegértéshez és -értelmezéshez szükséges alapkészségek és kompetenciák kialakítása:

- Hang-, betű- és írástanítás algoritmusának megismerése, annak gyakorlati alkalmazása.
- Olvasástechnikai gyakorlatok.
- Az alsó tagozat alapvető feladata az olvasási képesség kialakítása, amelynek során a tanító szerepe kiemelkedő az életkornak megfelelő szövegértési készségek fejlesztésében. Ennek érdekében fontos a különböző szövegtípusok feldolgozásának és dekódolásának tanítása.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése a tanulók kreatív, játékos, alkotó jellegű vagy kísérletező feladatok révén, változatos munkaformák felhasználásával ismerkednek meg a nyelv összefüggéseivel és működésével. E célból a pedagógus feladata a nyelvhasználat fokozatos bővítésének módszeres megismerése és alkalmazása.

Az anyanyelvi nevelés rendszerében minden részterület szervesen kapcsolódik és erősíti a

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

többi elemet. A kimenet pedig a problémamegoldó, kreatív gondolkodás fejlesztése, az alkalmazni tudás, gyakorlat, mérlegelő gondolkodás megszületése. Mindez a szóbeli és írásbeli szövegalkotás gyakorlati megvalósításában tükröződik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Besir Anna – Gasparicsné Kovács Erzsébet – Koós Ildikó: Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája az alsó tagozaton, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest 2014ISBN 9789636827946
2. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig.Trezor Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639088536
3. Baloghné dr. Zsoldos Julianna – Csákberényiné dr. Tóth Klára – Imréné dr. Mezey Teodóra – Jagusztinné dr. Újvári Klára, szerk.: A magyar nyelv és irodalom tanítása az alsó tagozatban. Debrecen, KFRTKF, 2006.
4. Tóth Beatrix: Szövegértést fejlesztő gyakorlatok alsó tagozatosok számára. Anyanyelv-pedagógia 2009. 4. szám.http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=217

Ajánlott irodalom:

1. Bácsi János – Sejtes Györgyi: Didaktikai útmutató a szövegértési feladatlapok összeállításához. Anyanyelv-pedagógia 2009. 4. szám.http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=218
2. Antalné Szabó Ágnes: A helyesírás-tanítás pedagógiája. *Hungarológiai Közlemények* 2003. 2. szám 19–40.http://ukf.hu.cz/wp-content/uploads/A_Szabo_A_helyesirastan_ped.pdf
3. Antalné Szabó Ágnes: A helyesírási kultúra fejlesztésének régi-új technikái. Anyanyelv-pedagógia 2008. 3-4. számhttp://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=109
4. Csákberényiné Tóth Klára – Hajdu Tünde: Az iskolába lépő gyerekek szóbeli szövegalkotásának jellemzői. Anyanyelv-pedagógia 2011. 3. szám http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=332

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a beszédpercepció és beszédprodukció jellemzőit 6-10 éves korban
- ismeri a beszédtechnika fejlesztésének lehetőségeit
- tájékozott a különböző olvasástanítási módszerek és eljárások jellemzőiben
- tisztában van a szövegértéssel kapcsolatos nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel és a fejlesztés lehetőségeivel
- ismeri a tanulás támogatásának, az önálló tanulásra való felkészítésnek a tudományos és szakmódszertani alapjait, az információkeresésnek és lényegkiemelésnek, valamint a lexikon- és az internethasználatnak a korszerű módszereit
- ismeri a tanulási-nevelési környezet szerepét, valamint az inkluzív nevelés lehetőségeit és az adott korosztályban alkalmazható módszereit
- biztos ismeretei vannak a grammatika (kiemelten a hangtan és szótan) és a helyesírás területén
- ismeri a 6-10 éves korosztály beszédének tudományos kutatásokon alapuló jellemzőit
- figyelembe veszi az adott életkori tanulási sajátosságokat a célok, tartalmak, tevékenységek és egyéni tanulási utak tervezésekor
- tisztában van a tanítandó szövegműfajoknak, a szöveg szerkezetének és a szövegkohéziónak a jellemzőivel, valamint a hibázás és a fejlesztés lehetőségeivel

b) képességei

- képes feladatok és órarészek elemzésére
- képes differenciált munka tervezésére és tanulóközpontú kooperatív eljárások alkalmazására

a beszédtechnika fejlesztése, a betű olvasni tanítása, a szövegfeldolgozás, az írás, helyesírás és nyelvtan tanítása, valamint a szóbeli és írásbeli szövegalkotás témakörében
- képes feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermekek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és a munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- a tanítói kommunikációban összhangot teremteni a tudományos és a tanórai szakterminológia között; a fogalmakat, ismereteket egyszerűsítetten, de pontosan közvetíteni
- a tanulók előzetes tudását felhasználja
- algoritmusokat alakít ki és gyakoroltat; a tanóra szakaszait logikusan egymásra építi
- egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos tanulók képzésében, felzárkóztatásában, tehetséggondozásában; képes differenciálni a tanórán
- alkalmazza/alkalmaztatja a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- elkötelezett a 6-10 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus alkalmazására
- empatikusan s elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége
- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-10 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására

- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Lember-Major Enikő, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Gyermekirodalom	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 1ea. + 1 szem., 2. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: **ppt-kiselőadás, szövegfeldolgozás**, **stílusgyakorlatok**.	
A számonkérés módja: 1. félév: koll., 2. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)***:** szemináriumi dolgozat, olvasónapló.	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. és 2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Bevezetés a gyermekirodalomba:
A magyar és külföldi gyermekirodalom korszakainak és fontosabb műveinek áttekintése (műfaj, történetiség, hatás); az életkori sajátságoknak megfelelő olvasmányok csoportosítása.
A gyermekirodalom fogalma – olvasás és elbeszélés, olvasásra nevelés, képzelet és kreativitás.
A népmese és műmese jellemzői, tipológiája. Mesemotívumok / kreatív stílusgyakorlatok.
A mese mint a valóság modellje – a medialitás problémái.
A mesefeldolgozás technikái (megszakításos, szakaszos, együttműködésen alapuló); szövegkódolási eljárások.
A gyermekvers sajátosságai; gyermekvers, alkalmi vers, ritmusjáték / stílusgyakorlatok.
A magyar gyermekirodalom klasszikusai; főbb alakjai és művei a XX. század második felében.
Kreatív, produktív versmegközelítés – aktív, interaktív és reflektív tevékenységek a versbefogadásban.
Versfeldolgozás – a vers és az illusztráció.
A kortárs gyermekirodalom és a meseregény:
A gyermekirodalom tanításának módszertani kérdései (eljártások és technikák: fürtábra, gondolkodástérkép, háromlépéses interjú stb.).
Szövegértés és szövegalkotás (szélsziporka, haiku, ötsoros stb).
A meseregény fogalma, példái a hazai és a világirodalomban.
Jellemtérképek, kapcsolati és fogalmi hálók Bálint Ágnes, Csukás István, Fekete István, Janikovszky Éva, Lázár Ervin, Tatay Sándor és Milne művei alapján.
A gyermekkönyv és az illusztráció.
A kreatív, élményalapú mese- vagy versfeldolgozás elméleti és módszertani kérdései.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bárdos József (2013): A modern magyar gyermekköltészet keretei. *Könyv és Nevelés*, 2013/3. https://folyoiratok.oh.gov.hu/konyv-es-neveles/a-modern-magyar-gyermekkolteszet-keretei

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

(2021
2. Bettelheim, Bruno: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Corvina, Budapest, 1985. ISBN 9789631357271
3. Borbély Sándor, szerk.: Ötven nagyon fontos "gyerekkönyv": műismertetések és műelemzések. Lord Könyvkiadó, Budapest,1996. ISBN 963 8544422
4. Komáromi Gabriella, szerk.: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9632086104

Ajánlott irodalom:

1. Borbély Sándor–Komáromi Gabriella, szerk.: Kortárs gyerekkönyvek: Műelemzések és műismertetések. Ciceró Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9635393415
2. Lovász Andrea: A mai magyar gyermekirodalom időtlen kérdéseiről. Könyv és Nevelés, 2003/2. szám. http://olvasas.opkm.hu/index.php?menuId=125&action=article&id=425
3. Pompor Zoltán: A hétfejű szeretet. Hagyomány és újítás Lázár Ervin elbeszélő művészetében, Kiss József Könyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789638737854
4. Varga Emőke: Az illusztráció a teóriában, a kritikában, az oktatásban. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632365053
5. Vitéz Ferenc: A homo ludens – költői játék és szerep. Mediárium, 13. évf., 2019/1., 5–34. ISSN 1789-0357

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek olvasmányait, az általuk is kibontakoztatható személyiségére vonatkozó tudományos elméleteket, azok szerepét
- ismeri a klasszikus és kortárs gyermekirodalmi műveket és az interpretációjukhoz szükséges elméleti és történeti szakirodalmi munkákat
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, melyek a gyermekirodalmi művek interpretálását kiegészítik az önreflexióval és a szociokulturális környezet megismerésével
- ismeri a tanulás támogatását, a kulcskompetenciák megalapozását, kibontakoztatását segítő tudományos és szakmódszertani alapokat, a korszerű módszereket és eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét és lehetőségeit
- figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat, ekként valósítja meg a kitűzött célokat, segítve az egyéni tanulási utak tervezését és megvalósítását is

b) képességei

- képes differenciáltan tervezni a gyermekirodalom mediális és kreatív olvasatát, tekintettel a korosztály adottságaira és társadalmi-kulturális környezetére
- épít a gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet teremt
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- képes a nevelési folyamat többi szereplőjével együttműködő elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a korosztály fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- irodalomtanító tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok

kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű és fogyatékos gyerekek beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és kreatív alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív csoportmunkákban

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért, melyhez a mese (mint modell és példázat) kiváló alapként szolgálhat

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Korunk irodalma	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. félév: 1 ea. + 1 szem., 7. félév: 1 ea. + 1 szem. (*ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a* ***nyelve****:* ***angol****)* Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: **ppt-vázlat, szövegelemzés, kreatív stílusgyakorlatok.**	
A számonkérés módja: 6. félév: koll., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)*: **zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6. és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Bevezetés az irodalomtudományba:
Az irodalomtudomány alapfogalmainak és területeinek áttekintése, történetének és vizsgálati módszereinek, valamint az irodalmi kommunikáció sajátosságainak megismerése.
A szóbeliség és írásbeliség, a medialitás kérdései – narrativitás és időbeliség.
A kultúra irodalmi diskurzusai, az irodalomszociológia alapjai.
Valóság és fikció; recepció és intertextualitás.
Alteritás és modernitás (strukturalizmus, hermeneutika, dekonstrukció).
Összehasonlító irodalomtudomány; a szövegkritika módszerei. Összehasonlító szövegértelmezések.
Szövegértés, szövegalkotás, forráskezelés. Kreatív stílusgyakorlatok.
Modern magyar irodalom:
Az irodalmi (és művészeti) modernség hagyományai.
A modernség korszakai, stílusirányzatai, poétikai jegyei, nyelvszemlélete és szubjektumértelmezése.
Az attitűdvizsgálat lehetősége – a homo politicus, aestheticus, moralis, ludens stb. irodalmi jegyei, megjelenési formái a magyar irodalomban.
Stílusgyakorlatok és szövegértelmezések. Játék és irodalom – irodalmi játékok
A „nyitott mű” elmélete és az irodalom „labirintusai”.
Az irodalmi mű adaptációi (intermedialitás, dekonstrukció és konstrukció).
A film és az irodalom kapcsolata (elméleti megközelítések, gyakorlati elemzések).
A kreatív irodalomértés és irodalomértelmezés módszerei.
A kortárs/modern magyar irodalom intézményrendszere és a kanonizáció kérdései.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bókay Antal: Bevezetés az irodalomtudományba. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633898838

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Bacsó Béla: A megértés művészete – a művészet megértése. Magvető Kiadó, Budapest, 1989. ISBN 9631416402
3. Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I–II. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980. ISBN 9632808096
4. Szegedy-Maszák Mihály: Irodalmi kánonok. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1998. ISBN 9632601238
5. Halász László: Az értelmezés változatai. Csokonai Kiadó, Debrecen, 2000. ISBN 963 2601467

Ajánlott irodalom:

1. Carriere, Jean-Claude – Eco, Umberto: Ne remélje, hogy megszabadul a könyvektől. Európa Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789630789165
2. Eco, Umberto: A rózsa neve. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2002. (Barna Imre fordítása). ISBN 9630772027
3. Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Argumentum Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634460194
4. Szegedy-Maszák Mihály: "Minta a szőnyegen". Balassi Kiadó, Budapest, 1995.ISBN 9635060572
5. Vitéz Ferenc: Angyalok a labirintusban. Irodalmi és művészeti tanulmányok, esszék. Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, 2016. ISBN 9786155354243

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a kortárs/modern irodalom intézményrendszerét, a művészetközvetítés folyamatát, tisztában van a kanonizáció problémakörével
- tájékozott a modern irodalom nemzeti és európai értékeivel, irányzataival, különbséget tud tenni a nemzeti és világirodalom fogalma között, s integrálni tudja annak értékeit
- ismeri azokat a tudományos elméleteket és módszertani eljárásokat, melyek alkalmasak a rá bízott korosztály befogadó és kreatív szemléletének, illetve személyiségének alakítására
- ismeri azokat a kulcskompetenciákat, a kompetenciajavítás eszközrendszerét, mely az általános iskolai korosztály kortárs irodalmi szövegértését segítik és fejlesztik
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés és a szövegolvasat (értelmezés) területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a szaktudományos és tantárgy-pedagógiai alapok lefektetéséhez és megerősítéséhez
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, amikor megtervezi a célokat, tartalmakat és tevékenységeket, illetve az egyéni tanulási utakat

b) képességei

- a kortárs irodalom olvasatának elősegítését – a hozzá kapcsolódó nevelési és fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat – képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni és megvalósítani
- épít a korosztály előzetes tapasztalataira, számít cselekvő részvételére, kreativitására – ez utóbbiakat elősegíti –, képes az irodalom mint fikció és a valóság közötti összefüggések megvilágítására, a paradoxonok feloldására
- képes a közös munkát szakszerűen irányítani elemezni és értékelni
- munkája során kreatív módon alkalmazza a szakmai-tudományos kritériumok alapján megválasztott szakirodalmi, könyvtári és elektronikus forrásokat
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni
- együttműködik a nevelésben-tanításban résztvevő ágensekkel; képes és hajlandó szakmai tapasztalatainak megosztására

- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek irodalmi szövegértés (értelmezés és olvasat) segítségével történő személyiség- és világkép-alakulásának támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- részt vállal a szakmai kutatásokban és innovatív csoportmunkában

d) autonómiája és felelőssége

- hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget vállal – a kortárs irodalmi alkotások bemutatásának segítségével is – az előítéletek visszaszorításáért, törekszik a társadalmi kohézió erősítésére
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**
Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy neve: Zenei alapismeretek	**Kreditértéke: 0**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa**: gyakorlat és **óraszáma**: **0 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*:	
A számonkérés módja: aláírás megszerzése Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***:**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
Az alapvető zenei képességek fejlesztése: hangeltalálás, hangvisszaadás.
A dallamérzék, a ritmusérzék, a belső hallás, az intonációs készség fejlesztése.
Zenei memória, hangszínérzék, tonalitásérzék kialakítása, fejlesztése.
A relatív szolmizáció dallamhangjainak és azok relációinak fokozatos elsajátítása.
Kézjelek használata, hallás utáni szolmizálás, a szolmizációs és abc-s nevek viszonya
A vonalrendszer, a G-kulcs, a változó dó használata.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
1. Érvényben lévő általános iskolai ének-zene tankönyvek 1-3. osztály.
2. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest, 1974.
3. Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat. Editio Musica, Budapest, 1962.
4. Kodály Zoltán: Ötfokú füzetek I-II. Editio Musica, Budapest, 1963.

Ajánlott irodalom:
1. Kodály Zoltán-Ádám Jenő: Énekeskönyv 1-3. (Az 1948-as kiadás reprint kiadása). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994.
2. Forrai Katalin: Európai gyermekdalok I-II. Editio Musica, Budapest, 1966.
3. Kodály Zoltán: Kis emberek dalai. Editio Musica, Budapest, 2001.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- rendelkezik a szakterület speciális, alapvető ismereteivel
- megszerzett elméleti tudása rendszerbe szerveződik
- rendelkezik megfelelő zenei alapműveltséggel, a zene iránti fogékonysággal
- rendelkezik megfelelő szakmai szókincs és fogalomhasználattal

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- alkalmazni tudja a 6-10 éves életkor követelményeiben elvárható speciális jelrendszereket

b) képességei-

- általános és zenei képességeit és készségeit permanens módon fejleszti a zeneismeret, zenei hallás, zenei interpretáció területén
- napi élő kapcsolatot tart a gyakorlás egyéni munkájával
- énekhangját tudatosan fejleszti, képzi
- zenei alapismereteit, tanulás-támogató tevékenységét szakember útmutatása szerint alkalmazza
- megszerzett ismereteit képes a gyakorlatban alkalmazni

c) attitűdje

- nyitott a zenei tevékenység során elsajátított elméleti-gyakorlati kérdések mélyebb megismerésére
- elfogadja csoportja egyéni jellemzőinek sokféleségét, magatartásukhoz, fejlődési folyamataikhoz adekvátan viszonyul, pozitív attitűdöt képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- rendelkezik képesítési szintjének megfelelő szakmai önállósággal
- felelősséget vállal szakmai fejlődéséért
- önállóság, türelem, kitartás, szorgalom jellemzi

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd; Kedvesné dr. Herczegh Mária, főiskolai docens, óraadó, PhD; Zsom Melinda, óraadó

Tantárgy neve: Zeneismeret	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1., 2. és 3. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **demonstrációk, videofelvételek, óralátogatások, kreatív gyakorlatok, szemináriumok**	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: egyéni beszámolók, hangszerjáték, írásbeli dolgozatok**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Zenei alapismeretek**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Dallami ismeretek: a relatív szolmizáció dallamhangjainak és azok relációinak fokozatos elsajátítása. Sorrend: s/m/l/d/r/l,/s,/f/t,/d’/ A különböző jelrendszerek megismerése, elsajátítása: betűjele térben, síkban, kialakuló vonalrendszerben, kézjel, hangjegy, esetleg számjel, színjel. Gyermekdalok, 333. olvasógyakorlatok alapján a relatív szolmizáció rendszerének alkalmazása, kézjelek használata, hallás utáni szolmizálás, jelrendszerekből történő írás. A szolmizációs és abc-s nevek viszonya, a vonalrendszer, G és F kulcsok, változó dó elhelyezés.
Ritmuselemek és kombinációik: negyed, nyolcadpár, félérték, egész hang és szünetjeleik. Magában álló nyolcadérték és nyolcadszünet súlyos és súlytalan helyen. A szinkópa. Az egyenletes lüktetés: kettes – négyes ütemek és belső felépítésük. Az említett elemek alkalmazása, írása, olvasása, felismerése, variált rögtönzése.
Elméleti ismeretek: gyermek és népdalok hangkészlet szerinti csoportosítása bichordtól – hexachordig. Az oktávnál kisebb hangterjedelmű hangsorok ismerete. a pentatónia metszetei, különböző móduszai, hangkészlet (hangsor) megállapítása, gyakorlása, előjegyzés 2#, 2b előjegyzési körig.
Formai ismeretek: motívum: bi-tri-tetrapódia, ütempár, hangsúlyrend, a gyermekdalok motívumkészlete: 2 + 2 ütem, 3 + 3 ütem. Nyitás-zárás, azonosság, hasonlóság, eltérés, visszatérés, kérdés-felelet, ismétlőjel, primo-secondo.
Furulyajáték: a hangszer kezelése. Az abszolút rendszer. Hangnevek c’-d” között. A hangok elsajátításának sorrendje: a-h-g-f-d-c-c”-fisz-bé. Gyermekdalok játszása, az érvényben lévő ének-zene tankönyvek 1-2. osztályos anyagából.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet, Music Trade, Budapest, 2003. „Nincs ISBN”
2. Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. Budapest, 1996 ISBN 963 655 5888

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Érvényben lévő általános iskolai ének-zene tankönyvek 1-3. osztály.
4. Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat. Editio Musica, Budapest, 1962. ISMN 979 00800 3741 6
5. Kodály Zoltán: Ötfokú füzetek I-II. Editio Musica, Budapest, 1963. ISMN 979 00800 2809 4

Ajánlott irodalom:

1. Kodály Zoltán-Ádám Jenő: Énekeskönyv 1-3. (Az 1948-as kiadás reprint kiadása). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN 963 18 6230 5
2. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest, 1974. ISBN 978 963 415 456 3
3. Forrai Katalin: Európai gyermekdalok I-II. Editio Musica, Budapest, 1966. ISBN 963 346 247 9, 963 346 304 1
4. Szolfézs példatár Alsófok I. (Szerkesztette: J. Irsai Vera). Editio Musica, Budapest, 1953. ISMN 979 00800 0927 7
5. Kodály Zoltán: Kis emberek dalai. Editio Musica, Budapest, 2001. ISMN 979 00800 3678 5

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a szakterület speciális, alapvető ismereteivel
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- megszerzett elméleti tudása rendszerbe szerveződik
- rendelkezik megfelelő zenei alapműveltséggel, a zene iránti fogékonysággal
- rendelkezik megfelelő szakmai szókincs és fogalomhasználattal
- alkalmazni tudja a 6-10 éves életkor követelményeiben elvárható speciális jelrendszereket

b) képességei-

- általános és zenei képességeit és készségeit permanens módon fejleszti a zeneismeret, zenei hallás, zenei interpretáció területén
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- napi élő kapcsolatot tart a gyakorlás egyéni munkájával
- énekhangját tudatosan fejleszti, képzi
- zenei alapismereteit, tanulás-támogató tevékenységét szakember útmutatása szerint alkalmazza
- megszerzett ismereteit képes a gyakorlatban alkalmazni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) **attitűdje**

- nyitott a zenei tevékenység során elsajátított elméleti-gyakorlati kérdések mélyebb megismerésére
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő

beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- elfogadja csoportja egyéni jellemzőinek sokféleségét, magatartásukhoz, fejlődési folyamataikhoz adekvátan viszonyul, pozitív attitűdöt képvisel

d) autonómiája és felelőssége
- rendelkezik képesítési szintjének megfelelő szakmai önállósággal
- felelősséget vállal szakmai fejlődéséért
- önállóság, türelem, kitartás, szorgalom jellemzi

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd; Kedvesné dr. Herczegh Mária, főiskolai docens, óraadó, PhD; Zsom Melinda, óraadó

Tantárgy neve: Ének-zene	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 1 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **videofelvételek, óralátogatások, kreatív gyakorlatok, szemináriumok**	
A számonkérés módja 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: egyéni beszámolók, hangszerjáték, írásbeli dolgozatok**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4., 5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Zeneismeret (3.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Dallami ismeretek: népdalok, olvasógyakorlatok szolmizált éneklése nehezebb relációkkal, módosított hangokkal, nehezebb ritmuskombinációkban. A diatónia különböző móduszai szolmizálva és hangnévvel. Felismerésük, éneklésük. Kvintváltás és formái: reális-tonális válasz. Modális hangsorok, diatónia, dúr-moll tonalitás.
Ritmikai ismeretek: pontozott félérték, nyújtott és éles ritmus, tizenhatod érték és képletei. A már elsajátított ritmuselemek alkalmazása nehezebb kombinációkban. A hármas ütem, a két-négy és háromnegyedes ütemek az új ritmuselemek értékeivel. Váltakozó ütemek és fajtáik. Súlytalan kezdés, negyedméretű lüktetésben, nyolcad felütésnél. Ritmuscsaládok: kanásztánc, volta és duda ritmus.
Formai ismeretek: népdalaink formai rendszerezése: A^5A^5AA, A^5B^5AB, $A^5B^5C^5$, ABCD, illetve AA^5A^5A, AA^5BA, ABBA, AABA. A népdalok stílus, dallamvonal, forma szerinti rendszerezése, népdalok elemzési szempontjainak ismerete és alkalmazása.
Az együtténeklés irányításának alapjai: hangvilla használata, kezdőhang megkeresése, hangadás. Egyöntetű kezdés, tempótartás, ritmikus vezényszavak. A közös éneklés irányítása szolmizációs kézjelekkel. Egyszerű dalok vezetése, karvezetői alapok elsajátítása: avizo, ütősík, testtartás, ütemfajták ütemezése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Az érvényben lévő általános iskolai ének-zene tankönyvek (1-4. osztály)
2. Kodály Zoltán-Ádám Jenő: Énekeskönyv 4-6. (Az 1948-as kiadás reprint kiadása). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. „Nincs ISBN”
3. Mindennapi énekeink – Népdalok, Népénekek, Történeti énekek. Editio Musica Budapest, 2017. ISMN: 979 00801 5084 9
4. Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I-II. ISMN 979 00800 2805 6, 979 00800 2806 3

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

5. Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 963-19-1972-2

Ajánlott irodalom:

1. Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 1-2. Tankönyv és munkafüzet Romi Suli, Mogyoród, 2007. ISBN 989 963 488 226 8, 989 963 488 227 5
2. Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet, Music Trade, Budapest, 2003. „Nincs ISBN"
3. Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. Budapest, 1996. ISBN 963 655 5888
4. Forrai Katalin: Európai gyermekdalok I-II. Editio Musica Kiadó, Budapest, 1966. ISBN 963 346 247 9, 963 346 304 1

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri és reprodukálni tudja az 5-10 éves gyermek vokális dalirodalmát
- tudja az eddig tanult zenei ismeretek stiláris összefüggéseit, képes a szintézis megteremtésére: a tanítandó zeneművekben a dallam, a ritmus. a hangkészlet, a forma egységeinek és a zene egészének megfigyelésére
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- ismeri a tevékenységéhez kapcsolódó adekvát kommunikáció sajátosságait

b) képességei

- képes a zenei élményanyag gyűjtésére és interpretálására
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- képes a zenei ismeretek, készségek fokozatos bővítésére, a zenét egyre inkább értve figyelő és követő tevékenység kialakítására
- képes a zene élményt nyújtó megismertetésére, a sokszínű zenei élmények prezentálására, az aktív muzsikálás, énekléssel
- rendelkezik a permanens művelődés igényével és képességével
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elfogadja, hogy a tanulás aktív folyamat, a megszerzett szakmai ismereteket képes a gyakorlatban alkalmazni, rendelkezik azokkal a képességekkel, készségekkel, amelyek az önálló szakmai továbbfejlődést lehetővé teszik
- inkluzív, befogadó szemlélettel rendelkezik, nyitott az értékközvetítésre, a problémamegoldásra
- a szakmai pedagógiai, tanulási nehézségek leküzdésében együttműködő

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget érez saját szakmai öndefiníciójának folyamatos alakításáért és azért a közösségért, ahol zenei tevékenységét kifejti szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában kezdeményező szerepet tölt be
- közös zenei tevékenységek, csoportos játékfoglalkozások megszervezését, programok betanítását, lebonyolítását felelősen vállalja és a szakmai folyamatot irányítja

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd; Kedvesné dr. Herczegh Mária, főiskolai docens, óraadó, PhD; Zsom Melinda, óraadó**

Tantárgy neve: Ének tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **prezentáció, videofelvétel, órarészlet tanítása, csoportmunka kooperatív technikával, interaktív eszközök, óralátogatás.**	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: óratervezet készítése, zárthelyi dolgozat, szóbeli felelet.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **4. félév: Zeneismeret 3., 5. félév: Ének tantárgy-pedagógia 1.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy-pedagógia tárgya, feladatai. Az ének-zene tanítás tantervi feladatai és távolabbi céljai. A művészeti nevelés.
Az oktatás tartalmát szabályozó alapvető dokumentumok ismerete. A NAT alkalmazása és a tantervek.
A tervezőmunka. Tanmenet, tematikus terv készítése. Az órákra történő felkészülés írásbeli formái. A hosszú és rövidtávú felkészülés tennivalóinak elrendezése. Az ének-zenetanítás szakmódszertani alapelvei. Az órák típusai, a különböző óratípusok fázisai. A zenei nevelés fő tevékenységi területei. A vázlat, tervezet készítésének lehetőségei, módjai, didaktikai feladatok szerint. Az órák munkaformái.
Hospitálás és tanítási gyakorlat.
Az érvényben lévő tankönyvek (1-4 osztály) és a használatba beilleszthető segédanyagok ismerete. A tananyag elrendezése.
Az iskolai zenei nevelés előzményei. Az óvodai zenei követelményei, képességfejlesztő feladatai és módszerei. Az ismeretszerzés előkészítése. az előkészítő időszak feladatai.
A daltanítás módozatai: hallás utáni és jelrendszerről történő daltanítás.
Zenei ismeretszerzés. és a megismerés fázisai.
Ritmuselemek, ritmusképletek tanítása, ritmikai ismeretek kialakításának feltételei, az érvényben lévő követelmények figyelembevételével:
A metrum tanítása, a tanítás általános menete, ritmus-metrum tanításának ajánlott sorrendje. Az ütemfajták tanítása.
Dallami ismeretek kialakításának feltételei, a szolmizációs dallamhangok tanításának sorrendje. Az új hangok megismerésének módozatai.
A készségfejlesztés főbb területei, szintjei. A gyakorlás.
Az éneklési készség fejlesztése, helyes éneklési szokások kialakítása. Az alapvető énektechnikai feladatok elsajátítása, a leggyakoribb intonációs és énektechnikai hibák javítása.
A ritmikai készségek fejlesztése. Ritmikai automatizmusok kialakítása.
A dallamhallási készség fejlesztése. Az új hang gyakorlása és beépítése a tanultak rendszerébe.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Zenei ismeretek alkalmazása: lejegyzés, írás-olvasás, zenei alkotótevékenység.
A zenehallgatás célja, feladata, helye, fejlesztő szerepe. A zenehallgatási anyag kiválasztása, feldolgozásának lépései. Az értő zenehallgatás, a figyelem irányításának szempontjai. Befogadói kompetenciák fejlesztése.
A Kodály koncepció előzményei, kialakulása és alkalmazása az ének-zeneoktatásban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Pappné Vencsellői Klára: Ének tantárgypedagógia. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2007. ISBN 9639612510
2. Kelemen Judit: Ének-zene tantárgy-pedagógia tanító alapszakos hallgatók számára. Líceum Kiadó, Eger, 2019. ISBN 9786155621666 http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/5286/1/%C3%89nek_zene_tant%C3%A1rgypedag%C3%B3gia.pdf
3. Osvay Károlyné: Az ének-zene tanítás módszertana. Krúdy Kiadó, Nyíregyháza, 2007. ISBN 9789638759948
4. Az ének-zene tantárgypedagógiája. (Szerkesztette: Réti Anna-Döbrössy János), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789633120965.
5. Kis Jenőné: Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában. Tárogató Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9638491523

Ajánlott irodalom:

1. Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 963 180 309 0
2. Oroszné Tornyai Lilla: Énektanítói alapismeretek. Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1998. „Nincs ISBN”
3. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt., budapest, 2020. ISBN 978 963 415 656 7
4. Tiszai Luca: Zene és transzferhatás. Szegedi Tudományegyetem JGYPK, 2019. ISBN 978 963 735 644 5
5. Vas Bence (szerk.): Zenepedagógia tankönyv. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet. 2015. ISBN 978 963 642 776 4

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a személyiség kognitív, szociális és személyes kompetenciáinak fejlesztését megalapozó szaktudományos és módszertani ismeretekkel
- ismeri a tevékenységéhez kapcsolódó adekvát kommunikáció sajátosságait
- ismeri a személyiségfejlődés és fejlesztés pszichológiai tényezőit, a különböző életkorú gyermekek alapvető sajátosságait
- rendelkezik a tudományterület szakirodalmában való alapvető tájékozottsággal
- alapvető ismeretei vannak a 6-10 éves életkor tanulási folyamatainak törvényszerűségeiről, jellemzőiről
- tisztában van az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákkal és ezek fejlődését támogató eljárásokkal
- tisztában van a tanulási környezet meghatározó szerepével, a tanulásszervezés pedagógiai, pszichológiai sajátosságaival
- ismeri a tanulást támogató különböző stratégiákat, módszereket, azok kiválasztásnak alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit

b) képességei

- képes az ismeretek önálló kritikus feldolgozására, a módszertani, pedagógiai folyamatok elemzésére
- képes változatos egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- képes megszerzett elméleti ismereteit pedagógiai gyakorlatában az egyén/osztály/korosztályjellemzőit és sajátosságait figyelembe véve kezdetben támogatással, majd egyre nagyobb szakmai önállósággal alkalmazni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- igénye van a folyamatos elemzésre- értékelésre
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- nyitott az eredmények és körülmények figyelembe vételével terveinek, elképzeléseinek módosítására
- nyitott az újabb szakmai ismeretek, módszerek, kultúrtörténeti tartalmak befogadására és alkalmazására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, kezdeményező, mérlegeli a sokoldalú módszertani megközelítés lehetőségét

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan képviseli a zenei nevelés módszertani kultúráját és felelősséget vállal annak fejlődéséért és megőrzéséért
- egyre nagyobb önállósággal gondolkodik szakmai kérdésekről, módszertani problémákról, tevékenységét szakmai kíváncsiság és önfejlődés jellemzi
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: -**

Tantárgy neve: Rajz és vizuális nevelés	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1., 2., és 3 félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A vizuális kultúra jórészt gyakorlati megközelítése
A gyakorlatra ható fontosabb elméleti kérdések megismerése
A hagyományos vizuális ábrázolás technikáinak elsajátítása
A vizuális ábrázolások módszereinek alkalmazása és ezek vonzata a gyermekek ábrázolásaiban
A feladatok egyéni és/vagy kollektív megoldása és kivitelezése
Kor-specifikus ábrázolások
Kreatív kísérletezés
Prezentációs megoldások

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Barcsay Jenő, Művészeti Anatómia, *Corvina Könyvkiadó*, Budapest, 2008, ISBN 9789631356991
2. E. H. Gombrich: A művészet története, Glória Kiadó, Budapest, 2002, ISBN 9639283649
3. Rudolf Arnheim, A Vizuális Élmény, *Aldus Könyvkiadó*, Budapest, 2005, ISBN 9789632172835
4. Szőnyi István, A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979, ISBN 9633361826
5. Johannes Itten, A színek művészete, Göncöl Kiadó, Budapest, 2016, ISBN 9789639183186

Ajánlott irodalom:

1. Csikszentmihályi Mihály, Kreativitás - A flow és a felfedezés, avagy a találékonyság pszichológiája, Akadémiai Kiadó, Budapest,2014, ISBN 9789630587464
2. K. G. Jung, Az ember és szimbólumai, Göncöl kiadó, Budapest, 2000, ISBN 9789639183230
3. Kreativitási gyakorlatok, fafej, indigó, Erdély Miklós művészetpedagógiai tevékenysége 1975-1986, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007, ISBN 9639567818
4. Martin Heidegger, A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN 9630745488

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
Ismeri a művészeti nevelés szerepét.
Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.
Ismeri a vizuális ábrázolás alapelemeit
Ismeri a hagyományos művészet általános eszközeit.
Ismeri a korszerű alkotó és prezentációs technikákat

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
Támogató tanulási környezetet biztosít.
Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
Képes a képi információ objektív megítélésére.
Képes a vizuális ábrázolások prímér illetve kor-specifikus elemzésére.
Képes a korszerű alkotó és prezentációs technikák alkalmazására.

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
Konstruktív módon megváltozik a műalkotásokhoz, illetve általában az egyéb alkotási folyamatokhoz való viszonya.
Pozitívan változik az önértékelése.
Kreativitása utat talál és fejlődik.

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.
Elősegíti a felelősségteljes gondolkodást és értékítéletet.
Megerősíti az autonóm döntéshozás képességét.
Támogatja a progresszív és konstruktív szociális együttműködést.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) **Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy neve: Rajz tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem. és 5. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok** *(ha vannak):* gyermekrajz elemzések	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Rajz és vizuális nevelés**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A rajzórák tervezésének elvi és módszertani megközelítése.
Feladatsorok összeállítása, a rajzórák rajzos és szöveges tervezése.
A gyermeki ábrázolás alakulásának, változásának megismerése a kezdetektől 12 éves korig, a gyermekrajzok elemzésének gyakorlatával együtt. A gyermeki kreativitás sajátosságainak megismerése, annak hosszú távú megőrzésével.
Az elmélet és gyakorlat összhangja, mely tervező és szervező munkában realizálódik adott tanítási egységekre bontva.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bakos T.—Bálványos H.—Preisinger Zs.–Sándor Zs.: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9635063229
2. Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9630577321
3. Szalontai György: Vizuális nevelés. Tárogató Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9638491345
4. Vass Zoltán, A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai, Flaccus Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 9786155278136

Ajánlott irodalom:

1. Gerő Zsuzsa: A gyermekrajzok esztétikuma. Flaccus, Budapest, 2007. ISBN 9639412139
2. Soltra Elemér: A rajz tanítása. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9631817385
3. Vass Zoltán: Formai – szerkezeti rajzelemzés. Flaccus Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639412545

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK **7.** pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Ismerje a 6-12 éves gyerekek vizuális kifejezőszköz-készletét, mely adekvát kreativitásuk sajátosságaival és világlátásukkal
Ismerje a rajz tanításának szakmódszertani alapjait
Tudja a gyakorlatba áttenni módszertani ismereteit, az alapfokú oktatás első hat évében alkalmazható korszerű eszközök és módszerek alkalmazásával
Ismerje a gyermeki kreativitás életkorral változó sajátosságait, ezek figyelembevételével tudja tervezni a vizuális ismeretek átadását, és a gyermeki teljesítmények értékelését

b) képességei

Legyen képes - biztos szakmai ismeretek birtokában - az 1-4 évfolyamon a nevelési fejlesztési célokat és feladatokat a gyermekek személyiségére differenciáltan tervezni, főbb tekintettel eltérő szociokulturális környezetük főbb jellemezőire
Tantárgy-pedagógia módszertani ismereteinek alkalmazásában képes a megfelelő módszerek

kiválasztására, különös tekintettel a változatos és egyénre szabott értékelési módszerekre, amelyek elősegítik a gyermek önértékelési képességeinek kialakítását
Legyen képes tanórák tervezésére és szervezésére, amelyek támogató tanulási környezetet biztosítanak
Legyen képes összekapcsolni az egyes feladattípusokat, azokat folyamatba rendezni összefüggő rendszerbe állítva, szakmai-tudományos kritériumokat is érvényesítve, a szakirodalmi források körét folyamatosan szélesítve közben

c) attitűdje

Alakuljon ki elkötelezettsége az önreflexív kontrollra a vizuális ismeretek átadásában
Nyitott az esztétikai érzékenység fejlesztésében felmerülő új elméletek és módszerek, kommunikációs technológiák iránt
Feltétel nélkül nyitott - a rajz tanításán keresztül - a gyermek és a világ előítéletektől mentes szemléletére

d) autonómiája és felelőssége

Legyen tisztában a rajzórák szerkezeti egységeivel, az egyes elemek hierarchiába rendezésével, ezen keresztül intézménye küldetésért vállalva felelősséget
Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves korú gyermekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
Önállóan tervezzen feladatsorokat rajzos-szöveges formában, anyaggyűjtéssel előkészítve, a gyermeki ábrázolás alakulásának-változásának ismeretében, ezzel felelősséggel vesz részt intézményében a hatékony oktató-nevelő munkában, a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Tantárgy neve: A mozgáskultúra alapjai	**Kreditértéke: 0**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 10–90 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]**: Videóanyagok elemzése	
A számonkérés módja: aláírás megszerzése Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***:** Kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A testtudat fejlesztése koordinációs feladatokon keresztül.
A testtudat fejlesztése különböző eszközök felhasználásával.
Szem-kéz koordinációt fejlesztő gyakorlatok.
Szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.
Nagy- és finommozgások fejlesztése játékos gyakorlatokon keresztül.
Testséma, téri-tájékozódó képesség fejlesztő gyakorlatok.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Király Tibor, Szakály Zsolt: Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban. Dialóg Campus Kiadó, 2011.
2. Pinczés Tamás, Nádasi, Lajos: Testnevelési játék téka nem csak pedagógusjelölt hallgatóknak Debreceni Református Hittudományi Egyetem, 2020. ISBN: 9786155853265
3. Babos Borbála: Fejlesztési módszerek és ötletek óvodás és kisiskolás gyermekek számára. Különleges Bánásmód, II. évfolyam 2016/4. szám, 95-104.

Ajánlott irodalom:

1. Nádasi Lajos: Ügyességfejlesztő labdagyakorlatok, Debrecen: Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, 2001.
2. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 1-2. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642667
3. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 3-4. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642705

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.

b) képességei

- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szakál Zsolt, tanársegéd, Tóth Csaba, testnevelő tanár**

Tantárgy neve: Testnevelés tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 9**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1. félév: 0 ea. + 3 szem., 2 félév: 0 ea. + 2 szem., 3 félév: 1 ea. + 1 szem., 4 félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]: Óralátogatások, videofelvételek-sportversenyek megtekintése, demonstrációk.**	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj., 2. félév: gyj., 3. félév: koll,, 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: Kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása, mikrotanítások, szemináriumi dolgozat.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2., 3. és 4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **A mozgáskultúra alapjai**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Rend- és természetes gyakorlatok csoportosítása.
A torna mozgásanyagának felosztása.
Szabadgyakorlatok vezetésének módszertana.
Kézi szergyakorlatok módszertana.
Sor-és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában.
Kölyökatlétikai eszközök ismerete.
A gimnasztika szaknyelve, a rajzírás szabályai és jelrendszere.
Torna és atlétikus mozgásanyag előkészítő és rávezető gyakorlatai.
Testnevelési játékok oktatásmódszertana.
Testnevelési és népi játékok ismerete.
Ügyességfejlesztő labdagyakorlatok.
A pattintó érintések alaptechnikájának ismerete, és az érintőfelületek tudatosítása.
Játékos képességfejlesztés.
Sportjátékokat előkészítő testnevelési játékok.
Küzdőfeladatok és játékok.
Foglalkozások az alternatív környeztben.
Motoros képességek és azok fejlesztésének módszertana.
Testnevelési tanterv. Tanmenet készítésének alapelvei. Óravázlat, óratervezet.
Differenciálási lehetőségek a testnevelésben.
Testnevelés óra típusai, a testnevelésben alkalmazott módszerek.
Foglalkoztatási formák a testnevelésben.
Mozgásfejlődés sajátosságai.
Mozgáskészség kialakítása.
Mozgáskészség kialakítása.
A mozgás szerkezete.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Mikrotanítások.
Biztonság, baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek.
A természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása és továbbfejlesztése torna,– atlétikai és sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladataiban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Pinczés Tamás: Gimnasztikai alapismeretek tanítószakos hallgatóknak. Debreceni Református Hittudományi Egyetem, 2017. ISBN 9789638429964
2. Makszin Imre: A testnevelés elmékete és módszertana, Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs, 2014. ISBN:9786155376245
3. Arday László: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv alsó tagozatos pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639191043
4. Pinczés Tamás, Nádasi Lajos: Testnevelési játék téka nem csak pedagógusjelölt hallgatóknak Debreceni Református Hittudományi Egyetem, 2020. ISBN: 9786155853265
5. Király Tibor: A testnevelés-tanítás módszertana tanítók részére, Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs, 2001. ISBN 963912313x

Ajánlott irodalom:

1. Nádasi Lajos: Ügyességfejlesztő labdagyakorlatok, Debrecen: Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, 2001.
2. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 1-2. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642667
3. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 3-4. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642705

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóth Csaba, testnevelő tanár, Szakál Zsolt, tanársegéd**

Tantárgy neve: Prevenció és testkultúra	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **Óralátogatások, videofelvételek, demonstrációk**	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5 félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **Kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása, dolgozat**.	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4-5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (3.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A biomechanikailag helyes testtartás és helyes légzéstechnika megismerése.
Főbb gerincdeformitások (Lapos hát, Lordozis, Kifozis, Scoliozis, Torcicullis) felismerése, megelőző és javító gyakorlatok.
Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismerése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül.
Mellkasdeformitások felismerése, megelőző és javító gyakorlatai.
Láb boltozatának elváltozásai, megelőző és javító gyakorlatai.
Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása.
Az iskola környezetében (alternatív) lévő lehetőségeket ismerje fel és azokat használja ki kreatívan, lehetőleg a fizikai aktivitással összhangban.
Rekreációs aktivitások, relaxációs és stresszoldó technikák megismerése, azok alkalmazása alternatív helyszíneken.
Táborozási alapismeretek.
Olyan testnevelési és népi játékok, amelyeket alternatív környezetben űzhető.
Rekreációs és egyéb szabadidős tevékenységek.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Báthori Anna Zsuzsanna: A mozgásszervi betegségeket megelőző gyakorlatok és a gyakorlás speciális feladatai. Otker-Nodus Kiadó, Veszprém, 2004. ISBN 9634413552
2. Báthori Anna Zsuzsanna – Pesáné Nagy Katalin: Lábterápia. Flaccus Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789639412224
3. Hajduné Dr. László Zita – Szentgyörgyváryné Juhász Ivett – Tóth Ákos: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs, 2015. ISBN 978-963-642-666-8

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.
- Ismeri az iskolai, táborozási, rekreációs egy egyéb szabadidős tevékenységgel kapcsolatos alapismereteket.

b) képességei

- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- Képes alternatív környezetben mozgásos tevékenységet szervezni.
- Képes iskolai táborokat szervezni, lebonyolítani.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szakál Zsolt, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens**

Tantárgy neve: Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat	**Kreditértéke: 21**
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10-90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 1. félév: 2 nap gyak., 2. félév: 2 nap gyak., 3. félév: 2+2 nap gyak., 7. félév: 2 hét gyak., 8. félév: 8 hét gyak.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: hospitálás, megfigyelési szempont, reflexió, önreflexió, megbeszélés, óravázlat, óratervezet, dokumentumelemzés	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***:** hospitálási napló, megbeszélés, mikrotanítás, csoport előtti tanítás, zárótanítás	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1., 2., 3., 7., 8. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 1.: -,** **Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 2.: Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 1.,** **Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 3.: Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 2.,** **Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 4.: Csoportos tanítási gyakorlat 2.,** **Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 5.: Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 4., Csoportos tanítási gyakorlat 4., Fizikai és kémiai alapismeretek, Matematika tantárgy-pedagógia 3., Ének-zene 3., Műveltségterületi tanítási gyakorlat 2., Műveltségterületi szigorlat**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A gyakorlat az első három félévben lehetőséget biztosít egyéni beosztás szerint megfigyelések végzésére óvodában és alsó tagozaton, tanórákon, valamint szabadidős foglalkozásokon, óraközi és nyári szünetben, továbbá iskolai ünnepségen és nevelőtestületi értekezleten.
A megfigyelések célja
- tájékozódás az intézmények működési rendjéről.
- a pedagógus tevékenységéről (időkeret, időbeosztás, fő tevékenységi formák),
- a gyermekek életkori sajátosságairól, a gyermeki aktivitás formáiról.

A 7. félévben a gyakorlóiskolában, a 8. félévben a gyakorlóiskolában vagy választott intézményben a kéthetes és nyolchetes gyakorlat keretén belül a cél és a feladat:
- az összefüggő pedagógiai folyamat nyomonkövetése
- az iskolai élet egészével, a tanító teljes feladatkörével való ismerkedés
- a tanítandó tantárgyak struktúrájának, tartalmának, időkeretének ismerete, helyük a tantárgyi rendszerben
- az aktív, interaktív tanulási technikák, eljárások megismerése, alkalmazásának gyakorlása
- a tanulók személyiségvonásainak, a közösségfejlesztés eszközeinek megismerése
- tanórák önálló, felelősségteljes megtartása, elemzése, értékelése

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Nemzeti alaptanterv 2012. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor
2. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2020&szam=17
3. Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára (51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 1. és 2. sz. melléklet)
4. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Ajánlott irodalom:

Falus Iván (2007): Didaktika. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN: 9789631952964

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.

- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: szakfelelős**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD, Dr. Joó Anikó, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: **Csoportos tanítási gyakorlat**	**Kreditértéke: 14**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10-90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 3 gyak., 5. félév: 0 ea. + 3 gyak., 6. félév: 0 ea. + 3 gyak., 7. félév: 0 ea. + 3 gyak.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*:bemutató óra, reflexió, önreflexió, megbeszélés, óravázlat, óratervezet, dokumentumelemzés	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***:** reflexió, önreflexió, óravázlat, óratervezet, IKT eszközök használata	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4., 5., 6., 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Csoportos tanítási gyakorlat 1.: Gyakorlati képzés - egyéni gyakorlat 3., Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia 3., Matematika tantárgy-pedagógia 1.** **Csoportos tanítási gyakorlat 2.: Csoportos tanítási gyakorlat 1., Technika és tervezés tantárgy-pedagógia 2., Testnevelés tantárgy-pedagógia 3., Zeneismeret 3., Rajz tantárgy-pedagógia 1.** **Csoportos tanítási gyakorlat 3.: Csoportos tanítási gyakorlat 2., Környezetismeret tantárgy-pedagógia 2., Pedagógia és pszichológia komplex szigorlat** **Csoportos tanítási gyakorlat 4.: Csoportos tanítási gyakorlat 3.**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**
- A gyakorlat heti egy alkalommal, azonos időpontban és osztályban, három tanórában (tanítási óra + óramegbeszélés + előkészítés) a gyakorlóiskolában történik. - Az elméleti és tapasztalati tudás önálló és integrált alkalmazása - A pedagógiai folyamatok önálló tervezése, a didaktikai lépések tudatos alkalmazása, a végzett tevékenységek módszertani elemzése - A belépő tantárgyaknál órarészlet, a már ismerteknél egész óra tartása; - A felkészülésben, a tervezőmunkában, a megvalósításban egyre nagyobb önállóság szerzése - A NAT, a Pedagógiai Program, a helyi tanterv és a tanmenetek egymásra épülésének ismerete - A tanítandó tantárgyak struktúrájának, tartalmának, időkeretének ismerete - A tanulási/tanítási technikák, eljárások, a különböző munkaformák alkalmazása - A tanítói és a tanulói taneszközök használatának gyakorlása - A tanítói szerepelvárásoknak való megfelelés
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Nemzeti alaptanterv 2012. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor
2. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2020&szam=17
3. Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára (51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 1. és 2. sz. melléklet)
4. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Ajánlott irodalom:

Falus Iván (2007): Didaktika. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN: 9789631952964

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.

- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: szakfelelős**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: **Műveltségterületi tanítási gyakorlat**	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy **besorolása**: **kötelezően választható**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10-90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 6. félév: 0 ea. + 3 gyak., 7. félév: 0 ea. + 3 gyak.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: bemutatóóra, önreflexió, megbeszélés, óravázlat, óratervezet, dokumentumelemzés	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***:** óravázlat, óratervezet, reflexió, önreflexió, a rendelkezésre álló taneszközök, IKT eszközök szakszerű használata	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6., 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Műveltségterületi tanítási gyakorlat 1.: Csoportos tanítási gyakorlat 2., Pedagógia és pszichológia komplex szigorlat;** **Műveltségterületi tanítási gyakorlat 2.: Műveltségterületi tanítási gyakorlat 1.**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

- Az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok (NAT, Pedagógiai program, kerettantervek, helyi tanterv és a tanmenetek) és azok egymásra épülésének ismerete
- Az 1-6. osztályban tanítandó műveltségterületi tartalmakat közvetítő tantárgyak struktúrájának, tartalmának, időkeretének ismerete, helyük a tantárgyi rendszerben
- A műveltségterületi összefüggésekben való gondolkodás, a tantárgyi koncentráció lehetőségeinek megtalálása
- A tanulási/tanítási technikák, eljárások, a különböző munkaformák alkalmazása
- Az aktív, interaktív tanulási technikák, eljárásoknak az adott műveltségterületre történő adaptálása
- A tanítói és a tanulói taneszközök használatának gyakorlása
- Az adott műveltségterület szerepelvárásainak való megfelelés

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Nemzeti alaptanterv 2012. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor
2. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2020&szam=17

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára (51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 1. és 2. sz. melléklet)
4. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Ajánlott irodalom:

Falus Iván (2007): Didaktika. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN: 9789631952964

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért,

kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: szakfelelős**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy neve: Szakdolgozati konzultáció	**Kreditértéke: 15**
A tantárgy **besorolása**: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 50–50 (kredit%)	
A **tanóra[1] típusa: konz., konz., konz.** és **óraszáma**:. az adott **félévben**, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*:	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb[3])**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[4]** *(ha vannak)***:** bibliográfiakészítés, beszámoló, kutatási terv készítése, szakdolgozat	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6., 7., 8. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Szakdolgozati konzultáció 1.: Pedagógia és pszichológia komplex szigorlat,** **Szakdolgozati konzultáció 2.: Szakdolgozati konzultáció 1.,** **Szakdolgozati konzultáció 3.: Szakdolgozati konzultáció 2.**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Kutatási téma választása
Szakirodalom gyűjtése
Kutatási koncepció kidolgozása
Adekvát kutatási eljárások megismerése, fókuszválasztás
Anyaggyűjtés
Elméleti és kutatási egységek elkészítése
A hivatkozások megfelelő kezelése
Ábrák, táblázatok szerkesztése
A szakdolgozat szerkesztése, stiláris egységesítése, végleges formába öntése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dömsödy Andrea. Bevezetés a pedagógiai tájékozódásba. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006. ISBN 963970463
2. Eco, Umberto: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Gondolat-Kairosz Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9638563206

Ajánlott irodalom:

1. Majoros Pál: A kutatásmódszertan alapjai. Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789633945841

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a

kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért. - Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: szakfelelős**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:** **Minden oktató**

II. Kötelezően választható tárgyak

Tantárgy neve: Angol nyelvi alapozó	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1., 2. és 3. félév: 0 ea. + 2 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása, a tudatos (online és hagyományos) szótárhasználat tanítása, szimuláció, szerepjáték**	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: szóbeli és írásbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Angol nyelvi alapozó 1** **[3] Angol nyelvi alapozó 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
A kurzus a hallgatók korábban megszerzett angol nyelvtudását rendszerezi, és arra építve meghatározott témakörökben fejleszti a hallgatók szókincsét és nyelvtani ismereteit és kommunikatív készségeit (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

1. **Témakörök:** bemutatkozás, személyiségjegyek, szabadidő, sportolás, városi és vidéki élet.
   Nyelvtan: egyszerű jelen, folyamatos jelen, egyszerű múlt folyamatos múlt, mennyiségi kifejezések, névelők, melléknév-fokozás, hasonlító szerkezetek.
2. **Témakörök:** útbaigazítás, mozi, film, kultúrák találkozása, bevásárlás, eligazodás az üzletek világában.
   Nyelvtan: befejezett jelen és egyszerű múlt idők, feltételes mód különböző típusai, segédigék (*must, mustn’t, needn’t*)
3. **Témakörök:** technikai eszközök, internet-használat, globális jelenségek.
   Nyelvtan: befejezett múlt idő, függő beszéd, szenvedő szerkezet, segédigék (*may, can, can’t, could, couldn’t*)

Kialakítandó kompetenciák:

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A hallgatók képesek valós élethelyzetekben (ismerkedés, bemutatkozás, meghívás, jegyvásárlás, üzleti vásárlás) komplex nyelvtudásukat adekvát módon használni, megérteni másokat és megértetni magukat írásban és szóban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező Irodalom:

1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Student's Book. Oxford University Press, Oxford, 2007.

Ajánlott Irodalom:

1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Workbook. Oxford University Press, Oxford, 2008.
2. John Eastwood: Oxford Practice Grammar. Oxford University Press, 2007. ISBN 978-0-19-421474-2
3. Murphy, Raymond: Essential English Grammar In Use. (Cambridge University Press, Cambridge, 2016. ISBN: 9780521189064

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- nyelvtudása megfelelő ahhoz, hogy mind a hétköznapi kommunikációban, mind szakmai területeken megfelelő szinten befogadjon ismereteket és közvetítse azokat
- ismeri a tanító idegen nyelvi munkájának összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az angol-szász kultúrkör értékeinek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek idegen nyelvi fejlődését vizsgáló tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek az idegen nyelvformálódásában betöltött szerepét kiváltképp az angol nyelv tekintetében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri az idegennyelv-tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegen nyelv tanításában az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes szakmai témák megfelelő szintű befogadására és prezentálására angol nyelven
- képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni a különböző nevelési igényű gyermekek vonatkozásában
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a tanítói munkájához szükséges angol nyelvű szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt
- érdeklődéssel fordul az angol nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai

tudásának fejlesztésére használja
- hatáskörébe tartozó tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve az angol-szász kultúrkör megismertetésére
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szirmai Erika, nyelvtanár, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat):* **Dr. Csillag Andrea, főiskolai docens, PhD; Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD; Dr. Ittzés Gábor, egyetemi docens, PhD**

Tantárgy neve: **Angol pedagógiai szaknyelv**	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4., 5. és 6. félév: 0 ea. + 2 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása, online források feldolgozása, prezentációk**	
A számonkérés módja: 4., 5. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]: szóbeli és írásbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat, ppt-s beszámoló, esszéírás**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (*ha vannak*): **[1] Angol nyelvi alapozó 3** **[2] Angol pedagógiai szaknyelv 1** **[3] Angol pedagógiai szaknyelv 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

- Világok, kultúrák, pedagógiák: az európai neveléstörténet néhány főbb állomása, kitekintés a világ pedagógiai rendszereibe és iskolatípusaiba
- A pedagógia társadalmi kontextusai (pl. kétnyelvűség, sajátos nevelési igények, tehetséggondozás), aktuális pedagógiai iskolák (pl. Waldorf, Montessori)
- Aktuális pedagógiai kihívások (pl. mérés, értékelés, integrálás, inklúzió); a pedagógus társadalmi szerepe, az elhelyezkedés és pályán maradás jó gyakorlata (pl. szakmai önéletrajzírás)

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Carjuzaa, J., Kellough, R. D. Teaching in the Middle and Secondary Schools. Pearson, USA, 2017. ISBN-13: 978-0134069227
2. Guthrie, J. W. Encyclopedia of Education. Macmillan Reference USA, New York, 2003.(eBook)
3. Payne, W.H. és Compayré, G. History of Pedagogy. J. S. Cushing & Co. Printers, Boston, 2012. (nincs ISBN)
4. Sifuna, D. és Otiende, J. An Introductory History of Education. University of Nairobi Press, 2006. ISBN 9789966846303
5. https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/writing/upper-intermediate-b2/a-cv

Ajánlott irodalom:

1. Kornbeck, J. és Jensen N.R. (szerk.) The Diversity of Social Pedagogy in Europe. Europaischer Hochschulverlag GmbH & Co. Bremen, 2009. ISBN 9783941482340

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. https://europass.cedefop.europa.eu/editors/en/cv/compose

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi az angol pedagógiai szaknyelv további megismerését
- ismeri az angol pedagógiai szaknyelv bővítésének, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- az angol pedagógiai szaknyelv tekintetében magas szintű angol nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegennyelv oktatása terén az első hat iskolaévben

b) képességei

- az angol pedagógiai szaknyelv segítségével képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- az angol pedagógiai szaknyelv segítségével képes megválasztani a szakirodalmi források körét
- az angol pedagógiai szaknyelv használata és fejlesztése során képes a tevékenységére szakszerűen reflektálni
- az angol pedagógiai szaknyelv segítségével képes angol nyelvű szakmai önéletrajzot összeállítani
- az angol pedagógiai szaknyelvi ismereteit alkalmazva képes szakmai munkásságát és eredményeit angol nyelven bemutatni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására az idegennyelvi órán

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt; érdeklődéssel fordul az angol nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- az angol pedagógiai szaknyelv fejlesztése során célja, hogy a tevékenysége befogadó szemléletet képviseljen, és törekedjen az angol kulturális hagyományok tiszteletben tartására.
- igényli az innovatív közös munkában való részvételt, és nyitott az angol pedagógiai szaknyelvvel összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése, valamint a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért
- az angol-szász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- az iskola közösségén belüli és kívüli, valamint az online térben történő nyilvános kommunikációját az igényesség, a tudatosság és a felelősség jellemzi
-felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szirmai Erika, nyelvtanár, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Csillag Andrea, főiskolai docens, PhD; Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD; Dr. Ittzés Gábor, egyetemi docens, PhD**

Tantárgy neve: Német nyelvi alapozó	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 1., 2. és 3. félév: 0 ea. + 2 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása, a tudatos szótárhasználat tanítása, szimuláció, szerepjáték**	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, szóbeli beszámoló, hallgatói kiselőadás**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Német nyelvi alapozó 1** **[3] Német nyelvi alapozó 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
A hallgató a három félév alatt biztos nyelvtani alapokon nyugvó produktív tudást szerez: megismeri a német nyelv alapvető szerkezeti és nyelvtani sajátosságait, elsajátítja a meghatározott köznapi társalgási témák szókincsét, amivel egyben fejleszti kommunikatív készségeit is (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

1. **Témakörök**: Inhalte wiedergeben, Überraschung zeigen, Vermutungen anstellen, Aussagen einschränken, Interesse zeigen, die eigene Meinung zeigen, diskutieren; von einem Erlebnis berichten, etwas Besonderes beschreiben; Notizen schreiben, einen Text schreiben, Gefühle beschreiben; Buch oder Film beschreiben, eine Arbeitssituation beschreiben, Stellung nehmen, über Ziele sprechen,
   Nyelvtan: kausale Angaben, Ergänzungssätze, konzessive Angaben, modale Angaben, Adjektive: Verwendung, Steigerung, Nominalisierung, Graduierung, temporale Angaben, Zeitformen; Personalpronomen, Demonstrativpronomen, indirekte Frage, finale Angaben; reflexive Verben,

2. **Témakörök**: Telefonat, Interesse spontan äußern, Information zu einem Thema einholen, über ein Lieblingsprojekt sprechen; Vorteile/Nachteile erörtern, ein Problem darstellen, über den Tageslauf sprechen; Leserbrief schreiben, eine Präsentation planen; eine Entscheidung begründen, etwas bewerten,
   Nyelvtan: Präpositionen, Futur I/II, Personalpronomen, Relativsatz, Adverb, Infinitiv mit zu; Aufforderungen, das Verb lassen, indirekte Rede, Konjunktiv I/II; Partizip I/II, Zweck/Absicht formulieren

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. **Témakörök**: Beschwerdebrief, über Vorurteile reden, einen Kompromiss finden; Argumente/Informationen zusammenfassen, den eigenen Standpunkt begründen, jmdn beschreiben, Notizen, Möglichkeiten erörtern, Ratschläge geben, interkulturelle Unterschiede; Informationen vergleichen, Vermutungen äußern, Vorschläge bewerten
   Nyelvtan: Konjunktionen, Aufforderungen, modale Angaben; Negation, Wortbildung, Nominalisierung; Adjektive mit Präpositionen, Konjunktiv II mit Modalverb; je…desto/umso, un/trennbare Verben, Wortstellung

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dreyer, Hilke und Schmitt, Richard: Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik - aktuell: Lehrbuch. Hueber, Ismaning, 2009. ISBN 10: 3193072559
2. Balcik, Ines: 250 Szókincsgyakorlat- Német. Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft. Budapest, 2019. ISBN 978-615-5824-95-1
3. Kast, Bernd: Fertigkeit Schreiben. Langenscheidt, München, 1999. ISBN 3-468-49666-4

Ajánlott irodalom:

1. Fehérváriné Balázsik, Mária und Zalánné Szablyár, Anna. *Und was meinen Sie? 1-2.* Pécs: JPTE Továbbképző Központ, 1991.
2. Buscha Joachim und Helbig, Gerhard: Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Langenscheidt, Berlin, 2013. ISBN 10: 3468494939
3. Frühwirth, Friederike - Holthaus, Hanni: Mittelstufe Deutsch. Kommunikatives Lehrwerk für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch. Max Huber Verlag, 2003. ISBN-10: 3190172404

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- nyelvtudása megfelelő ahhoz, hogy mind a hétköznapi kommunikációban, mind szakmai területeken megfelelő szinten befogadjon ismereteket és közvetítse azokat
- ismeri a tanító idegen nyelvi munkájának összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott a német kultúrkör értékeinek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek idegen nyelvi fejlődését vizsgáló tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek az idegen nyelvformálódásában betöltött szerepét kiváltképp a német nyelv tekintetében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri az idegennyelv-tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegen nyelv tanításában az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes szakmai témák megfelelő szintű befogadására és prezentálására német nyelven
- képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni a különböző nevelési igényű gyermekek vonatkozásában
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a tanítói munkájához szükséges német nyelvű szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív

módon hasznosítja
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje
- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt
- érdeklődéssel fordul a német nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- hatáskörébe tartozó tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve a német kultúrkör megismertetésére
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: **Német pedagógiai szaknyelv**	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4., 5. és 6. félév: 0 ea. + 2 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása,**	
A számonkérés módja: 4., 5. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3] szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat, ppt-s beszámoló és hallgatói kiselőadás, esszéírás**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): **[1] Német nyelvi alapozó 3** **[2] Német pedagógiai szaknyelv 1** **[3] Német pedagógiai szaknyelv 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**
- Világok, kultúrák, pedagógiák: az európai neveléstörténet néhány főbb állomása, kitekintés a világ pedagógiai rendszereibe és iskolatípusaiba - A pedagógia társadalmi kontextusai (pl. kétnyelvűség, sajátos nevelési igények, tehetséggondozás), aktuális pedagógiai iskolák (pl. Waldord, Montessori) - Aktuális pedagógiai kihívások (pl. mérés, értékelés, integrálás, inklúzió); a pedagógus társadalmi szerepe, az elhelyezkedés és pályán maradás jó gyakorlata (pl. szakmai önéletrajzírás)
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: 1. Geschichte der Erziehung – Lernen – Gesellschaft https://www.planet-wissen.de/gesellschaft/lernen/geschichte_der_erziehung/index.html 2. Die Rolle der Lehrerin https://iks-ansehen-lehrerinnen.jimdofree.com/rolle-der-lehrerin/ 3. Alternative Schulen und pädagogische Konzepte https://www.besser-bilden.de/reformschule-reformpaedagogik/ 4. Begabte Kinder finden und fördern Ein Wegweiser für Eltern, Erzieherinnen und Erzieher, Lehrerinnen und Lehrer. Bundesministerium für Bildung und Forschung. https://www.bmbf.de/pub/Begabte_Kinder_finden_und_foerdern_2017.pdf 5. Inklusion in der Schule: Pro und Contra? https://www.aktion-mensch.de/inklusion/bildung/hintergrund/zahlen-daten-und-fakten/inklusion-schule/inklusion-in-der-schule.html

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Kornbeck, J. és Jensen N.R. (szerk.) The Diversity of Social Pedagogy in Europe. Europaischer Hochschulverlag GmbH & Co. Bremen, 2009. ISBN 9783941482340
2. Bildungssysteme in Europa http://www.schulzbinzweb.de/stadtelternrat-wunstorf/Dokumente/Themen/IGS/Bildungssysteme_Europa.pdf
3. Die neuen Bildungspläne und die Rolle der Erzieherin http://www.mamie.de/pdf/RolleRaabe.pdf
4. https://europass.cedefop.europa.eu/editors/de/cv/compose
5. Schulz, Ingrid Elisabeth-Frisch, Sandra: Bildungs- und Lerngeschichten als Konzept, Kinder zu entdecken. https://www.kita-fachtexte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen/KiTaFT_Frisch_Schulz_2018-Bildungs-undLerngeschichten.pdf

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi a német pedagógiai szaknyelv további megismerését
- ismeri a német pedagógiai szaknyelv bővítésének, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- a német pedagógiai szaknyelv tekintetében magas szintű német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegennyelv oktatása terén az első hat iskolaévben

b) képességei

- a német pedagógiai szaknyelv segítségével képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- a német pedagógiai szaknyelv segítségével képes megválasztani a szakirodalmi források körét
- a német pedagógiai szaknyelv használata és fejlesztése során képes a tevékenységére szakszerűen reflektálni
- a német pedagógiai szaknyelv segítségével képes német nyelvű szakmai önéletrajzot összeállítani
- a német pedagógiai szaknyelvi ismereteit alkalmazva képes szakmai munkásságát és eredményeit német nyelven bemutatni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására az idegennyelvi órán

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt; érdeklődéssel fordul a német nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- a német pedagógiai szaknyelv fejlesztése során célja, hogy a tevékenysége befogadó szemléletet képviseljen, és törekedjen a német kulturális hagyományok tiszteletben tartására.
- igényli az innovatív közös munkában való részvételt, és nyitott a német pedagógiai szaknyelvvel összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése, valamint a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért
- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- az iskola közösségén belüli és kívüli, valamint az online térben történő nyilvános kommunikációját az igényesség, a tudatosság és a felelősség jellemzi
-felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

III. Műveltségi területi modul

Angol műveltségi terület

Tantárgy neve: A gyermekkori angol nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai	**Kreditértéke: 7**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 0 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak):* **tematikus előadások, interaktív feladatok**	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: koll. ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: szóbeli számonkérés, prezentáció, zárthelyi dolgozat, projektmunka, tervezetek**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] A gyermekkori angol nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 1** **[3] A gyermekkori angol nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 2** **[4] A gyermekkori angol nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 3**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy első két félévében hallgatók az angol nyelvű gyermekirodalom elméleti és történeti alapjaival, illetve kritikai megközelítéseivel ismerkednek meg, amely során feltárják a gyermekirodalom különböző műfajainak sajátosságait, az angol nyelvű kultúrákhoz kapcsolódó tartalmait, a műfajokhoz kapcsolódó nyelvi fordulatokat és stílusokat és lehetséges kritikai olvasatait. Az angol nyelvű gyermekirodalom főbb, reprezentatív művei vizsgálatának révén vizsgálják a különböző műfajok az alsó tagozatos tanórákon való hasznosulásának lehetőségeit. Az elméleti alapok elsajátítása mellett a hallgatók kreatív módszertani feladatokkal aktiválják a tananyaghoz kapcsolódóan a szakmaspecifikus ismereteiket.
A tantárgy második két félévében a hallgatók megismerik az 1.-4. osztályosok élményalapú, tevékenységközpontú nyelvelsajátítását elősegítő módszereket (topic-based work, storytelling, content and language integrated learning), valamint az 5.-6. osztályosok tudatosabb nyelvtanulását elősegítő, az idegen nyelv felépítésének és szerkezeti elemeinek fokozatosan tudatosabbá váló áttekintésének, majd használatának elősegítéséhez vezető módszereket elméletben és gyakorlatban (szókincs- és szerkezeti

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

elemek, nyelvi fő- és alkészségek fejlesztése, a tanulási stratégiák) elsődlegesen a valós nyelvhasználat és a kommunikációs célok elérésének elősegítése céljával.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Hintz, Carrie and Eric L. Tribunella: *Reading Children's Literature: A Critical Introduction*. Peterborough, Ontario, Canada, Broadview Press, 2019. ISBN-13: 978-1554814435
2. Hunt, Peter: *International Companion Encyclopedia of Childrens Literature*. London and New York, Routledge, 2005. ISBN 0-415-08856-9
3. Grenby, Matthew: *Children's Literature*. Edinburgh, Edinburgh University Press, 2008. ISBN-10 : 074862273X
4. Gower, R., Philips D., Walters, S.: *Teaching Practice*. Oxford, UK, Macmillan Education, 2005. ISBN13 9781405080040
5. Slattery, M., Willis, J.: *English for Primary Teachers*. Oxford, Oxford University Press, 2001. ISBN 0-194375633

Ajánlott irodalom

1. Leland, Christine H. and Mitzi Lewison: *Teaching Children's Literature It's Critical!* London and New York, Routledge, 2017. ISBN-10 9781138284265
2. Ellis, G., Brewster, J.: *Tell It Again! The Storytelling Handbook*. England, British Council, 2014. ISBN 9781107684676
3. Ur, Penny: *A Course in English Language Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press, 2012. ISBN 9780863557231
4. Harmer, J.: *How to teach English* (4th Ed.). England, Pearson Longman, 2007. ISBN 9871405847728

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az angol nyelvű gyermekirodalom fő műveit, különböző műfajainak sajátosságait, nyelvi fordulatait és tartalmait, azok nyelvtanításban való felhasználhatóságának lehetőségeit – átírás, szövegrekonstrukció, kreatív írás, kiejtés- és memóriafejlesztés, stb.-, megfelelő módon tudja beépíteni e műveket nyelvtanítói munkájába
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- képes az angol nyelvet példamutatóan használni
- képes széles körű tanítási stratégiákat és bevált módszereket alkalmazni a különböző nyelvi kucskompetenciák fejlesztésére, tanóráin inspiráló tanítási környezetet teremtve
- képes a gyermekirodalom alkotásait építő, kreatív módon nyelvtanítói munkájában a célkorosztály sajátosságainak megfelelően alkalmazni
- tanóráin inspiráló tanítási környezetet teremt
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- törekszik az idegen nyelvi kommunikáció alkalmazására
- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására

- elkötelezett a célnyelvi gyermekirodalmi alkotások és a célnyelvi országok kultúrájának tanulóival való megismertetése, kultúrájuk bővítése, látókörük szélesítése iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége
- elkötelezett a célnyelv kultúrájának megismerése, őrzése, átszármaztatása iránt, fontosnak tartja tevékenysége identitást alakító szerepét
- felelős döntéseket hoz és megfelelő módokat alkalmaz a célnyelvi kultúra iránti pozitív viszony kialakítása érdekében
- felelősen alakítja tanulói tudatos, önfejlesztő nyelvtanulóvá válását

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat):* **Szirmai Erika, nyelvtanár, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy neve: Bevezetés az angolszász kultúrába és történelembe	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. és 7. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **tematikus előadások, interaktív feladatok**	
A számonkérés módja: 6. félév: gyj., 7. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: szóbeli számonkérés, prezentáció, zárthelyi dolgozat, projektmunka**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. és 7. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] Angol szintaxis 3.** **[2] Bevezetés az angolszász kultúrába és történelembe 1.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy keretében a hallgatók betekintést nyernek az angolszász kultúrába és történelembe—elsősorban az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok kultúrájának, történelmének és irodalmának tanulmányozása révén, illetve rálátást szereznek a nyelv mély kulturális beágyazódottságára és kódoltságára. Cél a célnyelvi országok kultúrájának néhány legjellemzőbb vonásának bemutatása és alapvető földrajzi, politikai, történelmi, kulturális ismeretek átadása. Emellett cél a hallgatókat megismertetni elsősorban a 20 és 21. századi brit és az amerikai irodalom fontosabb képviselőivel és irányzataival—ily módon projektfeladatok, kutatófeladatok, stb. segítségével a nyelvtudásuk elmélyítése iránti motiváltságuk megerősítése és nyelvi cselekvőképességük kiterjesztése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Muak, D. and Oakland, John: *American Civilization: An Introduction*. London, New York, Routledge, 2021. ISBN-13: 978-0367620950
2. Oakland, John: *British Civilization: An Introduction*. London, New York, Routledge, 2019. ISBN-13: 978-1138318137
3. Abrams, M. H. et al.: *The Norton Anthology of English Literature, Vol. 2: The Romantic Period through the Twentieth Century*. New York, W. W. Norton & Company, 2006. ISBN-10: 0393925323
4. Levine, Robert S. et al.: *The Norton Anthology of American Literature*. New York, W. W. Norton & Company, 2016. ISBN-10 : 0393264548

Ajánlott irodalom:

1. Leitch, Vincent B. et al.: *The Norton Anthology of Theory and Criticism*. New York, W. W.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Norton & Company, 2018. ISBN-10 : 0393602958
2. Gates, Henry Louis, Jr. et al.: *The Norton Anthology of African American Literature*. New York, W. W. Norton & Company, 2014. ISBN-10 : 0393911551
3. Bollobás, Enikő: *Az amerikai irodalom története*. Budapest, Osiris, 2005. ISBN: 9633897718
4. Mike Storry and Peter Childs (eds.): *British Cultural Identities*. London, New York, Routledge, 2016. ISBN-13: 978-1138951112
5. Woodard, Colin: *American Nations: A History of the Eleven Rival Regional Cultures of North America*. New York, Penguin, 2011. ISBN-10 :9780143122029

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a célnyelvi ország(ok) legjellemzőbb kulturális kincseit
- járatos a célnyelven történő önálló kommunikációban
- ismeri a célnyelvi ország(ok) irodalmának néhány jellegzetes képviselőjét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- felismeri a civilizációs ismeretek és a nyelvtanulás közvetlen, egymást inspiráló kapcsolatát
- képes, nyelvileg, kulturálisan, megkülönböztetni az angol-szász világon belül az egyes országokat, azok régióit
- érzékennyé válik a kurzus szerzőinek műveiben artikulált társadalmi-, kulturális- és morális kérdések iránt
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- az angol nyelvtani rendszer és írásbeliség fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív
- befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve az angolszász kultúrkör megismertetésére
- nyitott az angol nyelvtani rendszerrel és írásbeliséggel összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal az angol nyelvtani rendszerrel és írásbeliséggel összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel vállalja a 6-12 éves gyermekek angol nyelvi fejlesztését
- figyelmet fordít a célnyelvi országok kultúrájából átsajátítható elemek közvetítésére
- képes mintát nyújtani a célnyelvi kultúra elemeinek önálló, kreatív használatához

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Angol szintaxis	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3., 4. és 5. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (*sajátos*) módok, jellemzők[2] *(ha vannak)*: **prezentációk, szóbeli és írásbeli feladatok, egyéni és csoportos gyakorlatok, hibajavítás**	
A számonkérés módja: 3., 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Angol szintaxis 1** **[3] Angol szintaxis 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgatók megismerik a névszói és igei csoport, valamint az összetett mondatok legfontosabb nyelvtani tulajdonságait, különös tekintettel a névelők, főnevek, melléknevek, határozószavak és elöljárószavak, valamint az angol segédigék és igeidők komplex rendszerének használatára, illetve az összetett mondatok szerkesztésének szabályaira és használatára.
A névszói csoport: a névelők; a főnevek; a melléknevek; a határozószavak; a kérdőszavak; a névmások; az elöljárószók.
Az igei csoport: az angol igeidők: a jelen, a múlt és a jövő idő kifejezése.
Az angol segédigék: a különböző modalitások kifejezése
Mondattani ismeretek: a feltételes mód; az igéből képzett alakok (főnévi igenév, gerund, melléknévi igenév) és a velük használt szerkezetek; a szenvedő szerkezet; a függő beszéd; a különböző típusú mellékmondatok.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Thomson, A.J. – Martinet A.V.: A Practical English Grammar. Oxford University Press, Oxford, 1986. ISBN 0194313425
2. Thomson, A.J. – Martinet A.V.: A Practical English Grammar Exercises 1, 2. Oxford University Press, Oxford, 1986. ISBN 0194313492; ISBN 0194313506
3. Murphy, R.: English Grammar in Use. Cambridge University Press, Cambridge, 2012. ISBN 9780521189064

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Alexander, L.G.: Longman English Grammar Practice. Longman, Harlow, 1990. ISBN 100582045002
2. Eastwood, J.: Oxford Practice Grammar. Oxford University Press, Oxford, 2010. ISBN 978019309110

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára az angol nyelvtan megismerését
- tisztában van a rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal az angol nyelvtan területén
- ismeri a tantárgy törvényszerűségeit, szabályait, ezek alkalmazását különös tekintettel a tanulók számára gyakran problémát jelentő területek fejlesztésének módjaira
- magas szintű (C1) angol nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- az angol nyelvtani rendszer vonatkozásában képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, korábban megszerzett angol nyelvi ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes az angol nyelv elsajátításának és az angol nyelvtan tanulása sajátosságainak megértésére és ismeretei gyakorlati alkalmazására

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, angol nyelvi kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Csillag Andrea, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szirmai Erika nyelvtanár, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy neve: Angol nyelvű írásbeliség	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. és 6. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: angol** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (*sajátos*) módok, jellemzők[2] *(ha vannak)*: **egyéni és csoportos feladatmegoldás, önreflexió, szóbeli és írásbeli visszajelzés készítése és feldolgozása**	
A számonkérés módja: 2. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozatok, esszéírás, fordítási feladatok**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Angol nyelvű írásbeliség 1, Angol szintaxis 3**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tárgy komplexen fejleszti a hallgatók íráskészségét.
A tantárgy első része az angol nyelvű írásbeliség alapjait sajátíttatja el. A hallgatók eljutnak a bekezdésekben történő fogalmazástól a jól strukturált esszé-megírásáig. Az anyaggyűjtés legfontosabb szabályainak megismerése mellett a hallgatók gyakorolják a helyes összetett mondatok alkotását, tanulmányozzák a bekezdés logikai felépítésének legfontosabb stratégiáit, a narratív, a deskriptív, az expresszív és az argumentatív stratégiákat. A gondolatok logikus elrendezését, a bekezdésekben való fogalmazást főként argumentatív esszé műfajú írásművekben gyakorolják.
A tantárgy második része lehetőséget biztosít a hallgatóknak nem autentikus magyar szövegek angolra és angol szövegek magyarra fordítására, valamint magyar ajkúak által alkotott angol szövegek javítására. Ezután a hallgatók rövidebb autentikus magyar szövegeket fordítanak angolra, valamint rövidebb autentikus angol szövegeket fordítanak magyarra. A fordítási és javítási feladatok során a hallgatók kétnyelvű szótárakat, illetve magyar és angol nyelvű értelmező szótárakat használnak. Szükség esetén térképek, lexikonok és enciklopédiák használatára is sor kerül, és ezáltal a hallgatók ismereteket szereznek a magyar és angol nyelvű társadalmak és kultúrák különbségeiről és hasonlóságairól, valamint tapasztalatot gyűjtenek a különbségek és hasonlóságok angol és magyar nyelvi megjelenítésével kapcsolatban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Pallant, Anne: English for Academic Study: Writing Course Book. Garnet Education, 2012. ISBN 9781908614391
2. Csomay Enikő – Szerdahelyi Judit: Writing: A Process Approach Composition Book. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 1997. ISBN 9631882047

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Lorch, Sue: Basic Writing: A Practical Approach. Little, Brown and Company, Boston. 1984. ISBN 9789639664654
4. Rinehart, H., Winston, H. Elements of Language. Chapters 9-11. – http://go.hrw.com/elot/0030526671/student/index.html
5. Csillag Andrea: Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére. DRHE, Debrecen. 2018. ISBN 9876155853128

Ajánlott irodalom:

1. Brookes, Arthur and Peter Grundy: Writing for Study Purposes. Cambridge University Press, Cambridge. 1991. Hedge, Tricia. Writing. Oxford: OUP, 1988. ISBN 9780521353250
2. Raimes, A.: Keys for Writers. A Brief Handbook. Houghton Mifflin Company 2002. ISBN 780618192076
3. Hornby, A. S.: Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, Oxford. 2010. ISBN 9780194799003

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására, különös tekintettel az 1-6. osztályos tanulók írásbeli készségeinek fejlesztésére
- ismeri az angol nyelvű írásbeliség elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- magas szinten (C1) ismeri az angol nyelvet és tájékozott az angolszász kultúrák történelmének, irodalmának, szokásrendszerének főbb területein

b) képességei

- birtokában van azon képességeknek és módszereknek, melyek 6-12 éves tanulóinak angol nyelvi fejlesztését szolgálják különös tekintettel az írásbeliség és szövegértés területén
- differenciáltan, korszerű módszereket alkalmazva, a gyerekek előzetes tapasztalataira és kompetenciáira építve képes az angolszász kultúra megismertetésére
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű angol nyelvi fejlesztése iránt
- elkötelezett az angol nyelv következetes használata, a tudatos, intenzív és hatékony angol nyelvű kommunikáció iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan és felelősen képviseli, tudományosan és módszertanilag megalapozottan közvetíti az angolszász kultúrát
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Csillag Andrea, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szirmai Erika, nyelvtanár, szakmódszertant oktató tanár, Dr. Ittzés Gábor, egyetemi docens, PhD**

Történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika műveltségi terület

Tantárgy neve: Általános és protestáns etika	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **ppt, etikai helyzetek elemzése**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak): -*	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

1. Éntudat – Önismeret
   - A filozófiai és bölcseleti etika
   - Az erkölcsi meggyőződés kialakítása
   - Az etika felosztása – individuál és szociáletika/érzület és felelősség etika stb.
2. Család – Helyem a családban
   - A család etikája
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
   - Házasság, válás, szexualitás
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
   - Bűn, bűnbánat, megbékélés, megbocsátás történelmi és politikai kontextusban
   - Politikai etika – politikai teológia a XX. században
   - Háború, béke, terrorizmus, militarizmus
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
   - Környezeti etika
   - Ökológia és ökonómia
   - Gazdaság etika
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére
   - Bioetika
   - Médiaetika
   - Technika etika
   - Multikulturalizmus és tolerancia

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Fazakas, S. (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Luther Kiadó/Kálvin Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789635583812
2. Szűcs, Ferenc: Teológiai etika, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993. ISBN 9638360011
3. Kodácsy-Simon, E.: Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban, Luther Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789633800904
4. Rae, Scott B.: Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába, Harmat Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 978-9632882826
5. Török, István: Etika, PTI, Kolozsvár, 1997. (ISBN nélküli kiadás); Amsterdam, Free University Press, ISBN 9062566863

Ajánlott irodalom:

1. Lochmann, Jan Milič: A szabadság útjelzői. Etikai vázlatok a Tízparancsolathoz. Kálvin Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 963 300 557 4
2. Müller, Gotthold: Felelősségteljes élet. A keresztyén etika alapkérdései. Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 1999. ISBN 963 8360 30 5
3. Hartmann, Nicolai: Etika. Noran Libro, Budapest, 2013. ISBN 978-615-5274-14-5

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a filozófia és bölcseleti etika legfontosabb forrásait
- tisztában van a protestáns etika legfontosabb teológiai alapjaival
- ismeri a legfontosabb reformátori etikai súlypontokat és azok forrásait
- tájékozott a szociáletikai kérdések mai alkalmazási területeit illetően
- a bemutatására, a szociológiai kutatások ismertetésére és a valós élethelyzetek megvilágítására.
- birtokában van bizonyos etikai kérdések kapcsán szükséges alapvető szakismereteknek is (pl. bioetika, médiaetika, technika etika stb.)
- tisztában van az etikai problémák mögött húzódó társadalmi, jogi, szociális, egészségügyi kérdésekkel
- ismeri az etikai véleményformálás és módszertanát
- tisztában van bizonyos etikai döntéshelyzetek cselekvési, választási és érvelési lehetőségeivel
- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében. [A1]
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel. [A3]

b) képességei

- képes a differenciált etikai döntéshozatalra, és döntését érvekkel alátámasztani
- képes etikus magatartásformák kialakítására és ezt az adott korosztálynak átadni (6–12 éves gyerekek)
- képes bizonyos adott kritikus élethelyzeteket etikai dilemmaként felismerni, s abban a tanultak függvényében döntést hozni vagy a döntést mérlegelni és elősegíteni
- az etikai döntéshozatalt és véleményformálást az oktatói-nevelői munkája során preventív módon, akár közvetve is át tudja adni az etikai érveket és felismeréseket, az adott szakismeretek kapcsán (pl. közélet, politika, technika, jog, egészség stb.)
- képes a döntéshelyzetekben a kiemelkedő segítséget adó reformátori és protestáns paradigmák következetes felmutatására
- képes elfogulatlanul és objektíven hivatása gyakorlása során felismerni és meglátni az etikai

véleményformálás és értékrend kialakítás lehetőségét, toleranciát és szolidaritást tanúsítva
- képes az etikai felismeréseket átadni a 6-12 éves gyerekek számára szociokulturális meghatározottságainak figyelembe vételével
- képes tudatos etikus viselkedésével és döntéseivel kölcsönös bizalmat kialakítani a gyerekekkel és családjukkal, és etikai tanácsot adni
- képes adott politikai, média, jogi stb. eseményekkel és jelenségekkel kapcsolatban etikai reflexiót adni
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására. [B7]
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni. [B10]
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni. [B11]
- képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni. [B12]

c) attitűdje
- tevékenységét a 6–12 éves gyerekek erkölcsi fejlődésének támogatása is irányítja
- szociálisan elkötelezett az embertárs méltósága iránt
- hivatása művelése közben etikai felelősséget vállal a társadalmi összetartozás erősítéséért
- kulturálisan nyitott, és elkötelezett az interkulturális dialógus iránt
- nyitott az etikai és erkölcsi pluralizmus és az etikai kérdések ökumenikus kontextusának megismerésére,
- igényli az etikai önreflexiót, az erkölcsi nevelési folyamat és saját etikai döntéshozatala több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására. [C3]
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt. [C4]

d) autonómiája és felelőssége
- felelősséget vállal cselekvéséért, etikai döntéseiért
- felelősséget vállal a gyerekek etikai neveléséért és erkölcsi fejlődéséért
- felelősségvállalása kiterjed a mikrokörnyezetre, a saját intézményre, a civil társadalomra, és a környező világra egyaránt
- az etikai döntést és cselekvést az adott szociokulturális közegre való tekintettel hozza meg és foganatosítja
- a hatáskörébe tartozó területeken etikai felelősséget vállal a társadalmi egységért és a az etikailag igazolható erkölcsi hagyományok ápolásáért
- erkölcsi felelősséget vállal intézménye küldetéséért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában. [D4]
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért. [D5]

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Társadalom- és életmódtörténet	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 40–60 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás**	
A **számonkérés**: **2., 3., 4. és 5. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projektmunkák, ppt-s előadások, beszámolók**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3., 4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**	
A civilizációk előtti időszak őstörténete és ennek régészeti emlékei A japán civilizáció, a kínai civilizáció, az indiai civilizáció, az afrikai civilizációk, az amerikai prekolumbán civilizációk, a nomád civilizációk, a mezopotámiai térség civilizációi Az egyiptomi civilizációk, az iszlám, arab, oszmán, perzsa civilizációk, az égei civilizációk, a görög civilizáció világa A kereszténység megszületése, a bibliai térség civilizációi, Róma és Bizánc civilizációi A britek, a frankok és a vikingek történelme és kultúrája A középkori keresztény Európa, a hétköznapi életvilágok, a reneszánsz és a reformáció időszaka A földrajzi felfedezések, új civilizációs centrumok kialakulása Észak- és Dél-Amerikában Az újkori európai civilizáció változatai, ipari és társadalmi-politikai forradalom, a szokásrendszerek, a gyógyító technikák, a településformák, az építészet, a lakáskultúra, a táplálkozáskultúra, az életvitel, az öltözködés és a divat, a szabadidő eltöltésének módjai és ezek átalakulása A honfoglalás, a magyar állam megalakulása és története a 9-13. században, az Árpád-ház királyai és a korszak szentjei A középkori Magyarország története, Anjouk, Habsburgok, Hunyadiak, Jagellók a 14-15. században Magyarország a kora újkorban, a hétköznapi élet a királyi Magyarországon, a török hódoltságban, az Erdélyi Fejedelemségben, Mária Terézia és II. József abszolutizmusa a 18. században A magyar nemzeti ébredés és a polgárosodás, a reformkor, a márciusi forradalom, a szabadságharc és a kiegyezés, az Osztrák-Magyar Monarchia megszületése A paraszti háztartás, a konyha és az ételkészítés, a szoba berendezése, a lakáskultúra táji-etnikai rendszere Ünnepek, jeles napok, az ünnepkörök, szokásrendszerek, az életút fordulópontjaihoz kapcsolódó szokások, a keresztelő és a lakodalom Az életmód, a társas munkák, a munkaalkalmakhoz kapcsolódó szokások, hétköznapi és ünnepi viselet, hagyományos paraszti ételek, gyermekjátékok, a városi életforma sajátosságai a 19-20. században	
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai	

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Benevolo, Leonardo: A város Európa történetében. Atlantisz Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9637978137
2. Braudel, Fernand: Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus. XV-XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen. Gutta Könyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 963 214 729 4
3. Györffy György: István király és műve. Balassi Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978 963 506 896 8
4. Le Goff, Jacques: Európa születése a középkorban. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978963977703 3
5. Voigt Vilmos (szerk.): A magyar folklór. Osiris Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 963 379 341 6

Ajánlott irodalom:

1. Bitterli, Urs: „Vadak" és „civilizáltak". Az európai - tengerentúli érintkezés szellem-és kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 963281178X
2. Chanuu, Pierre: A klasszikus Európa (1620-1770). Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9633796717
3. Hegyi Klára: Török berendezkedés Magyarországon. MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 1995. ISBN 963 8312 25 4
4. Moorey, P. R. S.: Bibliai tájak. A múlt születése. Helikon Kiadó, Budapest, 1984. ISBN 963 207 787 3 963 207 826 8
5. Landes, David S.: Az elszabadult Prométheusz. Technológiai változások és ipari fejlődés Nyugat-Európában 1750-től napjainkig. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816935

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

– ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
– ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
– rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
– tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
– biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen
– a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

– a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
– épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
– képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
– támogató tanulási környezetet biztosít
– a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
– együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

– tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

– tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
– tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
– igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
– nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
– felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
– felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
– hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
– felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: Család- és kisebbségszociológia	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 60–40 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás**	
A számonkérés módja: 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projektmunkák, ppt-s előadások, beszámolók; [továbbá: a tárgy része a szigorlatnak]**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A család néprajzi és szociológiai meghatározásai
A szocializáció, mint a házastársi és a szülői szerepekre készülődés folyamata
A párválasztás társadalmi mintázatai
A család, mint intim közösség
A házasságok stabilitása és instabilitása
A házastársi konfliktusok funkciói, társadalmi forrásai és területei
A modern család kapcsolati és kommunikációs folyamatai, az élethelyzetek és az életútminták individualizálódása
A premodern, az ipari társadalom megszületése előtt létrejött, a házassággal és a családdal kapcsolatos tradíciók
A többség-kisebbség viszonyainak értelmezése során használt szociológiai fogalmak: a faj, rassz, a nemzet, a nemzeti és vallási kisebbség, az etnikai csoport, a rasszizmus, az etnocentrizmus, a nacionalizmus, az előítélet, a sztereotípia és a diszkrimináció
A kisebbségi magyar közösségek helyzete a 20. században
A magyarországi kisebbségek története a 20. században
A magyarországi a cigányokra/romákra vonatkozó fontosabb történeti, antropológiai, néprajzi és szociológiai kutatások a 20. században

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Gondolat Kiadó – MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2008. ISBN 9789636930820
2. Somlai Péter: Konfliktus és megértés. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816226
3. Somlai Péter (szerk.): Családmonográfiák. Oktatási Minisztérium, Budapest, 1979. ISBN

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

9636730997
4. Stewart, Michael Sinclair: Daltestvérek. Az oláhcigány identitás és közösség továbbélése a szocialista Magyarországon. T-Twins Kiadó – MTA Szociológiai Intézet – Max Weber Alapítvány, Budapest, 1994. ISBN 9637977554
5. Tomka Béla: Családfejlődés a 20. századi Magyarországon és Nyugat-Európában: konvergencia vagy divergencia? Osiris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633794846

Ajánlott irodalom:

1. Bakó Boglárka, Tóth Eszter Zsófia (szerk.): Határtalan nők: kizártak és befogadottak a női társadalomban. Nyitott Könyvműhely Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789639725263
2. Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890-2008. Osiris Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789632760353
3. Ladányi János, Szelényi Iván: A kirekesztettség változó formái. Közép- és délkelet európai romák történeti és összehasonlító szociológiai vizsgálata. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639350281
4. Nemenyi Mária: Csoportkép nőkkel. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9639158313
5. Phillips, Roderick: Amit Isten összekötött…A válás rövid története. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9633896037

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

– igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
– nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
– felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
– felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
– hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
– felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma**: **5 félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás, óralátogatás** …	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projektmunkák, ppt-s előadások, beszámolók**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A Nemzeti Alaptanterv Történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika műveltségterületének fejlesztési feladatai és célkitűzései
A történelem és állampolgári ismeretek és a hon- és népismeret tanításának módszerei és pedagógiai dokumentumai
A történelemtanítás gyakorlata, tantárgy-pedagógiája, pedagógiai dokumentumai
A történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika műveltségterületi tantárgyak tanításának didaktikai alapelvei és életmódtörténeti vonatkozásai
A történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika tantárgyak tankönyvei, munkatankönyvei, munkafüzetei
A történelmi térben és időben való tájékozódás kialakításának lépései és eszközei
A helytörténeti ismeretek tanításának szerepe az identitástudat kialakításában és formálásában
A Történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika műveltségterület témaköreinek összefüggései más műveltségterületekkel, a műveltségterülethez kapcsolódó témakörök és tantárgyak
Az etika műveltségterület tanításának lehetőségei az általános iskola 1-6. évfolyamain
A család, családtörténet és a rokonság demográfiai és szociológiai vonatkozásai
A család, családtörténet és a rokonság történeti és néprajzi vonatkozásai
A kulturális örökség mibenléte, intézményei és a múzeumpedagógia
A helytörténeti kutatások elméleti és módszertani kérdései
A néphagyomány és a néprajzi ismeretek tanításának módszerei

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Baloghné Zsoldos Julianna: Néphagyomány az iskolában. A néprajz tanításának módszertana. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002.ISBN 963939632X
2. Csepela Jánosné – Horváth Péter – Katona András – Nagyajtai Anna: A történelemtanítás gyakorlata. Tantárgy-pedagógiai kézikönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

9631946223
3. Dárdai Ágnes: A tankönyvkutatás alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2002. ISBN 9639310387
4. Foghtűy Krisztina – Harangi Anna: Múzeumpedagógia. Útmutató pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 9638153148
5. Knausz Imre (szerk.): Az évszámokon innen és túl...Megújuló történelemtanítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9631628078

Ajánlott irodalom:

1. Baksa Brigitta: Néprajz az iskolában. A néprajzi ismeretek tanításának múltja és jelene. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 2015. ISBN 9789638816986
2. Horváth Ágota (szerk.): Az elmesélt idő. Családsorsok a huszadik századból. I-II. A Szociálpolitikai Értesítő Könyvtára. MTA Szociológiai Intézet – Max Webber Alapítvány – Kávé Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963 85590 3 9; ISBN 963 85590 4 7; ISBN 963 85590 5 5
3. Katona András, Sallai József: A történelem tanítása. Tantárgy-pedagógiai összefoglaló. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 963193375X
4. Kőfalvi Tamás, Makk Ferenc: Forrástani ismeretek történelemből. Segédkönyv a történelem forrásközpontú tanításához. Tanári tudástár. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631960075
5. Kőfalvi Tamás, Mészáros Márta, Ónodi Márta: Közgyűjteményi ismeretek. Felsőoktatási tankönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631960082

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

– ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
– ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
– rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
– ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
– tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
– biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen
– a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

– a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
– épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
– képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
– támogató tanulási környezetet biztosít
– a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

– együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

– tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
– tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
– igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
– nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
– felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
– felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
– hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
– a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
– felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: **Egyház és társadalom**	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy **besorolása**: **kötelezően választható**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 70–30 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa: 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: -	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***:** -	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy teljesítése során a hallgató megismerkedik a vallásgyakorlattal és az egyházi élettel kapcsolatos alapfogalmakkal. Bevezetést kap a vallásosság jellegzetességeibe a szekularizált posztmodern társadalomban. Informálódik a vallásossággal és azon belül a keresztyén egyházak szerepével kapcsolatos globális trendekről. Áttekintést kap a vallásgyakorlás magyarországi és kárpát-medencei helyzetéről. Megismeri a keresztyén egyházak önértelmezésének és működésének legfontosabb jellemzőit, különös tekintettel a Magyar Református Egyház szolgálatára.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Gesztely Tamás (szerk.): Egyházak és vallások a mai Magyarországon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991. ISBN:963-05-5893-9
2. Csordás Gábor (szerk.): 2011. évi népszámlálás 10. Vallás, felekezet, Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 2014. ISBN 978-963-235-356-5
3. 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról

Ajánlott irodalom:

1. Hunyadi László: A világ vallásföldrajza, Végeken, Budapest, 1993. ISBN: 963-8486-00-7
2. Philip Jenkins: The Next Christendom. The Coming of Global Christianity, Oxford University Press, Oxford, 2011. ISBN: 978-0 -19-976746-5

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

b) képességei

-A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.

- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Ének-zene műveltségi terület

Tantárgy neve: Hangszerjáték	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 20–80 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma**: **2. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem., 3. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem., 4. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem., 5. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **hangversenylátogatás, zeneművek hallgatása (CD-, videofelvételek), kamarazenélés**	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb[3]): 2. félév: a., 3. félév: gyj., 4. félév: a., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)*: **folyamatos számonkérés, hangversenyen való szereplés**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3., 4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hangszerjáték szerepe a zeneművek közvetítésében az általános iskolai ének-zene órákon.
A hangszeres tudás megalapozása illetve a meglévő ismeretek továbbfejlesztése.
Kezdő szinten: a zongorajáték alapelemei, a helyes ülésmód és az elemi hangszerkezelési ügyesség kialakítása; a kézfüggetlenítés előkészítése; a kar és az ujjak együttműködésének elsajátítása; egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos játékmódon; kezek függetlenítése; etűdök, gyermekdarabok, népdalfeldolgozások, zongoradarabok megszólaltatása.
Haladó szinten: a hangszertudás továbbfejlesztése technikai gyakorlatok és különböző stílusú zeneművek által; etűdök, egyszerű és nehezebb karakterdarabok, népdalfeldolgozások, táncok változatos megszólaltatása; társas muzsikálás, négykezes művek játszása.
Az általános iskolai dalanyag (1-6. osztály) zongorakíséretének ismerete.
A karvezetés és szolfézs órák tananyagához kapcsolódó partitúraolvasás.
A zeneirodalom korszakainak egyszerűbb alkotásai, előadási darabok, kamarazenélésre alkalmas négykezes darabok előadása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Komjáthy Aladárné: Zongoraiskola 1-2. Editio Musica, Budapest. ISBN 08000 5229 7, 979 00800 5242 6
2. J. S. Bach: 18 kis prelúdium. Editio Musica, Budapest, 2015. ISBN 631 025 553 9

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. W. A. Mozart: Kezdők zongoramuzsikája. Editio Musica, Budapest, 1987. ISMN 979 00801 3164 0
4. R. Schumann: Ifjúsági album. Editio Musica, Budapest, 1959. ISMN 979 00800 2345 7
5. Bartók Béla: Gyermekeknek 1-2. Editio Musica, Budapest, 1963. ISMN 979 00800 5454 3

Ajánlott irodalom:

1. Király Katalin: Pianoforte II. - Zongorakíséretek 1-4. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2011. „Nincs ISBN"
2. Király Katalin: Pianoforte III. - Zongorakíséretek 5-8. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2010. „Nincs ISBN"

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a 6-12 éves korosztály ének-zene oktatásához szükséges billentyűs hangszeren
- való játéktudással
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a hangszer felépítését, a megszólaltatásához szükséges alapvető teendőket
- (pl. hangolás hangszerész által)
- ismeri a gyakorlási technikákat, a különböző gyakorlásmódok jelentőségét
- rendelkezik a koncertpódiumra lépés szükséges előfeltételeinek ismereteivel

b) képességei

- képes önállóan is saját készségszintjének megfelelő szintű zongoradarabok megtanulására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- ismeri a szintjének megfelelő zongoradarabokat tartalmazó kottákat, gyűjteményeket
- képes a társakkal való kamarazenélésre mind vezető, mind kísérő szerepkörben
- képes tanítványai énekét vagy hangszerjátékát zongorajátékával kísérni

c) attitűdje

- rendelkezik kellő szorgalommal a folyamatos gyakorláshoz
- igénye van az önképzésre, a megtanult ismeretek, kialakult készségek rendszeres gyakorlással
- való fejlesztésére
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- elkötelezett a zeneművészet értékeinek megismertetése, a gyermekek művészettel való nevelése iránt
- szívesen vesz részt hangversenyeken hallgatóként és közreműködőként, tanítványait is gyakran
- viszi komolyzenei koncertekre

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével munkálkodik az ének-zene órák harmonikus, támogató
- légkörének kialakításában, az iskolai rendezvények szervezésében
- felelősséget vállal a zenei műsorszámok összeállításáért, a kulturális hagyományok ápolásáért
- iskolai rendezvényeken önálló műsorszám előadásával vagy zongorakísérői feladatok ellátásával vesz részt

– szakmai közösségek, kamaracsoportok kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Sárosi Dániel, adjunktus**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kovács Krisztián, egyetemi docens, PhD, Tonhaizerné dr. Vojevogyina Olga, óraadó, PhD, Bodóné Kiss Szabina, óraadó**

Tantárgy neve: Ének és hangképzés	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra típusa: 3. félév: 0 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem., 6. félév: 0 ea. + 0,5/fő szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[1] *(ha vannak)*:	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: a., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[2] *(ha vannak)***: egyéni és kiscsoportos beszámolók, hangszerjáték**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3., 4., 5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismerje meg a hallgató az 5-6. osztály dalait és műzenei szemelvényeit. Ismerje meg a magyar népzene rétegeit és stílusait képviselő dallamokat, valamint a szomszédos és más népek dalait, felekezeti énekeit tartalmazó dalkincset, továbbá az európai zenekultúra korszakait reprezentáló zeneműveket. Tudja azokat átélten, jó frazeálással és formaérzékkel előadni, a közös énekléseket irányítani, a felmerülő hibákat eredményesen javítani. Ismerje meg az alternatív tankönyvcsaládok zenei anyagának tartalmát a közös jellemzők megkeresésével.
A stúdium énektechnikai tartalma: egyéni hangképzésben még nem részesült hallgatók esetében: a helyes hangképzési, éneklési szokások kialakításával a rossz beidegződések megszüntetése. Helyes testtartás, megfelelő légzéskultúra és hangindítás. A megfelelő rezonancia megteremtése. Helyes artikuláció, szövegkiejtés kialakítása. Gátlások leküzdése, felszabadult, kifejező éneklésre törekvés. Olyan halláskultúra kialakítása, melynek során különbséget tud tenni a helyes és a rosszul képzett hang között és képes segítséget nyújtani a hibák enyhítéséhez.
Egyéni hangképzésben már részesült hallgatók részére: a már helyesen elsajátított hangképzési és éneklési szokások megtartása, megerősítése. Az éneklés finomabb részleteinek kidolgozása. A hangterjedelem további bővítése, az énektechnika további fejlesztése, intonációs biztonság megalapozása, az életkornak és a funkciónak megfelelő gyakorlatok és zenei szemelvények előadásával.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Lakner Tamás: Énekeskönyv 5. Oktatási Hivatal, Budapest, 2020. ISBN 978-615-6178-03-9
2. Lakner Tamás: Énekeskönyv 6. Oktatási Hivatal, Budapest, 2021.
3. Avasi Béla: Ének I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974. ISBN 9631799638
4. Ádám Jenő: A dal mesterei: I.-II.-III.-IV. Editio Musica, Budapest, 1956-1965. ISMN 9790080017517, 9790080021101, 9790080022627, 9790080029091
5. Bartók Béla: Magyar népdalok (hangfelvétel: Bartók Béla és Kodály Zoltán feldolgozásában. Hungaroton, Bartók Records, Budapest.

Ajánlott irodalom:

1. Kodály Zoltán, Ádám Jenő: Énekeskönyv 1-8. osztály. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest,

[1] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[2] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1994. (Nincs ISBN)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, Zsom Melinda, óraadó**

Tantárgy neve: Énekkar	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 10–90 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 0 ea. + 1 szem., 3. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **szólampróba**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **esetenként szólamfelmondás (egyéni beszámoló), hangversenyen való fellépés**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A magyar és egyetemes kórusirodalom legfontosabb műveinek megismerése, különös tekintettel a protestáns egyházi zene legnagyobb mestereinek (Goudimel, Sweelinck, Schütz, Bach, Mendelssohn-Bartholdy, Brahms) alkotásaira, illetve a legkiválóbb magyar zeneszerzők (Liszt, Kodály, Bárdos, Gárdonyi Z., Szokolay S.) egyházzenei műveire.
A 6-12 éves korosztálynak alkalmas többszólamú kórusművek megismerése. Betanítás, kidolgozás, anyagválogatás szempontjai. A közös éneklés pszichológiája.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Goudimel, Claude: Zsoltárok. Négyszólamú kórusok a genfi zsoltárok dallamaira, 1565. Szenci Molnár Albert verseivel. Magyarországi Református Egyház Zsinata, Budapest, 2002. ISMN M-900525604
2. Bódiss Tamás (közreadó): Genfi zsoltárok Claude Goudimel harmóniáival négy szólamban, szopránba helyezett fődallammal. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 1997. „Nincs ISBN”
3. Szívemnek kősziklája. Gárdonyi Zoltán egyházzenei kórusművei I. Zsolt Gárdonyi & Möseler Verlag, Würzburg-Wolfenbüttel. 1998. „Nincs ISBN”
4. Magasztaló ének. Gárdonyi Zoltán egyházzenei kórusművei II. Zsolt Gárdonyi, Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 2001. „Nincs ISBN”
5. Egyházzenei vezérfonal. II. Kórusgyűjtemény. Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1969. „Nincs ISBN”

Ajánlott irodalom:

1. Csorba István (szerk.): Karénekeskönyv I. Egyházi vegyeskarok gyűjteménye. Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1977. ISBN 963 702 013 6
2. Trajtler Gábor (lektorálta és sajtó alá rendezte): Karénekeskönyv II. Egyházi vegyeskarok

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

gyűjteménye. Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1989. ISBN 963 702 081 0

3. Beharka Pál, Jobbágy István (szerk.) Énekeljünk az Úrnak! Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1995. ISBN 963 000 923 4
4. Beharka Pál et al. (szerk.) Evangéliumi Vegyeskarok. Szerk. Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1976. „Nincs ISBN"
5. Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok. Editio Musica, Budapest, 1988. ISMN 979 00800 6724 6

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon ének-zene műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállalnak a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**

Tantárgy neve: Vezénylési gyakorlat	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 10–90 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*:	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **ének-zongora felmondás (egyéni beszámoló), csoport előtti vezénylés, hangversenyen való fellépés**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A vezénylés analitikus feladatai, kar és kéztartás, a metrumok mozdulati formái, az avizó és a leintés, a váltakozó ütemfajták vezénylése, a balkéz szerepe.
Tempók, tempóváltások, dinamika a vezénylésben.
A 6-12 éves korosztálynak alkalmas többszólamú kórusművek megismerése.
Betanítás, kidolgozás, anyagválogatás szempontjai.
A közös éneklés pszichológiája.
Magyar és európai többszólamú gyermekdalok, kórusművek megtanulása, előadása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok. Tankönyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963 178 368 5
2. Kodály Zoltán: Gyermek- és Nőikarok. Editio Musica, Budapest, 1972. ISMN 979 008 006 724 6
3. Bartók Béla: 27 egyneműkar. Zeneműkiadó, Budapest, 1970. ISMN 979 008 001 103 4
4. Virág és pillangó. Kóruskönyv huszadik századi magyar művekből. Egyneműkarok. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2000. „Nincs ISMN”

Ajánlott irodalom:

1. Bárdos Lajos: Karvezetés 1. Tankönyvkiadó, Budapest, 1973. „Nincs ISBN”
2. Kardos Pál: Kórusnevelés-kórushangzás. Zeneműkiadó, Budapest, 1969. ISBN 963 330 130 5
3. Párkai István: A kórusvezénylés alapjai. Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1994. ISBN 000 199 400 065 6
4. Király Katalin: Ének-zene 5. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2014. ISBN 978 963 697 453 4
5. Király Katalin: Ének-zene 6. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2015. ISBN 978 963 697 482 4

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

a) tudása
- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD, Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**

Tantárgy neve: Komplex zeneismeret	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy **besorolása**: **kötelezően választható**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 50–50 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 0 ea. + 1 szem., 3. félév: 0 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: -	
A számonkérés módja 2., 3. és 4. félév: gyj., 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: egyéni beszámolók, írásbeli dolgozatok**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3., 4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ritmikai ismeretek:
- kis éles és kis nyújtott ritmus
- nyolcad alapegységű ütemek: 3/8, 6/8,. Alla breve
- ritmuscsaládok: kolomejka ritmus, volta ritmus, menüett, mazurka,
- triola, kis szinkópa, harminckettedek
- aszimmetrikus ütemek: 5/4, 5/8, 7/8

Dallami ismeretek:
- érvényben lévő tankönyvek (1-6. osztály) dalanyagának biztos, szolmizált éneklése, nehezebb relációkkal, módosított hangokkal
- alterált hangok, dallamfordulatok éneklése dó-váltással
- többszólamú éneklés: kánon, quodlibet, bicíniák, egyszerű háromszólamúak

Elmélet ismeretek:
- hangközök ismerete, felismerése hallás után, szolmizálása, lejegyzése
- a hármashangzat és különböző típusai (dúr-moll-szűkített-bővített) alaphelyzetben és fordításai. Hallásképzés.
- főhármasok funkciói kadenciákban. Szolmizált éneklés egy alapra. Adott hangra hangzat építés mindkét irányban. Kottaképről hangzat és funkció elemzés, egyszerű akkordfűzések szerkesztése
- duális kvintoszlop. Hangnemek ismerete az alkalmazás szintjén 4előjegyzési körig
- az enharmónia hangzásban és írásban
- négyeshangzatok és megfordításaik, leginkább az V^7
- fő és mellékhármasok funkciói

Formai ismeretek:
- periódus, periódus kiegészítő gyakorlatok
- imitáció, kánon
- egy –két – háromtagú formák. Dalforma, összetett háromtagúság
- funkciós szerepek a forma alkotásban

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- rondó és variáció elve

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás módszertana I-III. Zeneműkiadó, Budapest, 1954. ISMN 979 00800 173 19
2. Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 963 193 130 7
3. Gárdonyi Zoltán: Elemző formatan. Zeneműkiadó, Budapest, 1979. ISBN 963 330 246 3
4. Klasszikus kánonok. (Összeállította: Molnár Antal). Zeneműkiadó, Budapest, 1956. ISMN 979 008 012 581 6
5. Avasi Béla: Ének I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974. ISBN 963 170 030 5

Ajánlott irodalom:

1. Avasi Béla: Zeneelmélet I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 963 180 058 X
2. Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. ISBN 963 182 378 4
3. Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában. Zeneműkiadó, Budapest, 1976. ISBN 963 330 085 1
4. Keszler György: Zenei alapismeretek. Atheneum 2000 Kiadó, Gyoma, 2000. ISBN 978 963 859 666 6
5. Ligeti György: Klasszikus összhangzattan. Editio Musica Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978 963 330 765 6

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a tanításhoz szükséges szakmódszertani, zeneelméleti, stílus és formatani ismeretekkel
- ismeri a társművészetek élményanyagát a tanításhoz társítható témakörökben
- tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes az eddig megszerzett zenei ismeretek összegzésére, az 5-6. osztály teljes ismeretkörének átadására
- képes a tanult zenei anyag helyes, élményszerű megszólaltatására
- képes a népzenei, műzenei szemelvények szakszerű elemzésére az elsajátított stílusismeretek alapján
- képes a már megszerzett zenei készségek további fejlesztésére elsősorban a tanításra kiválasztott zenei anyag alapján
- képes önállóan feladatsorok összeállítására, a munkaformák, ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek megtervezésre
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- az életkori sajátosságok figyelembevételével ötletgazdagság, kommunikációs rugalmasság, kompromisszumkészség jellemzi

- pozitív kisugárzás, motiváltság jellemzi, szakmai elköteleződést tükröz személyiségével
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- megfelelő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik az életkorból fakadó nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- segíti, támogatja a zenei tevékenységben megnyilvánuló tehetséggondozást, egyéni boldogulást
- a művészetekben rejlő személyiséget formáló, érzelmi intelligenciát fejlesztő lehetőségeket ismeri, pedagógiai gyakorlatában alkalmazza

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**

Tantárgy neve: Ének-zene műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 1 szem., 6. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **videofelvétel, órarészlet tanítása, csoportmunka kooperatív technikával, interaktív eszközök, prezentáció, óralátogatás, feladatlapok készítése, látogatás zenei ismeretterjesztő előadáson**.	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **ppt-s előadás, óratervezet készítése, zárthelyi dolgozat, szóbeli felelet.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **6. félév: Ének-zene műveltségterületi tantárgy-pedagógia 1.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Tantervi kitekintés, a felső tagozat tanításához szükséges dokumentumok, tankönyvek ismerete.
A daltanítás egyéb lehetőségei: többszólamú daltanítás; többszólamú énekes műfajok tanítása; diktálással egybekötött daltanulás; az eddig tanult ismeretek alapján improvizálással (népdalsor, periódus utótag) történő tanítási módozatok és kombinációik.
Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó ritmikai ismeretek tanítása, gyakorlása, alkalmazása. Összetett ritmusok, tizenhatod kapcsolatok. A zenei stílusok jellegzetes ritmikája.
Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó dallami ismeretek tanítása, gyakorlása, alkalmazása. Módosított szolmizációs dallamhangok, kromatikus dallamfordulatok tanítása.
Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó ütemfajták tanítása.
Ritmikai, dallamhallási, éneklési készségek fejlesztésének további feladatai.
A többszólamú érzék kialakítása, fejlesztése. Ritmikai, dallami többszólamúság, többszólamú hallásfejlesztés.
Elméleti ismeretek tanítása: a szolmizációs és abszolút rendszer közötti különbség. Módosítójelek, hangsorok, hangnemek, hangközök tanítása. Kottázás.
Stílusismeret: népzenei stílusok, műzenei stílusok jellegzetességei, dallamfordulatai, specifikumai.
Forma és funkcióérzék fejlesztése.
A zenei emlékezet.
A magyarországi énekoktatás története.
Alternatív zenepedagógiai irányzatok a 20. században.
A zenehallgatás anyagának átható ismerete, tanításának alternatívái, a zenehallgatáshoz szükséges befogadói kompetenciák fejlesztésének lehetőségei.
IKT eszközök használata, digitális kompetenciák fejlesztése.
Reproduktív zenei képzelet fejlesztése, kreatív zenei játékok.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Alapfokú szolfézstanítás a gyakorlatban. LFZE-KZZI, Adria-Print Nyomda, Kecskemét, 2012. ISBN 978 963 718 151 1
2. Kelemen Judit: Ének-zene tantárgy-pedagógia tanító alapszakos hallgatók számára. Líceum Kiadó, Eger, 2019. ISBN 9786155621666 http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/5286/1/%C3%89nek_zene_tant%C3%A1rgypedag%C3%B3gia.pdf
3. Györgyiné Koncz Judit: Az énektanítás alapjai. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978 963 878 115 4
4. Tiszai Luca: Zene és transzferhatás. Szegedi Tudományegyetem JGYPK, 2019. ISBN 978 963 735 644 5
5. Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 1999. ISBN 963 181 826 8

Ajánlott irodalom:

1. Dobszay László: Útmutató *A hangok világa* tanításához. Editio Musica Budapest, 2019. ISBN 978 963 330 778 6
2. Ádám Jenő: Módszeres énektanítás. Turul Kiadó, Budapest, 1944. „Nincs ISBN”
3. Szőnyi Erzsébet: Kodály Zoltán nevelési eszméi. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986. ISBN 963 180 014 8
4. Papp Géza: Készségfejlesztés az általános iskolai ének-zene órán. Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. ISBN 963 175 331 X
5. Vas Bence (szerk.): Zenepedagógia tankönyv. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet. 2015. ISBN 978 963 642 776 4

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az általános iskola 5-6. osztályának tantervi dokumentumait, az útmutatókat, tankönyveket, kézikönyveket, hangzó zenei szemelvényeket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a tantárgypedagógiai témákat, sajátos eljárásokat, azokat alkalmazni tudja a gyakorlatban
- ismeri az énekes tananyagokat, a tankönyvek zenei ismeretanyagát, feladatrendszerét, szerkezetét
- ismeri és élményszerűen továbbadni tudja a zenehallgatásra kiválasztott műveket, műrészleteket
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes az ismeretek önálló feldolgozására, átadásra, a módszertani folyamatok elemzésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- képes a tanítási feladatok tervezésére, szervezésére, szakszerű irányítására
- használja és továbbadni tudja a szakmai nyelvet
- meglévő zenei készségeit a gyakorlás egyéni munkájával fejleszti, bővíti interpretációs, műismereti feladatait.

c) attitűdje

- környezete zeneéletének aktív részese, művelője

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- lelkesíteni tudás jellemzi szakmai, emberi habitusát

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan képviseli szakterülete módszertani kultúráját és felelősséget vállal annak fejlődéséért
- egyre nagyobb önállósággal gondolkodik szakmai kérdésekről, felelősséget vállal annak fejlődésért és megőrzéséért
- szűkebb, tágabb környezetek zeneéletének aktív részese, formálója

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Zenetörténet	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa 3. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A számonkérés módja: 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A zene eredetének hipotézisei. Az ókori kultúrák zenéje, a kereszténység zenéje. A Gregorián.
A többszólamúság kialakulása, Notre-Dame iskola. A menzurális hangjegyírás.
A reneszánsz korszak zenéje. A reformáció zenéje Európában és Magyarországon. Az itáliai reneszánsz legnagyobb mesterei: Palestrina és Lassus.
A barokk kor új zenei műfajai. Monteverdi, Carissimi, Purcell, Vivaldi. A német protestáns zene legfontosabb mesterei: H. Schütz, Pachelbel, Buxtehude és J. S. Bach. G. F. Händel.
A bécsi klasszicizmus világi és egyházi zenéje. J. Haydn, M. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven.
A romantika zenéje. Schubert, Berlioz, Mendelssohn-Bartholdy, Liszt, Verdi, Wagner, Brahms. A XX. század zenéje. Stravinsky, Kodály, Honegger, Poulenc, Britten.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 963 186 781 1
2. Körber Tivadar: Zeneirodalom I-II. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. 1. [köt.] ISBN 963 162 667 9, 2. [köt.] ISBN 963 162 674 1
3. Ulrich Michels: Zene (SH atlasz sorozat). Springer Hungarica, Budapest, 1994. ISBN 963 777 570 6
4. Beyer István: Zenetörténet, zeneirodalom. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2001. ISBN 963 939 608 7
5. Dr. Arany János: Zenetörténeti vázlatok. Egyetemi jegyzet gyanánt. Debrecen, 2017. ISBN 978-963-8429-94-0

Ajánlott irodalom:

1. Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. KM Kiadó, Pécs, 2002. ISBN 963 035 519 1
2. Yehudi Menuhin-Curtis W. Davis: Az ember zenéje. Zeneműkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963 330 453 9

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. H. H. Eggebrecht: A Nyugat zenéje. Typotex Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 978 963 966 480 7

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kovács Krisztián, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy neve: Népének, népzene	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa: és óraszáma: 7. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: -	
A számonkérés módja: 7. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A magyar népdal általános vonásai. A magyar népdalok történeti sajátosságai: Népzenei stílusok és műfajok. Népzenei dialektusok. Régi stílus és jellemző stílusrétegei – keleti örökségünk.
A középkor népzenéje. A XV.-XVI. század népzenéje. A XVII.-XVIII. század népzenéje. A XIX. és XX. század új stílusa. Műzenei és népzenei rétegek kölcsönhatása. Népies műdal.
A magyar népdalok szimbólumrendszere.
Népdalok a műzenében.
A hangszeres népzene: - magyar népi hangszerek; táncdallamok típusai, dialektusai; hangszeres magyar népzene; gyermekjátékok hangszerei.
A magyar népdal – és hangszeres zene kutatásának története, fontosabb gyűjtemények, diszkográfiák, elérhető hangforrások. A tudományos rendszerezés elméleti alapjai. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László és napjaink tudományos kutatásai.
A szokások rendszere. Zene a közösség életében. Ünnepkörök felosztása, jeles napok, kalendáris ünnepek, emberi életfordulók ünnepi alkalmai (születés-udvarlás-lakodalom-halál). Közös munkaalkalmak: fonóbeli játékok, aratóénekek stb… Foglalkozásokhoz kapcsolódó énekek: rabénekek, bujdosók, katonadalok stb. Az egyházi év ünnepi alkalmai.
A magyar és más népek zenéjének elkülönülése és kölcsönhatása a Kárpát- medencében.
A népének történetének ökumenikus áttekintése
A gyülekezeti énekeskönyvek történeti, elméleti, gyakorlati és funkcionális megismerése
A gyülekezeti énekeskönyvek tartalma, szerkezete, használata
Válogatott énekek éneklése a református, evangélikus, baptista és katolikus gyülekezeti énekeskönyvekből.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Kodály Zoltán: A magyar népzene. (Példatár: Vargyas Lajos). Zeneműkiadó, Budapest, 1976. ISBN 9633301769
2. Paksa Katalin: Magyar népzenetörténet. Balassi Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 963506280X
3. Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Planétás Kiadó,

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1997. ISBN 9639014052; ISSN 14175932
4. Dobszay László: A magyar népének I. Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1995. ISBN 9637332391
5. Csomasz Tóth Kálmán: A református gyülekezeti éneklés. A Magyar Református Egyház Kiadása, Budapest, 1950. http://egyhazzene.reformatus.hu/v/csomasz-toth-kalman-a-reformatus-gyulekezeti-enekles/

Ajánlott irodalom:

1. Pécsi Géza-Uzsalyné Pécsi Rita: Énektár. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 2001. „Nincs ISBN”
2. Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje. Zeneműkiadó, Budapest, 1981. ISBN 9633303001
3. Dobszay László: A magyar dal könyve. Zeneműkiadó, Budapest, 1984. ISBN 9633304342
4. Csomasz Tóth Kálmán: Dicsérjétek az Urat – Tudnivalók énekeinkről. Kálvin Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9633006090 http://refpedi.sulinet.hu/egyhazzene/

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri a népének történetének eseményeit, felekezeti sajátosságait
- rendelkezik az egyes történeti korok gyülekezeti éneklésre vonatkozó ismereteivel
- rendelkezik a különböző korosztályok énektanításához szükséges módszertani és
- pszichológiai ismeretekkel, azokat megfelelő módon alkalmazza
- ismeri a népzenekultúra megőrzésének tudományos hátterét, elméleti alapját
- rendelkezik a hagyományőrzés élménytartalmának hiteles átadásával i
- ismeri a népzene-műzene sokrétű kapcsolatait, a népdalfeldolgozások gazdag zeneirodalmát

b) képességei
- képes a legfontosabb gyülekezeti énekek önálló éneklésére
- képes az énekeket tiszta intonációval, megfelelő ritmussal énekelni
- képes gyülekezeti énekek önálló megtanulására, repertoárjának bővítésére
- ismeri az énektanítás módszertani lépéseit, a gyülekezeti énekek tanításának lehetőségeit és módjait
- képes az elsajátított kultúrtartalmakat a változásban lévő környezetnek cselekvő módon átadni, újraformálni
- képes gyermekközösségekben énekes dramatikus játékok betanítására, összeállítására

c) attitűdje
- elkötelezett a gyülekezeti éneklés iránt
- nyitott a különböző korosztályok, egyének és csoportok megismerése iránt
- törekszik a megfelelő énekkultúra kialakítására és fenntartására
- fontosnak tartja az egyházzenei és népzenei hagyományőrzést
- kellő empátiával rendelkezik a hagyományőrzésben résztvevő korcsoportok megszólításában és a kapcsolattartásában

d) autonómiája és felelőssége
- felelősséget vállal gyülekezetében és iskolájában a népénekek méltó megszólaltatásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik az értékes egyházzene gyülekezeti és iskolai megszólaltatására
- környezete hagyományőrzésének részes, közreműködője, szükség esetén hagyományőrző csoportok szakmai vezetője
- elkötelezett a nemzeti értékek élményalapú átadásában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd**

Digitális kultúra műveltségi terület

Tantárgy neve: Informatikatörténet és hardverismeret	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: –**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Információ, tudás, kultúra. Az információrögzítés és -továbbítás története. Az információ forradalmai.
Számolási segédeszközök, mechanikus számológépek, elektromechanikus számítógépek.
Elektronikus digitális számítógépek. Számítógép generációk, a hardver technológiák fejlődése.
A személyi számítógép fontosabb hardver elemei és működésük.
- alaplap: CPU, sínrendszer, chipset, memória stb.;
- bővítőkártyák: grafikus vagy videokártya, hangkártya, hálózati kártya stb.;
- ház: tápegység, hűtőventillátor stb.;
- bemeneti eszközök: billentyűzet, egér, touchpad, szkenner, mikrofon, (web)kamera stb.;
- kimeneti eszközök: képernyő vagy monitor, nyomtató, projektor, hangszóró stb.;
- háttértárak: merevlemez, optikai (CD, DVD stb.) meghajtó, pendrive vagy flash drive stb.

Számítógép-hálózatok, az internet. Ötödik generációs koncepciók.
A szoftver fejlődése, szoftverrendszerek. A programozási nyelvek fejlődése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Komenczi Bertalan: Információ és társadalom. Eger: EKF Líceum K. 2008. (ISSN 1538-5380)
2. Herman H. Goldstine: A számítógép Pascaltól Neumannig. Műszaki Kiadó Budapest, 2003. (ISBN 963-16-2771-3)
3. Heizlerné Bakonyi Viktória, Horváth László, Illés Zoltán, Istenes Zoltán, Pellek Krisztián: Számítógépes alapismeretek I. ELTE Informatikai Kar, Budapest, 2012. https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/3091?show=full (2022-05-23)
4. Antal Péter – Bóta László: Számítógépes konfigurációk. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011. https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/8747 (2022-05-23)
5. Isaacson, Walter: Innovátorok. Hogyan indította el egy csapat hacker, zseni és geek a digitális forradalmat? Budapest: HVG K. 2015.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Breuer, Hans 1995. SH atlasz. Informatika. Budapest: Springer Hungarica K. (ISBN 963-8455-70-5)
2. Raffai Mária: Az informatika fél évszázada. Budapest: Springer Hungarica Kiadó, 1997. (ISBN 963-8455-61-6)
3. Nyakóné Juhász Katalin et al.: Bevezetés az informatikába. Debrecen: Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2011. https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/8664?show=full (2022-05-23)
4. A Wikipédia kiválasztott szócikkei. https://hu.wikipedia.org/; https://en.wikipedia.org/ (2021-05-10)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az információrögzítés és -továbbítás történetét, valamint a számolást és adatfeldolgozást segítő eszközök fejlődéstörténetét
- ismeri a számítógép-generációkat és a mai internet kialakulásához vezető fejlődést
- ismeri a legfontosabb hardver elemeket és működésüket
- értik a hardver és szoftver elemek kapcsolatát és együttműködését, ezáltal a számítógép mint rendszer működését
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes rendszerszinten átlátni az informatika hardver és szoftver eszközrendszerét, valamint a modern információs és kommunikációs technológia kialakulását és fejlődését
- képes egy adott feladathoz megfelelő számítógép összeállítására
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, új technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- folyamatosan képezi magát és próbálja a megszerzett informatikai tudását naprakészen tartani
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége során elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

- mindent megtesz azért, hogy az informatikát megszerettesse a tanulókkal és fenntartsa az informatika iránti érdeklődést
- törekszik arra, hogy kiemelje a modern információs és kommunikációs technológia fejlődésének értékdimenzióját és kulturális jelentőségét, továbbá a modern technológia lehetőségeit és veszélyeit kellő mértékben tudatosítsa a hallgatókban

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: Problémamegoldás IKT eszközökkel	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **kidolgozott gyakorlati mintafeladatok**	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj., 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: gyakorlati feladatok megoldása, multimédiás és webes dokumentumkészítés**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A gyakorló tanár által a tanteremben alkalmazható digitális szemléltető eszközök (pl. interaktív tábla) használata. Digitális szemléltetőanyagok és tananyagok készítése.
Multimédia tartalmak megismerése és létrehozása (digitális képek, hangok, videók, infografikák, tudástérképek stb.; ábrakészítés, animációk, táblázat- és diagramkészítés stb.).
Információkeresés az interneten (Wikipédia, Sulinet, Digitális Tankönyvtár, MEK, könyvtári online katalógusok, adatbázisok stb.).
Kitekintés a webes dokumentumok világába. Weblapszerkesztés, a HTML nyelv alapjai. Egyszerűbb webes tartalmak létrehozása, előre elkészített sablonok módosítása. Webes ajánló bibliográfia (hagyományos dokumentumok, elektronikus linkgyűjtemény stb.) készítése adott területeken.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Tóth Péter: Az osztálytermi tanítás oktatástechnológiája. Óbudai Egyetem, Budapest, 2015. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/3919 (2022-05-23)
2. Herendi István – Krnács András: Multimédia alapjai. SZTE JGYPK, Szeged, 2011. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/3532 (2022-05-23)
3. Abonyi-Tóth Andor – Nagy Norbert – Regős Ákos: A multimédia-alkalmazások elemei: a képek. Budapest: ELTE Informatikai Kar 2012. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/3095 (2022-05-23)
4. W3Schools Online Web Tutorials. https://www.w3schools.com/ (2021-05-10)

Ajánlott irodalom:

1. Meloni, Julie C. – Morrison, Michael 2011. Tanuljuk meg a HTML és CSS használatát 24 óra alatt. [SAMS Teach Yourself HTML and CSS in 24 Hours.] Budapest: Kiskapu. (ISBN 9789639637788)
2. Nagy Gábor: Informatika 6. [Web fejlesztés]. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron, 2010. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/8087 (2022-05-23)
3. Kvaszingerné Prantner Csilla – Nagy Dénes: Weblapfejlesztés. Eger: EKF, 2013. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/12614 (2022-05-23)
4. Szepesné Stiftinger Mária: Informatika 8. [Táblázatkezelés.] Nyugat-magyarországi Egyetem,

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Sopron, 2010.
http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/8104 (2022-05-23)
5. Bártfai Barnabás: Excel 2019 zsebkönyv. BBS-INFO Kiadó, Budapest, 2019. (ISBN 9789639425804)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a pedagógus mesterséghez elengedhetetlen, korszerű oktatás- és információtechnológiai műveltséggel
- ismeri a dokumentumok formai és tartalmi feltárásának eszközeit, a metaadatok, bibliográfiai adatok fogalmát és ezek ábrázolását, a különböző adatformátumokat
- ismeri a relációs adatbázisok fogalmát, szerkezetét és a lekérdezésükre szolgáló SQL nyelvet
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- ismeri az oktatástechnikai és infokommunikációs eszközrendszer alkalmazásának technológiai alapjait, és ennek alapján képes a tantárgyakhoz kapcsolható oktatási segédanyagok és az interneten elérhető tartalmak előállítására
- készségszintű ismeretekkel rendelkezik, amelyek révén gyorsan és egyszerűen képes szemléltető anyagokat készíteni a tanórákra
- ismeri és képes a gyakorlatban is alkalmazni a hatékony információkeresés eszközeit és technikáit
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tudatosan törekszik önmaga és a tanulók informatikai szakmai tudásának, valamint információs és kulturális műveltségének folyamatos fejlesztésére
- kiemelten fontosnak tartja az információkeresés során kapott tartalmak több szempontú, kritikus elemzését és értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- felhívja a hallgatók figyelmét a könyvtárakban és az interneten hozzáférhető értékes és hiteles tartalmakra és ezek megfelelő használatának fontosságára
- mindent megtesz azért, hogy a tanulók minél jobban kihasználják az internet lehetőségeit és előnyeit, és azonnal felismerjék, elkerüljék és figyelmeztessék a többieket az értéktelen, káros és veszélyes helyekre

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: Hálózati és információs rendszerek	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 2 ea. + 1 szem., 7. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 3. félév: koll., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: –**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3. és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A számítógép-hálózatok fogalma, célja és osztályozásuk.
A számítógépes hálózati kommunikáció alapfogalmai: adatátvitel, kapcsolási módok, címzés, protokollok, stb.
Hálózati architektúrák: a TCP/IP és az OSI hivatkozási modell. Az egyes rétegek főbb funkciói és szolgáltatásai. Hálózati eszközök.
Otthoni és intézményi hálózatok. Az internet fogalma és architektúrája, hálózatok hierarchiája.
Az internet főbb alapszolgáltatásai (telnet, ftp, email, www stb.).
A fejlődés lehetséges irányai (közösségi hálózatok, web 2.0; szemantikus web; e-kereskedelem; felhőalapú szolgáltatások; egységes(ített) kommunikáció; a „jövő internete” stb.).
Internetes és könyvtári információforrások: internetes keresőrendszerek, tematikus weblapok, egyéb webes információforrások; könyvtári katalógusok (OPAC), könyvtári közös katalógusok.
Fontosabb könyvtári vagy könyvtári jellegű adatbázisok az Interneten. Könyvkiadók és könyvterjesztők adatbázisai.
Elektronikus könyvtárak, adattárak és tudásbázisok.
A web 2.0 szolgáltatásai: közösségi hálózatok fórumok, blogok, wikik, stb.
Az internetes szolgáltatások és információforrások használatának jogi és etikai vonatkozásai.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szabó Bálint – Márföldi Endre: Számítógépes hálózatok. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011.
2. Almási Béla: Számítógép-hálózatok oktatási segédlet. Debrecen: DE Informatikai Kar 2011. http://people.inf.elte.hu/nikovits/HALOZAT/Almasi_szamhalo_segedlet.pdf (2022-05-23)
3. Szilágyi Szabolcs: Számítógépes hálózatok. Debrecen: DE Informatikai Kar 2021. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/13698 (2022-05-23)

Ajánlott irodalom:

1. Bóta László: Internetes keresőrendszerek működése. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011.
2. Bilicki Vilmos – Jánki Zoltán Richárd – Szabó Zoltán: Számítógép hálózatok programozóknak. Szeged: Szegedi Tudományegyetem, 2016. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/13233 (2022-05-23)
3. A Wikipédia kiválasztott szócikkei. https://hu.wikipedia.org/; https://en.wikipedia.org/ (2021-05-10)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a számítógépes hálózatok felépítésének és működésének legfontosabb fogalmait, a hálózatok alapvető előnyeit és osztályozásuk főbb ismérveit
- ismeri az internet szolgáltatásait (e-mail, www, ftp stb.), ezek lehetőségeit és használatát
- ismeri az interneten keresztül elérhető korszerű információs szolgáltatásokat és hasznos információforrásokat (elektronikus könyvtárak és adatbázisok, tematikus webhelyek, könyvtári katalógusok, közösségi szolgáltatások stb.)
- ismeri a fogyatékosság és esélyegyenlőség kapcsán használt egységes szakmai terminológiát és főbb elveket
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes az internet tudatos és hatékony használatára az internetes szolgáltatások mögött álló informatikai háttér ismeretében
- képes az interneten hozzáférhető releváns információ megkeresésére és a kapott információk kritikus értékelésére és feldolgozására
- képes egyszerűbb webes tartalmak (elektronikus annotált bibliográfiák, linkgyűjtemények stb.) összeállítására és akadálymentes webalkalmazások készítésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít

c) attitűdje

- folyamatosan képezi magát, követi az információs és kommunikációs technológia, valamint az internetes információs szolgáltatások területén bekövetkezett változásokat
- kiemelten fontosnak tartja az információkeresés során kapott tartalmak több szempontú, kritikus elemzését és értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, valamint a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért;
- olyan szemléletmódot közvetít, amely garancia arra, hogy a tanulók a fogyatékos embertársaikhoz empatikusan, toleránsan, előítélet-mentesen és a legtermészetesebb módon viszonyuljanak.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: Informatika matematikai-logikai alapjai	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **4. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A logikai alapfogalmak, logikai műveletek.
Logikai azonosságok, logikai függvények, igazságfüggvények.
Logikai áramkörök.
Formulák és termek. Példák elsőrendű nyelvekre.
Predikátumok és kvantorok. Műveletek predikátumokkal.
Formulák interpretációja.
Logikai törvények, azonosságok. Helyettesítés, pótlás.
Normálformák. Adott logikai kifejezések átalakítása konjunktív és diszjunktív normálformává.
Logikai következmény. Nevezetes következtetési formák.
Informatikai vonatkozások.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Urbán János: Matematikai logika. Műszaki Kiadó, 2012. ISBN 9631630358
2. Dragálin Albert, Búzási Szvetlana: Bevezetés a matematikai logikába. Debrecen: KLTE TTK, 1986.
3. Szendrei János, Tóth Balázs: Logika. Budapest: Tankönyvk. 1978.
4. Borsodi I., Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1973.

Ajánlott irodalom:

1. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631882446
2. Varga Tamás: Matematikai logika kezdőknek 1-2. Budapest: Tankönyvk. 1966.
3. Tallér József: A logika alapjai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1996. ISBN 9636970262
4. Ruzsa Imre 1968. Matematikai logika. In: Lukács Ernőné, Tarján Rezsőné (szerk.) 1968. Matematikai kisenciklopédia. Budapest: Gondolat K. 530–564.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* **7.** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító
a) tudása
- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

elsajátítandó ismeretanyag területén
- ismeri a logikai alapfogalmakat, műveleteket
- tudja a nevezetes logikai azonosságokat és következtetési sémákat
- tisztában van normálformák: konjunktív- és diszjunktív normálforma fogalmával
- ismeri a kvantorok fogalmát, alkalmazási módjait

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes a logikai műveletek többféle módon történő elvégzésére
  - képes logikai azonosságok alkalmazására
  - képes logikai következtetések helyességének ellenőrzésére
  - képes adott logikai kifejezést átalakítani konjunktív- és diszjunktív normálformává
  - képes helyettesítések elvégzésére és prenex alakra hozásra
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Programozás és algoritmikus gondolkodás	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **kidolgozott gyakorlati mintafeladatok**	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]): **4. félév: gyj., 5. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)*: **gyakorlati feladatok megoldása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az algoritmus fogalma, jellemzői, megadási módjai (szövegesen, folyamatábrával, pszeudokódban stb.). Algoritmusok tervezése, elemzése és eljátszása. Blokkok és alprogramok felhasználása és önálló készítése. Példák egyszerűbb algoritmusokra és modellekre: hétköznapi tevékenységek algoritmusai, matematikai, grafikai stb. algoritmusok (számsorozatok, számsorok, oszthatóság, kettes számrendszer használata stb.), matematikai, fizikai, kémiai stb. folyamatok. Néhány típusalgoritmus vizsgálata. Algoritmusok végrehajtásának követése, tesztelése és önálló elkészítése.
Robotok programozásának alapelemei (robot mozgatása, a környezet érzékelése szenzorokkal, műveletek végzése; pályák készítése és bejárása; robot kijelzőinek használata, egyszerű animációk készítése). Egy robotprogramozási környezet megismerése és használata.
Egy kiválasztott magas szintű programozási nyelv és programozási környezet megismerése. A magas szintű programozási nyelvek alapelemei. Standard input és output. Egyszerű és összetett adattípusok. Konstansok, változók, értékadás. Operátorok, kifejezések. Vezérlési szerkezetek (szekvenciák, szelekciók vagy elágazások, iterációk vagy ciklusok). Blokkok és alprogramok (eljárások, függvények, paraméterek). A hallgatók előrehaladásától és érdeklődésétől függően további programozási eszközök megismerése (konverzió az adattípusok között, egyes standard eljárások és függvények megismerése, tömbök és karakterláncok kezelése stb.).
Különböző algoritmusok elkészítése, kódolása és lefuttatása a választott programozási nyelven (például összegzés, átlagolás, kiválasztások és keresések különböző szempontok szerint, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, rendezések, egyesítés, metszetképzés, logikai értéktáblázatok készítése stb.). Más tárgyakhoz (matematika, fizika stb.) kapcsolódó algoritmusok megvalósítása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Simon Gyula: A programozás alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2011. https://tananyagfejlesztes.mik.uni-pannon.hu/index.php/component/phocadownload/category/8-szoftverfejlesztes?download=53:a-programozas-alapjai (2022-05-23)
2. Varga Imre: Algoritmusok és a programozás alapjai. Egyetemi jegyzet. Debrecen: DE IK. https://irh.inf.unideb.hu/~vargai/APA/index.html (2022-05-23)
3. Gregorics Tibor et al.: Programozási alapismeretek.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

http://progalap.elte.hu/downloads/seged/eTananyag/ (2022-05-23)
4. Moncur, Michael G.: Tanuljuk meg a JavaScript használatát 24 óra alatt, Budapest: Kiskapu K. 2006. (ISBN 963 9637 16 5)
5. A Javascript programozási nyelv. Programnyelvek portál. http://nyelvek.inf.elte.hu/leirasok/JavaScript/ (2022-05-23)

Ajánlott irodalom:

1. Lénárd András et al.: Digitális kultúra 5. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-81539-4-2)
2. Abonyi-Tóth Andor et al.: Digitális kultúra 6. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-6256-38-6)
3. RoboMind.net – Welcome to RoboMind.net, the new way to learn programming. https://www.robomind.net/hu/ (2022-05-23)
1. Microsoft MakeCode for micro:bit. https://makecode.microbit.org/ (2022-05-23)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri az algoritmusok fogalmát és képes egyszerűbb algoritmusok elemzésére, leírására és megvalósítására
- ismeri a magasszintű programozási nyelvek alapelemeit és a programok készítésének eszközeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei
- képes egy egyszerűen használható és látványos fejlesztő környezet kreatív használatára
- képes a tanulók életkorának megfelelő programozási feladatok összeállítására, a feladatok elmagyarázására és közös, játékos megoldására
- képes olyan programokat készíteni, amelyek segítségével egyszerűbb problémák megoldása bemutatható és szemléltethető akár az informatika, akár más tárgyak tanítása során
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- képes megszerettetni a korszerű programozási környezetek segítségével egyszerűen és játékosan megvalósítható programfejlesztést
- nyitott a programozás irányában, keresi a programozás segítségével megoldható problémákat és kész ezek kreatív megoldására

d) autonómiája és felelőssége
- annak a szemléletnek a képviselete és tudatos átadása, hogy a modern információs és kommunikációs technológia sokkal több is lehet, mint a számítógép és az internet által nyújtott szolgáltatások egyszerű igénybe vétele
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Digitális kultúra műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: tematikus prezentációk tartása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Problémamegoldás IKT eszközökkel 2.** **Programozás és algoritmikus gondolkodás 1.** **Hálózati és információs rendszerek 1.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A Nemzeti Alaptanterv (NAT). Digitális kompetencia. Informatika (digitális kultúra) az általános iskolában. Kerettantervek, helyi tantervek. A kerettanterv tanegységei évfolyamonkénti bontásban.
Az informatika tartalmi kérdései az alsó tagozatban. A tanegységekhez kapcsolódó tartalmak elrendezése, az egyes tartalmak tantárgy-pedagógiai, szakmódszertani kérdései.
Digitális tananyagok és oktatási segédanyagok (tankönyvek, oktatóprogramok stb.). Internetes források felhasználása az oktatásban. Az óravázlatok tartalma, felépítése. Adatvizualizáció, prezentáció. Egy-egy órarész megtervezése. Az egyes órarészek (változatos formában) történő megvalósításának lehetőségei.
Az óratartás gyakorlása mikrotanítások segítségével. Bemutató órák és hallgatói tanítások elemzése.
Az informatika tanításának szervezés-módszertani kérdései. Az új anyag feldolgozásának módszerei, a gyakorlás változatos lehetőségei. Különböző munkaformák alkalmazása, a differenciálás lehetőségei: önálló munka, csoportmunka, projekttevékenységek, játékok stb.
Szemléltetés tervezése, kivitelezése. Az interaktív táblák helye, szerepe, a táblához kapott segédszoftverek használata.
Az IKT felhasználásának lehetőségei más műveltségterületek körében, tartalmi és módszertani kérdések.
Az oktatástechnológia alapjai. Oktatástechnikai eszközök csoportosítása, funkciói, kiválasztásuk. A felhasználás módszertani kérdései.
Számítógéppel támogatott oktatás (CBT). Képességfejlesztő játékok. Oktatóprogramok, elektronikus (multimédiás, internetes, stb.) tananyagok. Webalapú oktatás (WBT). A programok és tananyagok pedagógiai és akadálymentességi szempontú értékelése.
Internetes információforrások, elektronikus tanulási és tanítási segédletek; digitális tananyagok, szakmai és pedagógiai információforrások az Interneten: Magyar Elektronikus Könyvtár. Digitális Tankönyvtár. Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT). További hasznos weboldalak és szolgáltatások, különös tekintettel a web 2.0 lehetőségeire: közösségi hálózatok, fórumok, blogok, wikik stb.
A nyitott tanulás, távoktatás, e-learning, blended learning fogalma és jellemzői.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szlávi Péter, Zsakó László: Informatika oktatása. https://people.inf.elte.hu/szlavi/TAMOP-2/EgybenGeneralva/index.html (2022-05-23)
2. Fazekas Gábor, Kocsis Gergely, Balla Tibor: Elektronikus oktatási környezetek. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2014. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/11973 (2022-05-23)
3. Komló Csaba, Szabó Bálint: E-tanulás, integrált tananyag és tanulásifolyamat-kezelő rendszerek. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2014. http://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/12471 (2022-05-23)
4. Knausz Imre: A tanítás mestersége. [elektronikus tankönyv] http://mek.niif.hu/01800/01817/01817.htm (2022-05-23)

Ajánlott irodalom:

1. Kerettantervek – Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, OFI. https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek (2022-05-23)
2. Informatika | Sulinet Tudásbázis. https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/informatika/informatika (2022-05-23)
3. IKT - MOZAIK. Kézikönyv pedagógusoknak a számítógép tanórai alkalmazásához. Budapest: OFI, 2010. (ISBN 978-963-682-659-8) http://mek.oszk.hu/12900/12983/12983.pdf (2022-05-23)
4. Nógrádi László, Szalai Ferenc: Interaktív táblák alkalmazása egyszerűen és profin. Nógrádi PC Suli Kft., Győr, 2013. (ISBN 9789638694959)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a korszerű tanításhoz szükséges szakmai tudással és az általános iskola 1-6. évfolyamaiban tanítandó informatika tananyag átadásához szükséges tartalmi és szakmódszertani ismeretekkel
- rendelkezik megfelelő tantervi és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel, ezáltal képes az órán tanítandó tananyag meghatározására, elrendezésére, a tanórák megtervezésére
- olyan korszerű szakmai és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik, melyek segítségével változatos és kreatív módon képes felhasználni az oktatási intézményben rendelkezésre álló informatikai környezetet
- korszerű oktatás- és információtechnológiai műveltséggel rendelkezik, ismeri az oktatástechnikai és infokommunikációs eszközrendszer alkalmazásának módszertani alapjait, és a tantárgyakhoz kapcsolható oktatási segédanyagokat, oktatóprogramokat és az interneten elérhető szolgáltatásokat
- ismeri a digitális tartalom- és oktatásszervezés (e-learning, CMS, LMS, LCMS stb.) főbb eszközeit, a digitális tananyagok tervezésének lépéseit, a kivitelezés gyakorlatát, a tananyag értékelésének szempontjait
- képes a szakterülethez kapcsolódóan az információk hatékony keresésére, adatok, digitális információk kezelésére, digitális tartalmak archiválására és feldolgozására
- képes a tartalomkezelő rendszerek használatára, oktatási segédanyagok, gyakorlati feladatok, feladatsorok, tesztek elkészítésére és órai alkalmazására

b) képességei

- készségszinten tud az informatikai tananyaghoz kapcsolódó problémákat és feladatokat, ill. feladattípusokat megoldani
- képes az általános iskola 1-6. évfolyamaiban az informatika szaktárgyi órák érdekes és színvonalas megtartására, a tanulók motiválására és a tanulói teljesítmények megfelelő értékelésére
- képes az informatikai infrastruktúra oktatásközpontú előkészítésére és használatára, az informatika

tanításához kapcsolódó, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő módszertani megoldások eredményes és hatékony, gyakorlati alkalmazására
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- képes és kész tudása naprakészen tartására és gyarapítására, a folyamatos („élethosszig történő") önképzésre az informatika területén
- felkészült az általános iskola 1-6. évfolyamaiban a tanulók differenciált informatikai oktatására és nevelésére, a szakmódszertani ismeretek alkalmazására heterogén csoportokban, különös tekintettel az esélyegyenlőség biztosítására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok és az intézményi keretek között képes önállóan dönteni
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület

Tantárgy neve: Általános és alkalmazott nyelvészet	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma**: **4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)***: –**.	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Magyar nyelvtan (3.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A nyelvhelyesség fogalmának értelmezése, a legfontosabb nyelvhelyességi kérdések feldolgozása nyelvészeti szempontból.
A mai magyar nyelvben megfigyelhető nyelvi változók nyelvészeti és társadalmi helyességének a kérdései.
A nyelv változatossága: nyelvjárások, csoportnyelvek, egyéni nyelvváltozatok.
A kódválasztást befolyásoló tényezők.
Nyelvi hátrány és nyelvi diszkrimináció az általános iskolában.
A cigány/roma nyelv és a magyarországi cigány/roma csoportok nyelvhasználatának kérdései.
A magyar helyesírás rendszere, különösen is a felső tagozatos tananyaghoz, valamint a tanítók nyilvános írásbeli megnyilvánulásaihoz kapcsolódó helyesírási szabályok részletes tárgyalása.
A legfontosabb helyesírási segédkönyvek, valamint a különböző helyesírást segítő alkalmazások ismerete és használata.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. A magyar helyesírás szabályai. Tizenkettedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789630596312
2. Kontra Miklós, szerk.: Nyelv és társadalom a rendszerváltáskori Magyarországon. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9633894190
3. Nádasdy Ádám: Prédikál és szónokol: újabb írások, beszélgetések a nyelvről. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789631426397
4. Sándor Klára: Nyelvtervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés. In: Kiefer Ferenc, szerk.: Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006. 958–995. ISBN 9630583240
5. Sándor Klára: Nyelv és társadalom. Krónika Nova Kiadó, 2016. ISBN 9786155205149

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Fercsik Erzsébet: Helyesírási munkafüzet. Feladatok A magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789634090434
2. Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN9633895413
3. Noll Katalin: Helyesírás mindenkinek. Mozaik Kiadó, Szeged, 2006. ISBN 9636972095
4. Siptár Péter–Keszler Borbála–Tóth Fercsik Etelka: Kis magyar helyesírás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630597289
5. Szepesy Gyula: Nyelvi babonák. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816048

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelv rendszerének minden területéről
- ismeri a mai magyar nyelvhez kapcsolódó nyelvhasználati kérdéseket, jelenleg is zajló nyelvi változásokat
- ismeri a szakterületének legújabb kutatási eredményeit, s azokat a tantervi előírásokkal összhangban be is építi munkájába
- biztos helyesírással, valamint fejlett stílusérzékkel rendelkezik
- tisztában van a digitális eszközök írással és helyesírással kapcsolatos képességeivel

b) képességei

- képes a nyelvhasználat sajátságait a magyar nyelv egészének rendszerében értelmezni
- képes az egyes nyelvi jelenségek közötti összefüggéseket a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően megvilágítani
- tudását képes hétköznapi nyelvhasználati problémák kapcsán is alkalmazni
- képes felismerni és elmélyíteni a gyerekek nyelvi érdeklődését
- képes a gyerekek eltérő nyelvhasználati tapasztalatainak és nyelvtani tudásának megfelelően a differenciálásra
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi, könyvtári és elektronikus források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- a nyelvhasználattal kapcsolatos kérdésekben törekszik az elfogadásra, a megértésre, az egyes tanulók eltérő nyelvhasználati hátterének a figyelembe vételére
- fontosnak tartja az osztályközösségben is a nyelvi tolerancia kialakítását
- minden lehetőséget megragad arra, hogy felszólaljon a nyelvi babonák és a nyelvi megkülönböztetés ellen
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősségének érzi a nyelvi ismeretterjesztést tanórai és tanórákon kívüli keretek között egyaránt
- a magyar nyelv ügye kapcsán részt vállal az iskolai közéletben
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kenyhercz Róbert, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Magyar nyelv és irodalom műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: **kötelező**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem.; 6. félév: 1 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: **interaktív tábla, ppt, óralátogatások, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, óraterv- és óravázlat-elemzések**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)*: **feladatlapok, óratervek, diák készítése, összehasonlító vizsgálat, prezentáció.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*:) **Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia (3.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
A beszéd és gondolkodás összefüggésének jellemzői.
Életkori sajátosságok 6-10 és 10-12 éves korban.
A Nemzeti Alaptanterv és a Kerettanterv magyar nyelv és iroladom műveltségterületet érintő változásai
Az alsó tagozatos korosztály elhangzó beszédének jellemzői.
A beszédtevékenység fejlesztésének eljárásai és feladatkörei.
Az írásbeli szövegalkotás tanítása.
A szöveg szerkezete, szerkesztési gyakorlatok.
A szövegkohézió jellemzői, kohéziós hibák a gyerekek fogalmazásaiban.
Fogalmazási műfajok és műveletek.
Tanítási tartalmak nyelvtanórán; grammatikai és helyesírási ismeretek alsó és felső tagozatban.
A hangtan és a szótan (jelentéstan, alaktan és szófajtan) rendszerszemléletű tanítása 5-6. osztályban az OFI e-tananyagai alapján.
A toldalékok rendszere, a rendszer felépítése 2., 3., 4. és 5. osztályban.
A mássalhangzótörvények és tanításuk.
A helyesírás tanításának algoritmusa.
A verbális és nem verbális kommunikáció tanítása.
Az írásbeli szövegalkotás jellemzői felső tagozatban; bemutatóóra megtekintése és elemzése.
Az 5. és 6. osztályos irodalom tananyaga; a szövegfeldolgozás és szövegelemzés jellemzőinek összehasonlító vizsgálata.
A hosszabb terjedelmű irodalmi művek tanítása / például a János vitéz és a Toldi tanításának problematikája.
Verstanítás felső tagozatban.

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Besir Anna – Gasparicsné Kovács Erzsébet – Koós Ildikó: Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája az alsó tagozaton. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2014. ISBN 9789636827946
2. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Trezor Kiadó, Budapest, 2001, 25–58. p., 264–283. p. ISBN 9639088536
3. Magassy László: Fogalmazástan 10-16 éveseknek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 9631864650
4. Baloghné dr. Zsoldos Julianna –Csákberényiné dr. Tóth Klára – Imréné dr. Mezey Teodóra – Jagusztinné dr. Újvári Klára, szerk.: A magyar nyelv és irodalom tanítása az alsó tagozatban. KFRTKF, Debrecen, 2006, 96–126. p. (Nincs ISBN)
5. Valaczka András: Tanári kézikönyv Tóth Krisztina –Valaczka András Irodalmi ikerkönyvek 5. című tankönyvéhez. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006, 6-15. p. ISBN 963 195915 5

Ajánlott irodalom:

1. Csákberényiné Tóth Klára–Hajdu Tünde: Az iskolába lépő gyerekek szóbeli szövegalkotásának jellemzői. Anyanyelv-pedagógia, 2011. 3. szám http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=332
2. Tóth Beatrix: Fogalmazástanítás – miért és hogyan másképpen? Anyanyelv-pedagógia, 2008. 1. szám http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=15
3. Vörös József: Irodalomtanítás az általános és középiskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997, 29–102. p. ISBN 9631883515
4. Antalné Szabó Ágnes: Az anyanyelvi nevelés új stratégiái. Magyar Nyelvőr, 2003. 4. sz. 407-427. p.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a beszédpercepció és beszédprodukció jellemzőit 6-12 éves korban
- ismeri a korosztály személyiség-kibontakoztatását megalapozó elméleteket és az első hat iskolaév karakterformálásban betöltött szerepét
- ismeri a 6-10 éves korosztály beszédének tudományos kutatásokon alapuló jellemzőit
- ismeri a beszéd szó szintű, mondat és szöveg szintű fejlesztésének lehetőségeit
- tisztában van a tanítandó szövegműfajoknak, a szöveg szerkezetének és a szövegkohéziónak a jellemzőivel, valamint a hibázás és a fejlesztés lehetőségeivel
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat a célok és tartalmak, a tevékenységek, valamint az egyéni tanulási utak tervezésekor
- ismeri a korosztályra vonatkozó pedagógiai eljárások elméleti hátterét és a gyakorlatban való alkalmazás lehetőségeit
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a grammatikai rendszerek és a helyesírás területén
- ismeri az irodalmi szöveg feldolgozása és a szövegelemzés közötti különbségeket

b) képességei

- a hallgató képessé válik a 6-12 éves korosztály elhangzó beszédének és fogalmazásának elemzésére és fejlesztő feladatainak a megtervezésére; feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben; alsó és felső tagozatos tankönyvek és munkafüzetek összehasonlító vizsgálatára megadott szempontok alapján; bemutató órák vagy órarészek elemzésére
- képes differenciált munka tervezésére és tanulóközpontú kooperatív eljárások alkalmazására

- képes feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermekek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és a munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- a tanítói kommunikációban összhangot teremt a tudományos és a tanórai szakterminológia között; a fogalmakat, ismereteket egyszerűsítetten, de pontosan közvetíti
- a tanulók előzetes tudását felhasználja
- algoritmusokat alakít ki és gyakoroltat; a tanóra szakaszait logikusan egymásra építi
- egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos tanulók képzésében, felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban; képes differenciálni a tanórán
- alkalmazza és alkalmaztatja a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az ismeretbővítés folyamatában

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-10 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Keczán Mariann, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Lember-Major Enikő, tanársegéd**

Tantárgy neve: Ifjúsági irodalom	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 50–50 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: **ppt-kiselőadás, mikrotanítás, csoportos szövegfeldolgozás**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)***: szemináriumi dolgozat, olvasónapló, könyvajánló**.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Gyermekirodalom (2.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A történelmi és fikciós kalandregények változatai.
A meseregény és a fantasy műfaji sajátosságai.
A gyermek- és ifjúsági irodalom megjelenésének színterei.
A műmese szerepe a magyar- és világirodalomban.
Az olvasásra nevelés kérdései (a „ponyvától” a naplóregényeig, a klasszikustól a „népszerűig”).
Az irodalmi szöveg és a mozgókép viszonya.
Filmvászonra adaptált irodalmi művek – narratológiai, tartalmi és hatásbeli eltérések.
Az általános iskola kötelező és ajánlott irodalmi olvasmányainak reflektív kritikai áttekintése.
Szövegfeldolgozási módszerek, szövegalkotási gyakorlatok.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Borbély Sándor, szerk.: Ötven nagyon fontos "gyerekkönyv": műismertetések és műelemzések. Lord Könyvkiadó, Budapest,1996. ISBN 9638544422
2. Borbély Sándor–Komáromi Gabriella, szerk.: Kortárs gyerekkönyvek: Műelemzések és műismertetések. Ciceró Könyvkiadó, Budapest, 2001.ISBN 9635393415
3. Fűzfa Balázs, szerk.: Irodalomtanítás a harmadik évezredben. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9639423750
4. Hansági Ágnes – Hermann Zoltán – Mészáros Márton – Szekeres Nikoletta (szerk.): Mesebeszéd. A gyermek- és ifjúsági irodalom kézikönyve. FISZ, Budapest, 2017. ISBN 97861557290508

Ajánlott irodalom:

1. Arató László: Védőbeszéd a ponyvairodalom mellett. Könyv és Nevelés 2016/2. http://epa.oszk.hu/03300/03300/00002/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2016_2_023-034.pdf

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Gordon Győri János: Kötelező, közös, kölcsönös olvasmány. Hagyomány és megújulás az iskolai olvasmányok kánonjában. Könyv és Nevelés, 2009/2. https://epa.oszk.hu/01200/01245/00042/ggyj_0902.htm
3. Komáromi Gabriella, szerk.: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999. ISBN9632086104
4. Sánta Gábor, szerk.: Az elfeledett Fekete István (tanulmányok). Lazi Könyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789639416789

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek az ifjúsági irodalmi olvasmányok által is kibontakoztatható személyiségére vonatkozó tudományos elméleteket, azok szerepét
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, melyek az ifjúsági irodalmi művek interpretálását kiegészítik a korosztály önreflexiójával,a szociokulturális környezet ismeretével
- ismeri a tanulás támogatását, a kulcskompetenciák megalapozását, kibontakoztatását segítő tudományos és szakmódszertani alapokat, a korosztályban alkalmazható korszerű módszereket és eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét és lehetőségeit, illetve módszereit
- figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat, ekként valósítja meg a kitűzött célokat, segítve az egyéni tanulási utak tervezését és megvalósítását is

b) képességei

- képes differenciáltan tervezni az ifjúsági irodalom értékkövető olvasatát, tekintettel a korosztály adottságaira és társadalmi-kulturális környezetére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet teremt
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- képes a nevelési folyamat többi szereplőjével együttműködő elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni, valamint alkalmazkodni az irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a korosztály fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- irodalomtanító tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkezők beilleszkedése iránt
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív csoportmunkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Irodalomtörténet	**Kreditértéke: 8**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 0 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem., 6. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **szövegfeldolgozás és szövegértelmezés, forráselemzés, stílusgyakorlatok, ppt-kiselőadás, mikrotanítás.**	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3., 4., 5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Régi magyar irodalom:
Az Ómagyar Mária-siralomtól a magyarországi klasszicizmusig.
A középkori irodalom vázlata – eszme-, stílus- és nyelvtörténeti változások vizsgálata.
A világi (lovagi/szerelmi) és egyházi irodalom és tematika változásai (Balassitól istenes és szerelmi költészetétől Csokonai gondolati és szerelmi lírájáig).
A reformáció (prédikációs, tanító-, vita-) és az anyanyelvű irodalom összefüggései.
A felvilágosodás és a nemzeti irodalmi eszme gyökerei.
Csokonai Vitéz Mihály költészete.
A reformkor és romantika irodalma:
A klasszikus triásztól Petőfi költészetéig vezető út.
A nemzeti romantika – a Himnusz és a Szózat.
Petőfi költészete (középpontban a János vitézzel).
Arany János költészete (középpontban a Toldival és a balladákkal).
A romantika és a realizmus határán / Jókai és Mikszáth prózaművészete.
A modern magyar irodalom megjelenése és előzményei:
Az irodalmi sziumbolizmus és naturalizmus, a századforduló irodalma és művészete.
Az alkotó szubjektum szerepváltozatai Ady Endre fellépéséig.
A XX. század elejének paradigmatikus változásai az irodalomban – a modernség korai korszakai
A Nyugat és nemzedékei (Ady, Babits, József Attila, Kosztolányi, Móricz, Radnóti, Szabó Lőrinc).
Írói attitűdök, a klasszikus és modern viszonya.
A magyar irodalom a 20–21. században:
Irodalom és politika a 20. században; a modernizmus (urbánus) és a népi irodalom példái, hatása.
Irodalmunk Trianon után – a határon túli magyar irodalom reprezentatív alakjai.
A kortárs magyar irodalom jelenségei, intézményrendszerének kialakulása.
Irodalmi élet és irodalomkritika.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Az ésszéműfaj és lehetőségei, jelentős alakjai.
Poétikai és nyelvszemléleti változások – a posztmodern megjelenése, hatása.
A nemzeti irodalom megújulásának lehetőségei.
Protestáns irodalmi hagyományok és „helyi irodalom”:
Az irodalmi, művelődési, nemzeti és nyelvi folytonosság kérdése a 16. századtól a 21. századig.
A keresztyén irodalomesztétika és a nemzeti gondolat összekapcsolódásának lehetőségei.
A protestantizmus-vita és az irodalmi megújulás összefüggései a 20. században.
A „helyi irodalom” fogalma és a közösségi identitás.
Az irodalmi „közelmúlt” távlatai Németh Lászlótól Szabó Magdáig.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Faggyas Sándor, szerk.: Protestáns hősök. Félszáz portré az elmúlt fél évezred magyar történelméből. Press-Pannonica-Media – AmfipressZ, Budapest, 2016. ISBN 9789638230188
2. Fűzfa Balázs, szerk.: Irodalomtanítás a harmadik évezredben. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9639423750
3. Gintli Tibor,főszerk.: Magyar irodalom. Akadémiai, Budapest, 2010. ISBN 9789630569499
4. Rónay László: Erkölcs és irodalom. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 978963466728
5. Szegedy-Maszák Mihály, szerk.: A magyar irodalom történetei. 1–3. kötet. Gondolat, Budapest,2007. ISBN 9789636930066

Ajánlott irodalom

1. Béládi Miklós, szerk.: A magyar irodalom története 1945–1975, I-IV. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981; 1982; 1986. ISBN (összkiadás) 9630528150
2. Csontos János, szerk.: Nyitott műhely I-II. 100 interjú a mai magyar irodalomból. Magyar Napló, Budapest, 2014. ISBN 97861554652226
3. Klaniczay Tibor, főszerk.: A magyar irodalom története I–VI. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964. ISBN (összkiadás) 9630535920
4. Szakolczay Lajos: Korunk farsangja. Tanulmányok, esszék, kritikák. Magyar Napló – Írott Szó Alapítvány, Budapest, 2016. ISBN 9786155195358
5. Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet. Magvető Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9631424219

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tájékozott az irányadó nemzeti és európai irodalomesztétikai kérdésekben, tisztában van az irodalom társadalmi és történeti összefüggéseivel, jelentőségével
- ismeri az irodalomtanítás, az irodalmi érték, értékközvetítés 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok szerepét
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, amely alkalmas a 6-12 éves gyerekek számára megvilágítani az irodalomban tükröződő társadalmi és történelmi folyamatokat
- tisztában van az irodalmi szövegértés mérésének eredményeivel és a fejlesztési feladatokkal
- biztos szakmai ismeretei vannak az 1-6. évfolyam irodalmi ismereteinek átadását megalapozó szaktudományos és tantárgy-pedagógiai területen

b) képességei

- az irodalomtanítás területén szükséges nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a korosztály előzetes ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, képes a csoportmunkát megszervezni, irányítani és értékelni – a többi közt egyénre szabott értékelési módszereket használni

- az irodalmi ismeretátadásban és értékközvetítésben felhasznált forrásokat (a nyomtatott könyvtári irodalomtól az internetes adatbázisokig) a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve, valamint a kreatív alkalmazásra képes módon választja meg
- együttműködik a tudományterület nevelési folyamatban résztvevő többi szereplőjével, tapasztalatait és elgondolásait képes előadni, megvitatni, illetve írásban is közreadni
- képes igazodni a tanítói szakmai-etikai és jogi szabályozókhoz
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek irodalomismereti, az irodalom által közvetített értékkövető fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- befogadó szemléletet képvisel, kreatív módon ösztönzi a szociokulturális hagyományok megőrzését, törekszik annak lehetséges ismeretanyagba integrálására
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új irodalmi elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására, követi a technológiai lehetőségek, az infokommunikációs technológiák változását
- részt vállal a szakmapedagógiai kutatásokban, törekszik a kreatív irodalomtanítás új módszereinek megismerésére és alkalmazására, tapasztalatait másokkal is megosztja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért, különös tekintettel az irodalmi (és az irodalom révén közvetíthető morális-esztétikai) értékek felismerésére és megőrzésére
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- az irodalomtanítás területén felelősséget vállal a nemzeti (és lokális) kulturális és irodalmi hagyományok ápolásáért, az interkulturális értékek kommunikatív támogatásával

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Keczán Mariann, adjunktus, PhD**

Tantárgy neve: Irodalomelmélet	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 7. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2]*(ha vannak)*: **szövegfeldolgozás, szakirodalom-értelmezés (konnotált irodalomjegyzék készítése), kiselőadások, stílusgyakorlatok.**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3]*(ha vannak)*: **szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az irodalmi műnemek – elméleti-történeti kérdések és kritikai korszakértelmezések.
Az epikai, lírai és drámai műfajok sajátosságai.
Irodalomesztétikai kérdések; verstani- és stílusgyakorlatok.
A kompozíció (mint fikció) viszonya a valósághoz.
A műértelmezés elméleti és gyakorlati kérdései – az irodalomkritika szerepe.
Az alkotás és befogadás kontextusa.
Az irodalom- és művészetközvetítés intézményrendszere.
A nyelvi paradigmák kérdései, az irodalmi szöveg státusa, a befogadás és a diskurzusok viszonya.
Az olvasás, az olvasat és az interpretáció különbségei.
Bevezetés a stilisztikába; szövegértelmezés, kreatív stílusgyakorlatok.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Jefferson, Ann – Robey, David, szerk.: Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Osiris Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9633791022
2. Sík Sándor: Az olvasás művészete. https://www.szepi.hu/irodalom/vers/sik/olvasas/index.html
3. Szegedy-Maszák Mihály: A mű átváltozásai. Kalligram Kiadó, Budapest–Pozsony. 2013. ISBN 9788081017193
4. Szerdahelyi István: Az irodalomelmélet műhelyében. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest,1984. ISBN 9631525465
5. Szikszainé Nagy Irma: Költészet és játék. A játékosság stíluslehetőségei a magyar költészetben. Debreceni Egyetemi Kiadó – DUP, 2016, Debrecen. ISBN 9789633185988

Ajánlott irodalom

1. Eco, Umberto: Hat séta a fikció erdejében. Európa Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9630758385

[1]**Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2]pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3]pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I-II. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980. ISBN (összkiadás) 9632808096
3. Szegedy-Maszák Mihály. Szó, kép, zene. A művészetek összehasonlító vizsgálata. Kalligram Kiadó, Pozsony, 2007. ISBN 9788071499381
4. Ungvári Tamás: A szépség születése. Bevezetés az irodalomelmélet alapfogalmaiba. (A modern művészetelmélet kezdetei.) Scolar Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632443614
5. Vitéz Ferenc: Könyvek angyalai. Irodalmi és művészeti tanulmányok, esszék, kritikák. Néző Pont, Debrecen, 2017. ISBN 9786158044967

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (***tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tájékozott az irányadó nemzeti és európai irodalomesztétikai kérdésekben, tisztában van az irodalom társadalmi és történeti összefüggéseivel, jelentőségével
- ismeri az irodalomtanítás, az irodalmi érték, értékközvetítés szerepét a 6-12 éves korosztályban, valamint a gyerekek személyiségének tudásalapú és kritikai szemléletének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, amely alkalmas a 6-12 éves gyerekek számára megvilágítani az irodalomban tükröződő társadalmi és történelmi folyamatokat
- tisztában van az irodalmi szövegértés mérésének eredményeivel és az ebből adódó feladatokkal
- biztos szakmai ismeretei vannak az 1-6. évfolyam irodalmi ismereteinek átadását megalapozó szaktudományos és tantárgy-pedagógiai területen

b) képességei

- az irodalomtanításban szükséges nevelési-fejlesztési célokat, feladatokat képes a 6-12 éves gyerek személyiségére, szociokulturális környezetének jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a korosztály előzetes ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, képes a csoportmunkát megszervezni, irányítani és értékelni – a többi közt egyénre szabott értékelési módszereket használni
- az irodalmi ismeretátadásban és értékközvetítésben felhasznált forrásokat (a nyomtatott könyvtári irodalomtól az internetes adatbázisokig) a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve, valamint a kreatív alkalmazásra képes módon választja meg
- együttműködik a tudományterület nevelési folyamatban résztvevő többi szereplőjével, tapasztalatait és elgondolásait képes előadni, megvitatni, illetve írásban is közreadni
- képes igazodni a tanítói szakmai-etikai és jogi szabályozókhoz
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek irodalomismereti, az irodalom által közvetített értékkövető fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- befogadó szemléletet képvisel, kreatív módon ösztönzi a szociokulturális hagyományok megőrzését, törekszik annak a lehetséges ismeretanyagba való integrálására
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új irodalmi elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására, követi a technológiai lehetőségek, az infokommunikációs technológiák változását
- részt vállal a szakmapedagógiai kutatásokban, törekszik a kreatív irodalomtanítás új módszereinek megismerésére és alkalmazására, tapasztalatait másokkal is megosztja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért, különös tekintettel az irodalmi (és az irodalom révén közvetíthető morális-esztétikai) értékek felismerésére és megőrzésére
- az irodalomtanítás területén felelősséget vállal a nemzeti (és lokális) kulturális és irodalmi hagyományok ápolásáért, az interkulturális értékek kommunikatív támogatásával

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Keczán Mariann, adjunktus, PhD**

Matematika műveltségi terület

Tantárgy neve: Elemi matematika	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma**: **2. félév: 0 ea. + 2 szem., 3. félév: 1 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***:** –	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Algebrai műveletek és tulajdonságaik. Algebrai struktúrák.
Oszthatóság és maradékos osztás.
Legnagyobb közös osztó, az Euklideszi algoritmus.
Felbonthatatlan (irreducibilis) számok, prímszámok.
A számelmélet alaptétele.
Kongruenciák.
Számelméleti függvényekés alkalmazási lehetőségeik.
Első- és másodfokú diofantikus egyenletek.
Komplex számok.
Nyitott mondatok, határozatlan szimbólumok, ismeretlenek, változók.
Algebrai egész- és törtkifejezések. Műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel, fontosabb azonosságok.
Test fölötti polinomgyűrű. Oszthatóság, euklideszi osztás, legnagyobb közös osztó.
A polinomelmélet alaptétele, a gyöktényezős alak.
Az algebra alaptétele és ekvivalens alakjai.
Euklideszi gyűrűk.
Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek és egyenlőtlenségi rendszerek különböző megoldási módjai.
Az Euklideszi geometria Hilbert-féle felépítése.
A háromszögek geometriája. Nevezetes pontok, vonalak, körök.
Az euklideszi szerkesztés kérdései, euklideszi szerkesztéssel nem megoldható nevezetes problémák.
Aranymetszés, szabályos sokszögek szerkeszthetősége, Gauss-tétel.
Geometriai transzformációk síkban és térben. A transzformációcsoportok tulajdonságai.
Térgeometriai feladatok.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A projektív geometria elemei.
A hiperbolikus geometria elemei. Bolyai János munkássága, az Appendix jelentősége.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szendrei János: Algebra és számelmélet. Budapest: Tankönyvk. 1988. ISBN 9631709930
2. Fried Katalin, Korándi József, Török Judit: Számelmélet. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_bevezetes_szamelmeletbe/adatok.html (2021-05-10)
3. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
4. Hajós György: Bevezetés a geometriába. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 9631800121
5. Reiman István: Geometria és határterületei. Kisújszállás: Szalay K. 2001. ISBN 9632370120

Ajánlott irodalom:

1. Balassa Zsófia (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631890414
2. Horvay Katalin, Reiman István: Geometriai feladatok gyűjteménye I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979. ISBN 9631742237
3. Soós Paula, Czapáry Endre: Geometriai feladatok gyűjteménye II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. ISBN 9631755126
4. Baziljev, V. T.; Dunyicsev, V. P.; Ivanyickaja, V. P.: Geometria I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1985. ISBN 9631777979
5. Baziljev, V. T.; Dunyicsev, V. P.; Ivanyickaja, V. P.: Geometria II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 9631777960

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Kovács Beatrix, tanársegéd**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Alkalmazott matematika	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma**: **2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 2 ea. + 0 szem., 7. félév: 1 ea. + 1 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **2. félév: gyj., 3. félév: koll., 7. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***:** –	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2., 3. és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A lineáris algebra alapjai. Mátrixok és determinánsok.
Vektorok, a 3 dimenziós valós vektortér fogalma. Műveletek vektorokkal: összeadás, szorzás skalárral. Skaláris, vektoriális és vegyes szorzat.
Vektorgeometriai feladatok, trigonometriai alapismeretek.
Lineáris függőség, bázis, dimenzió.
Lineáris egyenletrendszerek.
Az analitikus geometria alapjai. Egyenes, sík egyenletei.
A pont, az egyenes és a kör koordinátageometriai modellje. Koordinátageometriai feladatok.
Kúpszeletek származtatása, egyenletei.
A relációk, függvények fogalma. A függvények fajtái, osztályozási módjai.
Függvények ábrázolása. Elemi függvények.
Sorozatok mint speciális függvények, sorozatok monotonitása, korlátossága és konvergenciája. Nevezetes sorozatok.
Függvények folytonossága, határértéke.
Differenciálszámítás és alkalmazásai.
Teljes függvényvizsgálat.
Integrálszámítás és alkalmazásai.
Permutációk, variációk, kombinációk értelmezése, az összes eset kiszámításának módja. Leszámolási feladatok. A binomiális együttható értelmezése, tulajdonságai, Pascal háromszög.
A skatulya elv és a logikai szita formula. Gráfelméleti alapfogalmak, egyszerűbb feladatok.
Az eseményalgebra elemei. A valószínűség fogalma, meghatározásának lehetőségei. A klasszikus valószínűségi mező. A valószínűség kiszámítási módjai (klasszikus kombinatorikai, geometriai).
A feltételes valószínűség. A teljes valószínűség tétele, Bayes-tétel.
A valószínűségi változó fogalma, jellemzői (várható érték, szórás, korreláció, további jellemzők).
Nevezetes valószínűségi eloszlások.
A nagy számok törvényei.
Adatgyűjtés, adatábrázolás. A leíró statisztika alapfogalmai.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Gyakoriság, gyakoriságeloszlás. Középértékek. A szóródás mérőszámai és a ferdeség.
Korrelációs összefüggések.
Statisztikai minták, mintavételi eljárások.
Becsléselmélet. Hipotézisvizsgálat.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szendrei János, Selényi Géza: Analitikus geometria és lineáris algebra. Budapest: Tankönyvk. 1967.
2. Obádovics J. Gyula 2001. Lineáris algebra példákkal. Budapest: Scolar K. ISBN 963 9193 569
3. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
4. Reimann József, Tóth Julianna: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika. Budapest: Tankönyvk. 1985. ISBN 9631781887
5. Obádovics J. Gyula 1997. Valószínűségszámítás és matematikai statisztika. Budapest: Scolar K. ISBN 963 85341 84

Ajánlott irodalom:

1. Obádovics J. Gyula, Szarka Zoltán 2009. Felsőbb matematika. Budapest: Scolar K. ISBN 978-963-244-058-3
2. Obádovics J. Gyula 2011. Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Budapest: Scolar K. ISBN 978-963-244-307-2
3. Vincze Szilvia, Bíró Fatime: Bevezetés az alkalmazott matematikába. Debrecen: Debreceni Egyetem Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, 2000.
4. Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631630382
5. Bárczy Barnabás: Integrálszámítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN 9631630617

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - ismeri a lineáris algebra alapfogalmait
  - ismeri a vektorok és a 3 dimenziós valós vektortér fogalmát
  - tudja a vektorokkal végezhető műveletek fogalmát és tulajdonságait
  - ismeri a szögfüggvényeket és alkalmazási lehetőségeiket
  - tisztában van a lineáris függőség, bázis, dimenzió fogalmakkal és azok meghatározás módjaival
  - ismeri az egyenes, sík egyenleteit
  - tudja a kúpszeletek származtatási módjait, ismeri azok egyenleteit
  - ismeri a reláció, függvény fogalmát, fajtáit, osztályozási módjait
  - tudja a sorozat fogalmát, ismeri jellemzési lehetőségeit, és a kapcsolódó definíciókat
  - ismeri a függvény-folytonosság és határérték fogalmát
  - ismeri a differenciálszámítás alapfogalmait és, alapvető tételeit és alkalmazási lehetőségeit
  - ismeri a határozott és a határozatlan integrál fogalmát
  - tudja a permutációk, variációk, kombinációk fogalmát
  - ismeri a binomiális együttható fogalmát, tulajdonságait és a Pascal háromszöget
  - ismeri a gráfelméleti alapfogalmait
  - ismeri az eseményalgebra alapfogalmait, valamint valószínűség fogalmát
  - tudja a klasszikus valószínűségi mező, a feltételes valószínűség definícióját és a kapcsolódó tételeket

- tudja a valószínűségi változó fogalmát, jellemzőit
- ismeri a nevezetes valószínűségi eloszlásokat
- ismeri a leíró statisztika alapfogalmait
- tájékozott az adatgyűjtési, adatábrázolási módszerekben
- ismeri gyakoriságeloszlás, a középértékek, a szóródás, valamint a ferdeség fogalmát és kiszámítási lehetőségeit
- tudja a korreláció fogalmát
- tudja a statisztikai minta fogalmát, tájékozott a mintavételi eljárásokban
- ismeri a becsléselmélet, valamint a hipotézisvizsgálat alapfogalmait és végrehajtásának lépéseit

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes egyszerűbb kombinatorikai feladatok megoldására
  - képes a skatulya elv és a logikai szita formula alkalmazására
  - képes egyszerűbb gráfelméleti feladatok megoldására
  - képes valószínűségszámítási feladatok megoldására
  - képes vektorokkal való műveletek elvégzésére
  - képes koordinátageometriai feladatok megoldására
  - képes különböző függvények ábrázolására
  - képes a sorozatok monotonitásának, korlátosságának és konvergenciájának meghatározására
  - képes meghatározni függvények folytonosságát, határértékét
  - képes függvények differencia- és differenciálhányadosának meghatározására
  - képes differenciálszámítási ismereteinek teljes függvényvizsgálat és szöveges feladatok során történő alkalmazására
  - képes függvények határozott és a határozatlan integráljának kiszámítására
  - képes integrálszámítási ismereteinek alkalmazására
  - képes adatábrázolásra, gyakorisági sorok elkészítésére számítógéppel és anélkül is
  - képes a középértékek, a szóródás, valamint a ferdeség mérésére alkalmas mutatószámok kiszámítására és azok értelmezésére
  - képes a korrelációt mérő mutatószámok kiszámítására (számítógéppel és anélkül) és értelmezésére
  - képes egyszerűbb statisztikai becslések és próbák végrehajtására számítógéppel és anélkül is
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy neve: Informatika matematikai-logikai alapjai	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: -	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**)**: **4. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A logikai alapfogalmak, logikai műveletek.
Logikai azonosságok, logikai függvények, igazságfüggvények.
Logikai áramkörök.
Formulák és termek. Példák elsőrendű nyelvekre.
Predikátumok és kvantorok. Műveletek predikátumokkal.
Formulák interpretációja.
Logikai törvények, azonosságok. Helyettesítés, pótlás.
Normálformák. Adott logikai kifejezések átalakítása konjunktív és diszjunktív normálformává.
Logikai következmény. Nevezetes következtetési formák.
Informatikai vonatkozások.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Urbán János: Matematikai logika. Műszaki Kiadó, 2012. ISBN 9631630358
2. Dragálin Albert, Búzási Szvetlana: Bevezetés a matematikai logikába. Debrecen: KLTE TTK, 1986.
3. Szendrei János, Tóth Balázs: Logika. Budapest: Tankönyvk. 1978.
4. Borsodi I., Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1973.

Ajánlott irodalom:

1. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631882446
2. Varga Tamás: Matematikai logika kezdőknek 1-2. Budapest: Tankönyvk. 1966.
3. Tallér József: A logika alapjai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1996. ISBN 9636970262
4. Ruzsa Imre 1968. Matematikai logika. In: Lukács Ernőné, Tarján Rezsőné (szerk.) 1968. Matematikai kisenciklopédia. Budapest: Gondolat K. 530–564.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* **7.** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító
a) tudása
- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló
[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

elsajátítandó ismeretanyag területén
- ismeri a logikai alapfogalmakat, műveleteket
- tudja a nevezetes logikai azonosságokat és következtetési sémákat
- tisztában van normálformák: konjunktív- és diszjunktív normálforma fogalmával
- ismeri a kvantorok fogalmát, alkalmazási módjait

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes a logikai műveletek többféle módon történő elvégzésére
  - képes logikai azonosságok alkalmazására
  - képes logikai következtetések helyességének ellenőrzésére
  - képes adott logikai kifejezést átalakítani konjunktív- és diszjunktív normálformává
  - képes helyettesítések elvégzésére és prenex alakra hozásra
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Programozás és algoritmikus gondolkodás	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **kidolgozott gyakorlati mintafeladatok**	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**): 4. félév: gyj., 5. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***: gyakorlati feladatok megoldása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az algoritmus fogalma, jellemzői, megadási módjai (szövegesen, folyamatábrával, pszeudokódban stb.). Algoritmusok tervezése, elemzése és eljátszása. Blokkok és alprogramok felhasználása és önálló készítése. Példák egyszerűbb algoritmusokra és modellekre: hétköznapi tevékenységek algoritmusai, matematikai, grafikai stb. algoritmusok (számsorozatok, számsorok, oszthatóság, kettes számrendszer használata stb.), matematikai, fizikai, kémiai stb. folyamatok. Néhány típusalgoritmus vizsgálata. Algoritmusok végrehajtásának követése, tesztelése és önálló elkészítése.

Robotok programozásának alapelemei (robot mozgatása, a környezet érzékelése szenzorokkal, műveletek végzése; pályák készítése és bejárása; robot kijelzőinek használata, egyszerű animációk készítése). Egy robotprogramozási környezet megismerése és használata.

Egy kiválasztott magas szintű programozási nyelv és programozási környezet megismerése. A magas szintű programozási nyelvek alapelemei. Standard input és output. Egyszerű és összetett adattípusok. Konstansok, változók, értékadás. Operátorok, kifejezések. Vezérlési szerkezetek (szekvenciák, szelekciók vagy elágazások, iterációk vagy ciklusok). Blokkok és alprogramok (eljárások, függvények, paraméterek). A hallgatók előrehaladásától és érdeklődésétől függően további programozási eszközök megismerése (konverzió az adattípusok között, egyes standard eljárások és függvények megismerése, tömbök és karakterláncok kezelése stb.).

Különböző algoritmusok elkészítése, kódolása és lefuttatása a választott programozási nyelven (például összegzés, átlagolás, kiválasztások és keresések különböző szempontok szerint, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, rendezések, egyesítés, metszetképzés, logikai értéktáblázatok készítése stb.). Más tárgyakhoz (matematika, fizika stb.) kapcsolódó algoritmusok megvalósítása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

6. Simon Gyula: A programozás alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2011. https://tananyagfejlesztes.mik.uni-pannon.hu/index.php/component/phocadownload/category/8-szoftverfejlesztes?download=53:a-programozas-alapjai (2022-05-23)
7. Varga Imre: Algoritmusok és a programozás alapjai. Egyetemi jegyzet. Debrecen: DE IK. https://irh.inf.unideb.hu/~vargai/APA/index.html (2022-05-23)
8. Gregorics Tibor et al.: Programozási alapismeretek. http://progalap.elte.hu/downloads/seged/eTananyag/ (2022-05-23)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

9. Moncur, Michael G.: Tanuljuk meg a JavaScript használatát 24 óra alatt, Budapest: Kiskapu K. 2006. (ISBN 963 9637 16 5)
10. A Javascript programozási nyelv. Programnyelvek portál. http://nyelvek.inf.elte.hu/leirasok/JavaScript/ (2022-05-23)

Ajánlott irodalom:

4. Lénárd András et al.: Digitális kultúra 5. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-81539-4-2)
5. Abonyi-Tóth Andor et al.: Digitális kultúra 6. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-6256-38-6)
6. RoboMind.net – Welcome to RoboMind.net, the new way to learn programming. https://www.robomind.net/hu/ (2022-05-23)
1. Microsoft MakeCode for micro:bit. https://makecode.microbit.org/ (2022-05-23)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az algoritmusok fogalmát és képes egyszerűbb algoritmusok elemzésére, leírására és megvalósítására
- ismeri a magasszintű programozási nyelvek alapelemeit és a programok készítésének eszközeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes egy egyszerűen használható és látványos fejlesztő környezet kreatív használatára
- képes a tanulók életkorának megfelelő programozási feladatok összeállítására, a feladatok elmagyarázására és közös, játékos megoldására
- képes olyan programokat készíteni, amelyek segítségével egyszerűbb problémák megoldása bemutatható és szemléltethető akár az informatika, akár más tárgyak tanítása során
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- képes megszerettetni a korszerű programozási környezetek segítségével egyszerűen és játékosan megvalósítható programfejlesztést
- nyitott a programozás irányában, keresi a programozás segítségével megoldható problémákat és kész ezek kreatív megoldására

d) autonómiája és felelőssége

- annak a szemléletnek a képviselete és tudatos átadása, hogy a modern információs és kommunikációs technológia sokkal több is lehet, mint a számítógép és az internet által nyújtott szolgáltatások egyszerű igénybe vétele
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Matematika műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A **tanóra**[1] **típusa** és **óraszáma**: **5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem.** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***:** –	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Elemi matematika 2.** **Alkalmazott matematika 2.**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A gondolkodási módszerek, a számtan-algebra, az 5-6. osztályos témakörök tananyagának módszertani megismerése. Az elméleti ismeretek átültetése a gyakorlatba.
Műveletek kiterjesztése a racionális számok halmazára.
Szöveges feladatok megoldása egyenletekkel és grafikusan.
A gyerekek kreatív gondolkodásának fejlesztését elősegítő feladatsorok, kérdések tervezése.
Szakköri feladatok az 1-6. osztály anyagából.
Tehetséggondozás matematika órákon.
A Pólya-módszer a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére.
A gondolkodási műveletek fejlesztése konkrét matematikai problémák megoldásával.
A kombinatorikus gondolkodás megalapozása.
A valószínűséghez, statisztikához kapcsolódó fogalmak.
A matematikai tartalmú játékok szerepe a matematikai kompetenciák fejlesztésében.
Síkgeometriai alakzatok fogalmai, fogalmaik közötti kapcsolatok, csoportosításuk.
Testek jellemzői, csoportosítása.
A geometriai transzformációk tanítása.
Matematikaversenyek az általános iskolában.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Czeglédy István et al.: Matematika tantárgypedagógia I-II. Calibra Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 963 8078 804 és ISBN: 9636860580
2. Abacus matematikai lapok 10-14 éveseknek. Matematikában Tehetséges Gyermekekért Alapítvány, Kecskemét, 1994. ISSN 12192597
3. Herendiné Kónya Eszter (szerk.): A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789631973532

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Iker János, Szerencsi Sándor, Vörös György: A matematika tanítása I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1991. (nincs ISBN)
2. Szendrei Julianna: Gondolod, hogy egyre megy? Typotex Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9639548529
3. Pólya György: A gondolkodás iskolája. Akkord Kiadó Kft., Budapest, 2000. ISBN 9789639429994
4. Mosonyi Kálmán: Matematikai játékok. Tankönyvkiadó, Budapest, 1977. ISBN 9631724999

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a számtan-algebra, az 5-6. osztályos témakörök tananyagát és módszertani vonatkozásait
- ismeri a szöveges feladatok megoldási módjait
- tájékozott a gondolkodási műveletek fejlesztése terén
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematika 1-6. osztályos témaköreiből feladatok, szakköri feladatok, versenyfeladatok megoldására
- képes szöveges feladatok különböző módszerekkel történő megoldására
- képes a gyerekek kreatív gondolkodását segítő feladatsorok, kérdések tervezésére
- képes a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Német műveltségi terület

Tantárgy neve: A gyermekkori német nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai	**Kreditértéke: 7**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 0 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása, szimuláció, szóbokros szókincstanítás, szerepjáték alkalmazása**	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **témakidolgozás, zárthelyi dolgozat, esszéírás, szóbeli beszámoló, hallgatói kiselőadás, szimuláció**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] A gyermekkori német nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 1** **[3] A gyermekkori német nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 2. és Német nyelvtan 1** **[4] A gyermekkori német nyelvoktatás elméleti és gyakorlati aspektusai 3. és Német nyelvtan 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az elméleti bevezetés után a fontosabb műfajokat olyan reprezentatív példákon keresztül vizsgáljuk, amelyek az alsó tagozatos tanórákon jól hasznosulhatnak. A kurzusok során a hallgatók kreatív módszertani feladatokkal aktiválják a tananyaghoz kapcsolódóan a szakmaspecifikus ismereteiket.
A vizsgált műfajok és témák: Bilderbücher, Comics, Reime, Fingerspiele, Singspiele, Zungenbrecher, Rätsel, Witze, Sprichwörter, Zeichenverse, Schnellsprechverse,Verse zum Tageslauf, Verse über Tiere, Szenen, Kinderlieder, Märchen, Novellen, Kinderromane, Jugendliteratur
A tantárgy egyúttal megteremti az idegen nyelv tanításának módszertani alapjait és megismerteti a hallgatót a nyelvpszichológiai, a nyelvelsajátítás alapvető kérdéseivel, a nyelvtanítás játékos, változatos és korszerű módszertani eljárásaival.
Alapfogalmak – Didaktikai-módszertani elvek – Motiváció – Szociális formák – Készségek – Az eredményesség fogalma – Az óra felépítése, az óravázlat – A szókincs tanítása – A pedagógiai nyelvtan - Dalok, mondókák, nyelvtörők, – A játék szerepe - A bábok és a mese szerepe – A vizuális szemléltetés technikái – A szövegértési, a hallás utáni értés, az íráskészség és beszédkészség fejlesztésének technikái – Feladattípusok, a feladatkészítés és a számonkérés technikái

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bárdos Jenő: Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapja és gyakorlata. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000. ISBN 963 19 0555 1 https://mek.oszk.hu/18000/18010/18010.pdf
2. Bimmel, Peter - Kast, Bernd - Neuner, Gerd: Deutschunterricht planen. Arbeit mit Lehrwerkslektionen, Langenscheidt Verlag, München, 2003. ISBN-10: 3468496389
3. Konzepte und Methoden. Deutsch als frühe Zweitsprache. https://www.goethe.de/de/spr/unt/kum/fru/deu/kon.html
4. Sing und lern auf Deutsch! Móra Könyvkiadó, Budapest, 2012.
5. Lange, Günter. Kinder- und Jugendliteratur der Gegenwart: Ein Handbuch. Baltmannsweiler, Schneider-Verl. Hohengehren, 2012. ISBN-10: 3834010545

Ajánlott irodalom:

1. Zeichnen. Neue Ideen einfach erklärt. Fränkisch-Crumbach, Edition Xxl, 2000. ISBN-10: 3-89736-502-2
2. Schatz, Heide: Fertigkeit Sprechen. Langenscheidt Verlag, München, 2006. ISBN-10: 3468496559
3. Boorsma, Gabriele-Lipkowski, Eva: Reime, Abzählverse, Lieder und Spiele zur Sprachförderung im Elementar-und Primarbereich. https://www.uni-due.de/imperia/md/content/prodaz/boorsmalipkowski_reime.pdf
4. Kaminski, Winfred. Einführung in die Kinder-und Jugendliteratur. Beltz, Weinheim, 2005. ISBN-10: 3407561970
5. Fürst, Iris, Helbig, Elke und Schmitt, Vera. Kinder- und Jugendliteratur: Theorie und Praxis. Kieser Verlag GmbH, Neusaess, 2008. ISBN-10: 3824211041

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

-rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára a német gyermekirodalom megismerését

-ismeri a német gyermekirodalom elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait

-biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a német gyermekirodalom tekintetében

-ismeri a tantárgy alapvető összefüggéseit, alapfogalmait, az 1-6. osztályos tanulók nyelvi fejlesztése elméleti hátterének legfontosabb jellemzőit

- rendelkezik azzal a módszertani tudással, amely lehetővé teszi a tanulók német nyelvi tudásának fejlesztését

- ismeri a tanulók életkori sajátosságait, és azokat figyelembe véve tervezi meg tevékenységét

-magas szintű (C1) német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- a német gyermekirodalom vonatkozásában képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni

- támogató tanulási környezetet biztosít a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztéséhez

- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a német gyermekirodalom szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységére szakszerűen reflektál
- épít a tanulók előzetes tapasztalataira és kreativitásukra
- birtokában van azon képességeknek és módszereknek, amelyek a tanulók idegennyelvi fejlesztését szolgálják
- képes tanóráit logikus és koherens rendszerben eltervezni és megszervezni
- képes a nyelv elsajátításának és a nyelvtanulás sajátosságainak megértésére és ismeretei gyakorlati alkalmazására
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve a német kultúrkör megismertetésére
- nyitott az új elméletek, módszerek és jó gyakorlatok megismerésére és befogadására, illetve a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- munkája során igényli az önreflexiót és saját tevékenysége több szempontú elemzését, illetve értékelését
- törekszik az idegennyelvi kommunikáció alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért
- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal a tanulók nyelvi fejlesztéséért és a német nyelvű országokra vonatkozó ismereteik kialakításában
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: A német kultúra ismerete	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy **besorolása**: **kötelezően választható**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. és 7. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]: interaktív tananyagok és projektmódszer alkalmazása**	
A számonkérés módja: 6. félév: gyj., 7. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, esszék, szóbeli beszámoló, hallgatói kiselőadás**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. és 7. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] Német nyelvtan 3** **[2] A német kultúra ismerete 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgató megismerkedik Németország/Ausztria/Svájc legfontosabb régióinak, tartományainak, tájegységeinek földrajzi jellemzőivel, történelmi múltjával, kulturális emlékeivel, művészi értékeivel, népi hagyományaival. A civilizáció művelődéstörténeti hátteret ad ahhoz, hogy a hallgató a német nyelvű kultúrát el tudja helyezni az európai/közép-európai kultúra egészében.
Rövid áttekintés keretében terítékre kerülnek a német nyelvű klasszikus irodalom jelentős alkotásai, hangsúlyosan a két utóbbi század témakörei, illetve társadalmi, politikai, történelmi, kulturális problémái különös tekintettel a második világháborút követő időszakra.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bayerlein, Oliver: Landeskunde aktiv: Praktische Orientierungen für Deutschland, Österreich und die Schweiz. Verlag für Deutsch, München, 2014. ISBN: 9783191817411
2. Luscher, Renate: Landeskunde Deutschland - Aktualisierte Fassung 2016: Von der Wende bis heute. Verlag für Deutsch, München, 2016. ISBN: 10-3190017417
3. Reich-Ranicki, Marcel: Die besten deutschen Erzählungen. Insel Verlag Berlin, 2012. ISBN: 9783458358855
4. Kaiser, Gerhard R.: Die deutsche Literatur. Ein Abriss in Text und Darstellung: Gegenwart I. Reclam, Ditzingen 2000. ISBN-10: 3150180678
5. Becker-Huberti, Manfred: Feiern-Feste-Jahreszeiten. Freiburg-Basel-Wien, Herder, 2001. ISBN 3-451-27702-6

Ajánlott irodalom:

1. Luscher, Renate: Deutschland nach der Wende. Aktualisierte Fassung. Verlag für Deutsch,

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1997. ISBN: 3885326884
2. Koppensteiner, Jürgen: Österreich: Ein landeskundliches Lesebuch. Praesens Verlag, Wien, 2014. ISBN: 9783706907705
3. Zeman, Herbert (Hg.): Literaturgeschichte Österreichs von den Anfängen im Mittelalter bis zur Gegenwart. Rombach, Freiburg, 2014. ISBN: 9783793097341
4. Neuere Deutsche Literaturgeschichte vom 17. bis zum 20. Jahrhundert in 17 Kurzvideos. Projekt von Albert Meier und Olaf Koch M.A. in Zusammenarbeit mit dem Institut für Neuere Deutsche Literatur und Medien der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel.
5. Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. (Autoren: Beutin, W. Beilein, M., Emmerich, W., Kanz, C., Lutz, B., Meid, V., Opitz, M., Opitz-Wiemers, C., Schnell, R., Stein, P., Stephan, I.), Stuttgart, J.B. Metzler, 2019. ISBN 978-3-476-04953-7

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára a német civilizáció és irodalom megismerését
- ismeri a német kultúra elsajátításának és átadásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a német nyelvű országok történelmi, társadalmi és kulturális életével kapcsolatosan
- magas szintű (C1) német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- a német civilizáció és irodalom vonatkozásában képes célokat és feladatokat tervezni és megvalósítani
- a német kultúraismeret fejlesztése során végzett tevékenységére szakszerűen reflektál
- tevékenysége során képes motiváló tanulási környezetet biztosítani a német kulturális ismeretek fejlesztéséhez
- képes a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítésével megválasztani a német civilizáció és irodalom szakirodalmi forrásait
- képes a tanulók előzetes tapasztalataira építeni

c) attitűdje

- a német civilizációs és irodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- a német kultúraismeret fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív szemléletet képvisel, meghatározó módon törekszik a német kultúrkör megismertetésére és azok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- igénye van a német nyelvű országok történelmével és kultúrájával összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek nyelvi fejlesztéséért
- felelősséget vállal a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és párbeszéd elősegítéséért
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy neve: Német nyelvtan	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3., 4. és 5. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **tematikus prezentáció, szóbeli és írásbeli feladatok, egyéni és csoportos gyakorlatok**	
A számonkérés módja: 3., 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Német nyelvtan 1** **[3] Német nyelvtan 2**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A német nyelv irodalmi és társalgási nyelvének fonetikai alapjai, nyelvtani struktúrája, jellemzői és alapvető normái: morfológiai alapfogalmak − az ige és az ige kategóriái (a jelen, a múlt és a jövő kifejezése, a kötőmód, a szenvedő szerkezet) − az igenevek − a módbeli segédigék rendszere − a főnév és a főnév kategóriái − ragozása és az esetek − a determináns− a melléknév − a számnév − a névmások rendszere − a határozószó − az elöljárószó − a kötőszó − a mondattan alapfogalmai − a szórend − a mondat fajtái

A tárgy ismeretanyaga része a műveltségterületi szigorlatnak.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Schumann, Johannes: Mittelstufe Deutsch. Kommunikatives Lehrwerk für Fortgeschrittene Max Huber Verlag, 2006. ISBN-10: 319007240X.
2. Frühwirth, Friederike - Holthaus, Hanni: Mittelstufe Deutsch. Kommunikatives Lehrwerk für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch. Max Huber Verlag, 2003. ISBN-10: 3190172404
3. Dreyer, Hilke - Schmitt, Richard: Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 2. Auflage 1991. ISBN 3885326086
4. Földeak, Hans: Sag’s besser! 1.; 2. Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 1994. ISBN 3885326558
5. Uzonyi Pál: Rendszeres német nyelvtan, Aula Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9635031068

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Helbig, Gerhard - Buscha, Joachim: Übungsgrammatik Deutsch, Langenscheidt, 1991. ISBN-10: 3324001188

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a tantárgy alapvető törvényszerűségeit, szabályait és összefüggéseit, valamint legfontosabb alapfogalmait
- ismeri a német nyelvtani rendszer és írásbeliség elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait, valamint a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket
- rendelkezik magas szintű (C1) nyelvtani ismeretekkel

b) képességei

- képes a szakmai-tudományos kritériumokat szem előtt tartva a német nyelvtani rendszerre vonatkozó szakirodalom kiválasztására és munkája során azok hasznosítására
- képes tanóráit logikus és koherens rendszerben eltervezni és megszervezni
- képes a saját és az 1-6. osztályos tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni
- képes a tanulók számára támogató tanulási környezetet biztosítani

c) attitűdje

- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- törekszik az idegennyelven történő önképzésre
- igényli saját tevékenysége mások általi elemzését és értékelését
- munkáját a rábízott gyermekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyermekek német nyelvi fejlesztéséért és német nyelvi ismereteinek kialakításáért
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: Német nyelvű írásbeliség	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. és 6. félév: 1 ea. + 1 szem. **Nyelve: német** Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)* **egyéni és csoportos gyakorlatok, projektmódszer alkalmazása**	
A számonkérés módja: 2. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozatok, beadandó fordítások, esszéírás**	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **[1] –** **[2] Német nyelvű írásbeliség 1 és Német nyelvtan 3**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgató megismeri az idegen nyelvű dokumentumok, írásművek készítésének tartalmi és formai követelményeit (magánlevél, hivatalos levél, önéletrajz, pályázat, évfolyamdolgozat, szakdolgozat, publikáció, idegen nyelvű levelezés, ügyintézés stb.), illetve a különböző stílusrétegeket, azok stilisztikai sajátosságait, a jelentősebb nyelvterületek egymástól eltérő, alapvető nyelvi jellegzetességeit.
A tantárgy lehetőséget biztosít a hallgatóknak továbbá magyar szövegek németre és német szövegek magyarra fordítására, valamint magyar ajkúak által alkotott német szövegek javítására. A hallgatók rövidebb autentikus magyar szövegeket fordítanak németre, valamint rövidebb autentikus német szövegeket fordítanak magyarra. A fordítási és javítási feladatok során a hallgatók kétnyelvű szótárakat, illetve magyar és német nyelvű értelmező szótárakat használnak. Szükség esetén térképek és lexikonok használatára is sor kerül.

A tárgy ismeretanyaga része a műveltségterületi szigorlatnak.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Molnár Judit: Német fordítástechnika. Holnap Kiadó, Bp., 2002. ISBN: 9789633465004
2. Müller, Wolfgang: Leicht verwechselbare Wörter. Dudenverlag, Mannheim, 1973. ISBN-13: 9783411011476
3. Schmitt, Richard: Weg mit den typischen Fehlern! 1.; 2. Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 1992. ISBN: 3885326531
4. Szmodits Anikó: Levelezzünk németül. Tankönyv és kézikönyv. Perfekt Kiadó, Bp., 2000. ISBN: 9633942896

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Székely Gábor: Kalandozások a német szókincs birodalmában. Scholastica Kiadó, Bp., 1998. ISBN: 9638591218
2. Das Zertifikat. Deutsch als Fremdsprache. Deutscher Volkshochschul-Verband és Goethe-Institut, Bonn/München, 1992. (Nincs ISBN)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tisztában van a rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal az írás és a fordítás területén
- rendelkezik az 1-6. évfolyamon az elvárt szakmai ismeretekkel a német szövegalkotás és a fordítás területén
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- rendelkezik a tantárgyhoz kapcsolódó elméleti és módszertani tudással, mely által lehetővé válik az elsajátítandó ismeretek átadása a 6-12 éves gyerekek számára

b) képességei

- képes a szövegalkotás és a fordítás vonatkozásában fejlesztési célokat és feladatokat tervezni és végrehajtani, valamint az eredményeket elemezni és értékelni
- képes olyan támogató tanulási környezetet biztosítani, amely eredményesen segíti a tanulók fejlődését
- képes a tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni, illetve már meglévő tapasztalataikra építeni

c) attitűdje

- elkötelezett a tantárgyi ismeretek korrekt átadására és a tanulók megfelelő írásbeli nyelvhasználatának elősegítése iránt
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése és a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli saját tevékenysége több szempontú elemzését és értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit
- fontosnak tartja a kulturális hagyomány megőrzését és a sokszínűség fenntartását

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Technika és tervezés műveltségi terület

Tantárgy neve: Informatikatörténet és hardverismeret	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 90–10 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: –	
A számonkérés módja: 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: –**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Információ, tudás, kultúra. Az információrögzítés és -továbbítás története. Az információ forradalmai.
Számolási segédeszközök, mechanikus számológépek, elektromechanikus számítógépek.
Elektronikus digitális számítógépek. Számítógép generációk, a hardver technológiák fejlődése.
A személyi számítógép fontosabb hardver elemei és működésük.
alaplap: CPU, sínrendszer, chipset, memória stb.;
bővítőkártyák: grafikus vagy videokártya, hangkártya, hálózati kártya stb.;
ház: tápegység, hűtőventillátor stb.;
bemeneti eszközök: billentyűzet, egér, touchpad, szkenner, mikrofon, (web)kamera stb.;
kimeneti eszközök: képernyő vagy monitor, nyomtató, projektor, hangszóró stb.;
háttértárak: merevlemez, optikai (CD, DVD stb.) meghajtó, pendrive vagy flash drive stb.
Számítógép-hálózatok, az internet. Ötödik generációs koncepciók.
A szoftver fejlődése, szoftverrendszerek. A programozási nyelvek fejlődése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Komenczi Bertalan: Információ és társadalom. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_30_informacia_es_tarsadalom_pdf/adatok.html (2021-05-10)
2. Herman H. Goldstine: A számítógép Pascaltól Neumannig. Műszaki Kiadó Budapest, 2003. (ISBN 963-16-2771-3)
3. Heizlerné Bakonyi Viktória, Horváth László, Illés Zoltán, Istenes Zoltán, Pellek Krisztián: Számítógépes alapismeretek I. ELTE Informatikai Kar, Budapest, 2012. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0011_szamalap1/adatok.html (2021-05-10)
4. Antal Péter – Bóta László: Számítógépes konfigurációk. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_07_szamitogepes_konfig_pdf/07_szamitogepes_konfig_1_1.html (2021-05-10)
5. Isaacson, Walter: Innovátorok. Hogyan indította el egy csapat hacker, zseni és geek a digitális

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

forradalmat? Budapest: HVG K. 2015.

Ajánlott irodalom:

1. Breuer, Hans 1995. SH atlasz. Informatika. Budapest: Springer Hungarica K. (ISBN 963-8455-70-5)
2. Raffai Mária: Az informatika fél évszázada. Budapest: Springer Hungarica Kiadó, 1997. (ISBN 963-8455-61-6)
3. Nyakóné Juhász Katalin et al.: Bevezetés az informatikába. Debrecen: Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2011. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_bevezetes_az_informatikaba/adatok.html (2021-05-10)
4. A Wikipédia kiválasztott szócikkei. https://hu.wikipedia.org/; https://en.wikipedia.org/ (2021-05-10)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az információrögzítés és -továbbítás történetét, valamint a számolást és adatfeldolgozást segítő eszközök fejlődéstörténetét
- ismeri a számítógép-generációkat és a mai internet kialakulásához vezető fejlődést
- ismeri a legfontosabb hardver elemeket és működésüket
- értik a hardver és szoftver elemek kapcsolatát és együttműködését, ezáltal a számítógép mint rendszer működését
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes rendszerszinten átlátni az informatika hardver és szoftver eszközrendszerét, valamint a modern információs és kommunikációs technológia kialakulását és fejlődését
- képes egy adott feladathoz megfelelő számítógép összeállítására
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, új technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- folyamatosan képezi magát és próbálja a megszerzett informatikai tudását naprakészen tartani
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége során elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

- mindent megtesz azért, hogy az informatikát megszerettesse a tanulókkal és fenntartsa az informatika iránti érdeklődést
- törekszik arra, hogy kiemelje a modern információs és kommunikációs technológia fejlődésének értékdimenzióját és kulturális jelentőségét, továbbá a modern technológia lehetőségeit és veszélyeit kellő mértékben tudatosítsa a hallgatókban

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy neve: Kommunikációs rendszerek	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **hallgatói beszámolók, prezentációk tartása meghatározott témákban**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **hallgatói projektmunka a természetes és egyezményes/intézményesült jelek feldolgozásának lehetőségeiről**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Információ- és kommunikációelméleti alapfogalmak
Alapvető kommunikációs modellek: az üzenetközvetítés és a visszacsatolás
A kommunikáció mindennapokban használatos természetes módjai: verbális kommunikáció és a nonverbális kommunikáció különböző lehetőségei
Nonverbális kommunikációs gyakorlatok
A hiányos (sérült) és a redundáns üzenet esetei, a hibajavítás lehetőségei, a genetikai kód
Különböző titkosítások, gyakorlati megvalósításuk eszközei és műszaki-vegytani eljárásai
Kommunikációs rendszerek használata a mindennapokban: a Közúti Rendelkezések Egységes Szabályozása
Képek olvasása, piktogramok járműveken és intézményekben
Forgalmi helyzetek megoldása az egyezményes jelek olvasása és az általános szabályok alkalmazása alapján; korszakok a közlekedés történetében, közlekedési kuriózumok
A gépek közötti kommunikáció lehetőségei, matematikai műveletek kettes számrendszerben, logikai áramkörök
A műszaki kommunikáció: a műszaki ábrázolás módjai és azok szabályai; egyezményes jelölésrendszerek
Az online kommunikáció lehetőségei és speciális jelrendszerei

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Balázs Barbara, Bubik Veronika, Hadabás Gitta, Hegyi Béla, Kárpáti Andrea, Király Andrea, Péntek Csilla, Váradi Judit, Zsupponits Anett: *Vizualizáció a tudománykommunikációban*. ELTE TTK, 2013. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_vizualizacio_tudomanykommunikacioban/adatok.html
2. Griffin, Em: *Bevezetés a kommunikációelméletbe*. Harmat Kiadói Alapítvány, Budapest, 2003. ISBN 9789639148529
3. Kiss Sándor, Bodoki Zoltán, Bohdaneczky László, Bun Zoltán: *Technika*. Főiskolai jegyzet.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
4. Lehmann Miklós: *A digitális elme. Hálózat és pedagógia*. ELTE TÓK, Budapest, 2017.

Ajánlott irodalom:

1. Bujtor László: *Gondolatok a nagy hatótávolságú kommunikációs csatornák és az emlősök evolúciójának kapcsolatáról*. Magyar Tudomány 173 (2012/4), 457-465.
2. Collins, Francis S.:*: Isten ábécéje*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018.
3. Crick, Francis: *Az élet mikéntje – eredete és természete*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1989. ISBN 963 2822307
4. Kiss Bitay Éva: *Tájékozódás és hírközlés az állatvilágban*. Tudományos Könyvkiadó, Bukarest, 1974. ISBN nélkül
5. Maróti Lajos (szerk.): *Az atomkor enciklopédiája 2. Információ- és híradáselmélet, elektronika, híradástechnika, kibernetika, automatizálás*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1967. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a kommunikációelmélet alapfogalmait, és alkalmazza a kommunikációs jelenségek leírásakor
- ismeri az alapvető kommunikációs jelrendszereket, a kódolás sajátosságait
- ismeri a kommunikáció műszaki megvalósításának fontosabb lehetőségeit
- ismeri a számítógépek fejlődéstörténetét és felépítését
- ismeri a telekommunikáció fejlődéstörténetét
- ismeri a KRESZ-t
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- alkalmazza az alapvető kommunikációs jelrendszereket
- alkalmazza a műszaki kommunikáció szabályait és jelölésrendszerét
- értő módon alkalmazza az online kommunikáció különböző felületeit
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni

c) attitűdje

- fontosnak ítéli a kommunikatív magatartást
- kommunikációja során számos párhuzamos csatornát használ
- fontosnak ítéli az önreflexiót, ill. igényli a tevékenységét elemző külső nézőpontú reflexiókat
- törekszik rá, hogy részt vállalhasson a szakmájával összefüggésben álló kutatásokban
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosítja a reá bízott 6-12 éves gyerekekben az online kommunikációs eszközök mértékletes használatának a jelentőségét, és felhívja a figyelmüket a függőség káros következményeire
- a kommunikáció tradicionális sajátosságainak tiszteletben tartása mellett fontosnak ítéli és lehetőségei körében gondozza a kulturális hagyományok kommunikációval kapcsolatos elemeit
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Programozás és algoritmikus gondolkodás	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. félév: 1 ea. + 1 szem., 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **kidolgozott gyakorlati mintafeladatok**	
A **számonkérés** módja (koll. / gyj. / **egyéb**[3]**): 6. félév: gyj., 7. félév: gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[4] *(ha vannak)***: gyakorlati feladatok megoldása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6. és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az algoritmus fogalma, jellemzői, megadási módjai (szövegesen, folyamatábrával, pszeudokódban stb.). Algoritmusok tervezése, elemzése és eljátszása. Blokkok és alprogramok felhasználása és önálló készítése. Példák egyszerűbb algoritmusokra és modellekre: hétköznapi tevékenységek algoritmusai, matematikai, grafikai stb. algoritmusok (számsorozatok, számsorok, oszthatóság, kettes számrendszer használata stb.), matematikai, fizikai, kémiai stb. folyamatok. Néhány típusalgoritmus vizsgálata. Algoritmusok végrehajtásának követése, tesztelése és önálló elkészítése.

Robotok programozásának alapelemei (robot mozgatása, a környezet érzékelése szenzorokkal, műveletek végzése; pályák készítése és bejárása; robot kijelzőinek használata, egyszerű animációk készítése). Egy robotprogramozási környezet megismerése és használata.

Egy kiválasztott magas szintű programozási nyelv és programozási környezet megismerése. A magas szintű programozási nyelvek alapelemei. Standard input és output. Egyszerű és összetett adattípusok. Konstansok, változók, értékadás. Operátorok, kifejezések. Vezérlési szerkezetek (szekvenciák, szelekciók vagy elágazások, iterációk vagy ciklusok). Blokkok és alprogramok (eljárások, függvények, paraméterek). A hallgatók előrehaladásától és érdeklődésétől függően további programozási eszközök megismerése (konverzió az adattípusok között, egyes standard eljárások és függvények megismerése, tömbök és karakterláncok kezelése stb.).

Különböző algoritmusok elkészítése, kódolása és lefuttatása a választott programozási nyelven (például összegzés, átlagolás, kiválasztások és keresések különböző szempontok szerint, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, rendezések, egyesítés, metszetképzés, logikai értéktáblázatok készítése stb.). Más tárgyakhoz (matematika, fizika stb.) kapcsolódó algoritmusok megvalósítása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Simon Gyula: A programozás alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2011. https://tananyagfejlesztes.mik.uni-pannon.hu/index.php/component/phocadownload/category/8-szoftverfejlesztes?download=53:a-programozas-alapjai (2022-05-23)
2. Varga Imre: Algoritmusok és a programozás alapjai. Egyetemi jegyzet. Debrecen: DE IK. https://irh.inf.unideb.hu/~vargai/APA/index.html (2022-05-23)
3. Gregorics Tibor et al.: Programozási alapismeretek. http://progalap.elte.hu/downloads/seged/eTananyag/ (2022-05-23)

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

[3] pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

[4] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Moncur, Michael G.: Tanuljuk meg a JavaScript használatát 24 óra alatt, Budapest: Kiskapu K. 2006. (ISBN 963 9637 16 5)
5. A Javascript programozási nyelv. Programnyelvek portál. http://nyelvek.inf.elte.hu/leirasok/JavaScript/ (2022-05-23)

Ajánlott irodalom:

1. Lénárd András et al.: Digitális kultúra 5. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-81539-4-2)
2. Abonyi-Tóth Andor et al.: Digitális kultúra 6. Budapest: Oktatási Hivatal, 2020. (ISBN 798-615-6256-38-6)
3. RoboMind.net – Welcome to RoboMind.net, the new way to learn programming. https://www.robomind.net/hu/ (2022-05-23)
4. Microsoft MakeCode for micro:bit. https://makecode.microbit.org/ (2022-05-23)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- ismeri az algoritmusok fogalmát és képes egyszerűbb algoritmusok elemzésére, leírására és megvalósítására
- ismeri a magasszintű programozási nyelvek alapelemeit és a programok készítésének eszközeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei
- képes egy egyszerűen használható és látványos fejlesztő környezet kreatív használatára
- képes a tanulók életkorának megfelelő programozási feladatok összeállítására, a feladatok elmagyarázására és közös, játékos megoldására
- képes olyan programokat készíteni, amelyek segítségével egyszerűbb problémák megoldása bemutatható és szemléltethető akár az informatika, akár más tárgyak tanítása során
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- képes megszerettetni a korszerű programozási környezetek segítségével egyszerűen és játékosan megvalósítható programfejlesztést
- nyitott a programozás irányában, keresi a programozás segítségével megoldható problémákat és kész ezek kreatív megoldására

d) autonómiája és felelőssége
- annak a szemléletnek a képviselete és tudatos átadása, hogy a modern információs és kommunikációs technológia sokkal több is lehet, mint a számítógép és az internet által nyújtott szolgáltatások egyszerű igénybe vétele
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **környezet-és esettanulmányok készítése, terepgyakorlatok keretében környezeti bejárás különböző településeken**	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj., 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)*: **beadandó munkák készítése a következő témákban: 1. háztartások költségvetésének elkészítése adott jövedelem és kiadás mellett; 2. hitelfelvétel és megtakarítás az otthonteremtéshez: natív kalkulációkészítés különböző családmodellek esetére; 3. javaslatok a lakókörnyezet élhetőbbé tételére**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet 2: Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet 1**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A család mint sajátos mikroökonómiai szervezet, társalmi szerepe az ember anyagi és egzisztenciális boldogulásában
Az otthonteremtés feltételeinek állami és személyi relevanciája
A gyermekvállalás felelősségének anyagi és egzisztenciális vonatkozásai, vissza nem térítendő pénzintézeti kölcsönök, állami támogatások, saját erőforrás, családi kedvezmények és adójóváírás
A tudatos cselekvésrendszer a lakáshoz jutástól a családalapításig
A háztartások mint tudatosan gazdálkodó egységek, a háztartás mint mikroökonómiai egység
A háztartások büdzséje, bevételek és kiadások, megtakarítás, befektetés
Előrelátó gazdálkodás, pénzügyi prioritások a költségviselésben
A háztartások relatív mintázata és a költségek fedezése, egy és többszülős modell
Munkamegosztás különböző családmodellek esetén
Életmód, fogyasztás, ruházkodás, személyi higiéné
A családok hozzájárulása a lakókörnyezetük élhető fenntarthatóságához
Az ökoszociális környezet, kollektív és individuális viszonyulása a lakókörnyezetben
A lakhatás formái, építészeti megoldások, az otthonok felszereltsége és berendezése régen és ma
Kommunális feltételek. A közművesítettség: alapvető szolgáltatások
A lakókörnyezet településszerkezete - város/falu, valamint központ/ külsőségek, eligazodás a helyszínrajzon, egy településrészlet makettjének elkészítése
Az élhető környezet adottságai: zajterhelés, levegő- és vízminőség
Allergén növényi populációk írtatlan sokasága, elhanyagolt közterületek
Hozzáférés a szolgáltatásokhoz, vásárlás, tömegközlekedés, egészségügyi ellátottság, közigazgatás
Foglalkoztatottság a településen

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A lakókörnyezet közösségi terei, középületei és közintézményei
A lakosság részvétele a település működtetésében
A közösségi szemlélet formálása a szűkebb és tágabb lakókörnyezetben

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Csúcs Franciska*: Háztartáskönyv*. Corvina Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789631360950
2. Perényi Imre: *A lakókörnyezet: adottságok és lehetőségek*. Tankönyv Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9631729796
3. S. Nagy Katalin: *A lakáskultúra története*. Balassi Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9635065655
4. Vasa László: *A családi gazdálkodás ökonómiája*. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2015. ISBN 9789633935815
5. Vermes László: *Hulladékgazdálkodás, hulladékhasznosítás*, Mezőgazda Kiadó, 2005. ISBN 9789632865249

Ajánlott irodalom:

1. Fish, Klaus: *Energiatakarékos ház és lakás*. Cser Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789633445772
2. Kozma Tamás: *Bevezetés a nevelésszociológiába*. Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9631955125
3. Letenyei László: *Településkutatás I-II. Módszertani kézikönyv és szöveggyűjtemény.* Új Mandátum Kiadó – Ráció Kiadó, Budapest, 2006**.** ISBN: 9630606240, ISBN: 9630606259
4. Perczel György: *Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza*. Eötvös Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634630790
5. Tamás Béláné: *Háztartásvezetés, háztartásgazdálkodási ismeretek*, NSZFI, é.n. http://kepzesevolucioja.hu/dmdocuments/4ap/2_1853_022_101030.pdf

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a családmodelleket
- ismeri az életvitellel járó tennivalókat
- tájékozott a lakás funkcióiról
- alapvető pénzügyi ismeretekkel rendelkezik
- kezeli a család költségvetését
- tesz a lakókörnyezet megóvásáért
- tájékozott a kommunális hulladék kezelésében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- felismeri a szociológia szempontok fontosságát
- tudatos állagmegőrző lakásában és környezetében
- hangsúlyozza a személyi és társas higiéné szerepét
- képes önálló háztartásvezetésre
- képes számos eltérő szempont integrálására a család pénzügyi gazdálkodásának tervezésekor
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel

differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje
- igyekszik az esélyegyenlőség megteremtésére
- igényes a személyes és társas viselkedésben
- energiatakarékos megoldásokat kereső
- pozitívan áll környezete szépítéséhez
- aktív részese a lakóhelyi közösségnek
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége
- közösséget vállal a hátrányos helyzetűekkel
- segítőkész a rászorulókkal szemben
- tudatos életvitelt folytat
- felelősen gondolkodik a lakókörnyezetéről
- lakókörnyezetében tesz a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Táplálkozás és életvitel	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **prezentációk, gyakorlati bemutatók, táplálkozási szakértő, gyermekdietetikus és életmód tanácsadó meghívása, étrendi minták készítése**	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: hallgatói beszámolók a helyes és követendő életmódról, a korszerű táplálkozásról, óra/foglalkozásterv készítése, mikrotanítás, projektterv készítése és prezentálása.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Táplálkozás és életvitel (1.): Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet (2.)** **Táplálkozás és életvitel (2.): Táplálkozás és életvitel (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az egészségnevelés immanens jellege
A táplálkozási piramis étrendi jellemzői, minőségi táplálkozás egészséget meghatározó szerepe.
A helyes étkezési szokások kialakítása, a helyes élelmiszerválasztás jelentősége.
A táplálkozás élettani folyamata.
A szerves és szervetlen élelmi anyagok hatása a szervezetre.
Az élelmiszerekben levő anyagok hasznosulása, táplálkozási zavarok.
Az emésztőrendszer gyakori betegségei.
Az optimálistól eltérő táplálékfelvétel okozta megbetegedések, táplálkozási zavarok megelőzése.
A táplálkozás kulturális meghatározottsága.
Az ételkészítés higiénéje, ételfertőzések megelőzése a gyermekélelmezésben.
A táplálkozás személyi higiénéje.
A pedagógus szerepe a táplálkozás és a mozgásban gazdag életmód koordinációjában.
A család és iskola együttműködése a korszerű táplálkozásban.
Az egyénre szabott, ételintoleranciával küzdő gyermek étrendje.
A konvencionális és bioélelmiszerek közötti különbségtétel.
Az élelmiszerbiztonsági lánc megismerése.
A táplálkozás mint az egészségkultúra része, a táplálkozás kultúrantropológiai vonatkozásai.
Mítoszok, szokások, beidegződések dimenziói a táplálkozásban.

A mozgásszervrendszer felépítése és egészsége, a mozgás élettani szerepe és jelentősége.
A légzőszervrendszer anatómiája és egészsége.
A keringésirendszer felépítése és egészsége, a megelőzés lehetőségei.
A kiválasztórendszer egészségvédelme.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A pihenés formái és jelentősége.
A stressz, mint rizikófaktor.
Bioritmus kialakítása és fenntarthatósága a mindennapokban.
Az életvitel szociodemográfiai összefüggései és a társadalmi strukturáltság jelentősége.

A testkultúra és életvitel témák oktatási folyamatának sajátosságai, az egészségnevelés közoktatás törvényi háttere.
A tanítási egység stratégiai tervezése: tematikus tervek, óratervek.
Az IKT eszközök és lehetőségek az oktatásban.
Komplex természettudomány: életviteli/egészségnevelési projektek az alsó és felső tagozatban.
Az általános iskolai tankönyvek és munkafüzetek áttekintése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Borics Kata - Frank Zsófia: *Az egészséges táplálkozás nagykönyve*. Tóthágas Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789632490533
2. Búzás Gizella (szerk.): *Élelmiszer szakáruismeret*. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9786933370469
3. Mattenheim Gréta: *Hogyan csökkenthető a stressz a mindennapokban?* Reader's Digest Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632891211
4. Orwish, Dean: *Személyre szabott egészségprogram*. HVG Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789633040218
5. Szakály Zoltán: *Táplálkozásmarketing*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 978632866117

Ajánlott irodalom:

1. Nagykutasi Viktor: *A konyhakert nagykönyve*. LAPCOM Kiadó, Győr, 2015. ISBN 9789638992253
2. Nedlevy, Neal: *Ami meggyógyít és ami nem*. Mit tegyünk egészségünk érdekében? Társalgó Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789632891378
3. Nedlevy, Neal: *Döntő bizonyítékok*. Bibliaiskolák Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789632891378
4. Nagy Katalin: *A lakáskultúra története*. Balassi Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9635065655
5. Roszik Péter: *Az ökológiai gazdálkodásról közérthetően*. Biokontroll Hungária Nonprofit Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9786158028806

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító
a) tudása
- ismeri a táplálkozás fontosságát
- ismeri a tápanyagok biokémiai hatásmechanizmusát
- ismeri a fertőző és mérgező ágenseket és azok forrásait
- ismeri a gyengén táplált és túltáplált szervezet egészségügyi veszélyeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására
- ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását

b) képességei
- felismeri az onto és filogenetikus szinten megjelenő hajlamosító tényezőket
- különbséget tud tenni az egészséges és káros tápanyagbevitel között
- képes a hagyományos és korszerű étkezés differenciálására
- felismeri az eltérő szociális körülmények között élők táplálkozási különbségeit
- fontosnak tartja az életvitel részévé váló minőségi táplálkozást
- kezelni képes a táplálkozásból fakadó testképzavarokat
- felismeri az ételfertőzések és mérgezések tüneteit
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg; helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni

c) attitűdje
- betartja a személyi személyi higiéniét az étkezések alkalmával
- ösztönzi az ételprioritásokat a gyermekélelmezésben
- elkötelezett a szülők otthoni étkezési felvilágosítása iránt
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége
- együttműködik a gyermekélelmezés szereplőivel
- segítséget nyújt az egészséges étrend összeállításához
- együttműködik a dietetikusokkal és gasztroenterológusokkal
- hivatásának tekinti a gyermek egészséges étkezésének megvalósulását
- felelősen gondolkodik az étel intoleranciától szenvedő, ill allergiára hajlamos gyermekkel.
- véleményt formál, javaslatot tesz az iskolai étkezdék és büfék választékára

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Juhász M. Tünde, szakmódszertant oktató tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Technika és tervezés műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **oktatási szituációk modellezése, hospitálás a gyakorló általános iskolában**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **óravázlatok és óratervezetek készítése és azok értékelése**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Technika és tervezés műveltségterületi tantárgy-pedagógia (1.): Táplálkozás és életvitel (1.)** **Technika és tervezés műveltségterületi tantárgy-pedagógia (2.): Technika és tervezés műveltségterületi tantárgy-pedagógia (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A technika és tervezés műveltségi területen elsajátított ismeretek bázisán tanulják meg a hallgatók a tárgy oktatását az 5-6. évfolyamokon, ill. ekkor ismerik meg szisztematikus módon a munkájukat keretező dokumentumok tartalmát.

A Nemzeti Alaptanterv (NAT), kerettantervek, helyi tantervek
Technika és tervezés az általános iskolában. A tantárgy helye a tantárgyi struktúrában
A kerettanterv tanegységei évfolyamonkénti bontásban
A technika és tervezés tartalmi kérdései az alsó tagozaton, ill. az 5-6. évfolyamokon
A tanegységekhez kapcsolódó tartalmak elrendezése, az egyes tartalmak tantárgy-pedagógiai, szakmódszertani kérdései
Tankönyvek, tananyagok, internetes források felhasználása az oktatásban
Az óravázlatok tartalma, felépítése; egy-egy órarész megtervezése; az egyes órarészek változatos formában történő megvalósításának lehetőségei
Az óratartás gyakorlása, mikrotanítások
Bemutató órák és hallgatói tanítások elemzése
Az új anyag feldolgozásának módszerei, a gyakorlás változatos lehetőségei.
Különböző munkaformák alkalmazása, a differenciálás lehetőségei: önálló munka, csoportmunka, projekttevékenységek, játékok
Szemléltetés tervezése, kivitelezése
Az interaktív oktatás módszertana, a táblához kapott segédszoftverek használata
Az IKT használatának további lehetőségei
Oktatástechnikai eszközök csoportosítása, funkcióik, kiválasztásuk; a felhasználás módszertani kérdései

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dr. Géczi-Laskai Judit: *Kézművesség*. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest, 2015. ISBN 9789632846071 https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3902/geczi_laskai_kezmuvesseg.pdf?sequence=1
2. Knausz Imre – Karlowits-Juhász Orchidea: *A tanítás mestersége. Programcsomag a pedagógusképző intézmények számára*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2009. http://www.knauszi.hu/sites/default/files/a_tanitas_mestersege_programcsomag.pdf
3. Gyakorolj – Oktatáshoz használható dokumentumok, programok, ötletek. http://gyakorolj.hu/oktato/technika.php

Ajánlott irodalom:

1. Demeter Kinga (szerk.): *A kompetencia*. Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 2006. ISBN 963682584X
2. Ginnis, Paul: *Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei*. Pécsi Direkt kft. Alexandra Kiadó, Pécs, 2007. ISBN 9789633699386
3. Knapp, Michael S. (et al.): *Hogyan tanítsuk hatékonyan a hátrányos helyzetű tanulókat? Az értelemorientált tanítás lehetőségei*. Educatio Kht., Budapest, 2007. ISBN 0489003818551
4. Knausz Imre: *A tanítás mestersége*. Egyetemi jegyzet. IFA, Budapest-Miskolc, 2001. http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm
5. Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789631920833

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- elsajátította a technika és tervezés tárgy 5-6. évfolyamokon való oktatásához szükséges szakmódszertani ismereteket
- korszerű tantárgy-pedagógiai ismeretei segítségével változatos módon használja a rendelkezésre álló informatikai környezetet

b) képességei

- szakmódszertani ismereteinek birtokában ösztönző segítséget tud nyújtani a tantárgy iránt fokozottan és kevésbé intenzíven érdeklődő hallgatóknak is
- értelmezni tudja a természeti, a társadalmi és a technikai környezet összefüggéseit, kapcsolatba hozva azokat a környezetvédelem kérdéseivel
- képes a szakirodalom önálló feldolgozására
- képes az adott technikai probléma megoldásához a megfelelő anyag és technológia kiválasztására

c) attitűdje

- rendszerszemléletű gondolkodás jellemzi, amelynek keretei között a lakóház és a háztartás is rendszerekként jelennek meg
- gondolkodásában meghatározóak a környezetvédelmi szempontok az egyes technológiák értékelésekor
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a reá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, a technika és tervezés tárgyhoz kapcsolható kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- ennek részeként megismerteti a gyerekeket a helyes táplálkozás és életvitel szempontjaival

- fontosnak ítéli a kulturális hagyományok ápolását, a technika és tervezés tárgy biztosította keretek között, és tesz is ennek érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Természettudomány műveltségi terület

Tantárgy neve: Fizikai és kémiai ismeretek	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **szakirányú médiaanyagok elemzése, a természettudományos diskurzusban való részvétel képességének gyakoroltatása**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, hallgatói prezentációk és projektmunka**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Fizikai és kémiai alapismeretek**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgyi program a következő területeken mélyíti el a korábban tanult ismereteket:
A modern tapasztalati tudomány módszere: a megfigyelés, a kísérlet és a mérés jelentősége a természettudományokban, az SI mértékrendszer
A természeti rendszerek megfigyelése, a jellemző tulajdonságok felismerése, csoportosításuk, természettörvények és természetmagyarázó elvek régen és ma
Alapvető fizikai és kémiai fogalmak
A periódusos rendszer, keverékek és kémiailag tiszta anyagok
Az anyagok kémiai és fizikai tulajdonságai
Kémiai reakciók elemzése, kémiai jelenségek értelmezése
A mindennapok fizikája és kémiája
A mechanikai (kinematikai és dinamikai) fogalmak (sebesség, erő, erőtörvények, kényszererők, energia, munka, az energiamegmaradás törvénye, teljesítmény) és jelenségek értelmezése
A hőtani jelenségek értelmezése (termikus kölcsönhatás, a termodinamikai főtételei és halmazállapotváltozások)
Az elektromosságtani és mágneses jelenségek (elektromos töltés, egyen- és váltóáram, elektromos mező, vezetők és szigetelők, mágneses indukció, mágneses mező, a Föld mágneses erőtere)
Fénytani jelenségek értelmezése (diszperzió, fénynyomás, a fény mint elektromágneses hullám, visszaverődés, törés, képalkotás, nagyítás, tükrök és lencsék sajátosságai, a geometriai optika törvényei)
A 20. század fizikájának alapvető megállapításai az atomfizika és a relativitáselmélet területein
Az energiahordozók típusai, kitermelésük – környezeti terhelés az egyes esetekben

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Megújuló és nem megújuló energiaforrások
A nukleáris energia békés és hadászati célú felhasználásának lehetőségei
A nukleáris energiatermelés biztonsága és a radioaktív izotópok biztonságos alkalmazása, ismert baleseti körülmények áttekintése
A tudomány etikai dimenziója
Tudomány és áltudomány kapcsolata napjainkban

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dér János – Radnai Gyula – Soós Károly: *Fizikai feladatok I-II*. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633466660
2. Dillard, Clyde R. – Goldberg, David E.: *Kémia. Reakciók, szerkezetek, tulajdonságok*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 9632807014
3. Öveges József: *A fegyverek fizikája*. Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1972. ISBN 9639394866
4. Bármely középiskolai fizikai és kémiai tankönyvcsalád

Ajánlott irodalom:

1. Fehér István – Deme Sándor (szerk.): *Sugárvédelem*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789632840802
2. Hargittai István: *Eltemetett dicsőség, avagy hogyan tették a szovjet tudósok szuperhatalommá a Szovjetuniót.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594254
3. Náray-Szabó Gábor: *Kémia.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630582407
4. Nyilasi János: *Általános kémia*. Gondolat, Budapest, 1980. ISBN 9632806336
5. Simonyi Károly: *A fizika kultúrtörténete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- alapján alkalmas a természettudomány tárgy oktatására az általános iskolák 5-6. évfolyamain
- tájékozott az alapvető természeti jelenségek körén túl a nukleáris energia békés és hadászati célú felhasználást, valamint a röntgen- és a különböző radioaktív sugárzásokkal végzett tevékenységeket illetően
- tudása lehetővé teszi, hogy a gyerekek számára főbb vonalakban meg tudja világítani az általuk használt szerkezetek, mechanikai, elektromos vagy mágneses elven működő eszközök vagy gépek, továbbá szórakoztató elektronikai eszközök működését
- ismeretei kiterjednek a természettudományok panteonjának jelentős alakjaira, különös tekintettel a magyar Nobel-díjas tudósokra és az ún. marslakókra (Marx György elnevezése)
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes arra, hogy az alapvető természeti jelenségek érzékletes fenomenológiai leírását adja és egzakt fogalmak mentén értelmezze a tapasztalatot
- képes rá, hogy az oktatott korosztály számára érthető nyelven tárja fel a természet titkait
- képes rá, hogy a tárgyterület sajátosságaira támaszkodva elősegítse a rendszeres gondolkodás

és az elemzőkészség kialakulását
- képes a vonatkozó szakirodalom körében eredményesen tájékozódni, valamint értő módon kiválasztani a munkáját támogató források körét.
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje
- az önismeret ébren tartása részeként gyakorolja az önreflexiót, ill. igényli a tevékenységének több szempontú elemzését és értékelését a helyi szakmai közösségek részéről
- a természettudományos ismeretekhez kapcsolható hagyományelemek közvetítését munkája részének tekinti, rámutatva, hogy a tudományos-technikai fejlődés bár elvághatja a múltat a jelentől, a fejlődés egyes lépcsőfokainak az áttekintése azonban lehetőséget nyújt a múlt és a jelen újbóli összekapcsolására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége
- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldása során
- a lehetőségei körében a hagyományok iránti tiszteletre nevelés által erősíti a társadalmi kohéziót

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Tudománytörténet	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 70–30 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 1 ea. + 0 szem., 3. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[2] *(ha vannak)*: **beszámolók készítése, tudománytörténeti forrásszövegek olvasása**	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[3] *(ha vannak)***: hallgatói beszámolók megtartása, projektmunka készítése**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. és 3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Tudománytörténet (2.): Tudománytörténet (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tudománytörténet tárgy önálló rangra emeli a tudománytörténeti tárgyalásmódot, s így túllép azon a legtöbb tankönyv és kézikönyv által közvetített tudományképen, amely szerint a tudományok el vannak vágva a saját múltjuktól, kizárólag egy kortárs metszetet tekintve érvényesnek. Nem lehetséges azonban egyetlen zárt képben megragadni a természettudományok történetét, mivel minden fontos kérdés viták tárgyát képezi. A kiemelkedő tudománytörténeti eseményeket az egymással perlekedő álláspontok közvetítik. A történeti közegükbe illesztett viták során alkalmazott intellektuális eszköztár túllép a higgadt, racionális vitákról alkotott elképzelésünk keretein. Ekkor válik megpillanthatóvá a tudományos nóvum keletkezési folyamata. Képet kapunk az egyes kutatók személyes reflexiói megismerése által az intellektuális erőfeszítések természetéről, valamint a viták dinamikájáról és sok esetben az egzisztenciális kockázatairól is. Az egykor volt viták felelevenítésével azonban egy konszenzussal övezett tudásanyagot is elérhetővé teszünk.

A tudománytörténet-írás nehézségei: miként fejlődik a tudomány?
A tudományos viták természete
A tudomány mítoszba ágyazódó kezdetei
Az antik világ épített csodái
A kozmoszról és a természeti környezetről való gondolkodás az antikvitásban
Orvoslás az antikvitában
A középkori tudományos gondolkodás, interkulturális kapcsolatok az iszlám tudománnyal
Az alkímia
Az emberi test feltárása
Az újkori tudomány kialakulása (Kopernikusz, Galilei, Bacon, Descartes, Newton, Harvey)
A modern atomfogalom kialakulása, a kémiai minőségek feltárása
Az élő természet rendszerezése
A betegségek természetére vonatkozó elképzelések
A 20. századi tudomány kiemelkedő teljesítményei (atommagfizika, relativitáselmélet, a modern

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

biológia területén végbement fejlődés)
Magyarok a tudomány történetében

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bakó Krisztián: *Híres biológusok*. Pannon-Literatúra Kft. Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 9789632517278.
2. Bynum, William: *A tudomány rövid története*. Kossuth Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630986120
3. Marx György: *A marslakók érkezése. Magyar tudósok, akik nyugaton alakították a 20. század történelmét*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9789630577236 (szemelvények)
4. Polányi Mihály: *A személyes tudás I-II*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN 9637978615 és 9627978623 (szemelvények)

Ajánlott irodalom:

1. Collins, Francis S.: *Isten ábécéje*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018.
2. Hargittai István: *Teller*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789630589246
3. Hargittai István: *Eltemetett dicsőség, avagy hogyan tették a szovjet tudósok szuperhatalommá a Szovjetuniót*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594254
4. Kuhn, Thomas S.: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Osiris Kiadó, Budapest 2002. ISBN 9633793629
5. Simonyi Károly: *A fizika kultúrtörténete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- a tudása kiterjed a tudományok kezdeteit narratívákba helyező mítoszokra és mitikus szereplőkre
- természettudományos ismeretei a történeti közegbe ágyazottak
- áttekintéssel rendelkezik a korszakos tudományos vitákról és azok szereplőiről
- elképzeléssel rendelkezik a nóvum megjelenésének folyamatáról, azaz a tudományos felfedezésről
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes rekonstruálni a múlt tudományos vitáiban megjelenő álláspontokat, valamint mérlegelni képes az egyes álláspontok melletti és elleni korabeli érveket
- rendelkezik a történetmondás képességével a tudománytörténeti narratívákra vonatkozóan
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- tevékenységének fókuszában az oktatott tanulók fejlődésének támogatása áll

- a tudományos tevékenység kulturális hátterének kiemelésével hangsúlyozza a szűkebb és tágabb környezet jelentőségét a későbbi teljesítmények szempontjából, ez által pedig a különbségek tudomásul vétele mellett erősíti a csoportszolidaritást, a tanulói közösség összetartó kötelékeit
- a különböző tevékenységformákra vonatkozóan érti az önreflexió és a külső szempontból érkező reflexió jelentőségét, különösen a közösség tagjait összetartó kötelékek alakítása során
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- az oktatói-nevelői tevékenységének egyes kérdéseivel, a felmerülő problémákkal kapcsolatban (ha szükséges, konzultációt követően) felelősen dönt, figyelembe véve az intézményi és a jogszabályi környezetet
- a hatáskörébe tartozó területen ápolja a kulturális hagyományokat, felelősséget érezve a tradícióelemek új generációkkal való megismertetése iránt

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Biológiai ismeretek	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **tematikus prezentációk, megfigyelések, viszgálatok és kísérletek kivitelezése és értelmezése**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozat, alkalmazott önálló otthoni feladat, referátumok témakörökből, megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek tervezése, kivitelezése és értelmezése**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A természettudományi műveltségi terület hallgatói a tárgy keretében a következő területeken bővítik az ismereteiket:
Sejttan, szövettan és szervezettan
Mikroszkópos szövettani metszetek vizsgálata
A biológiai rendszertani besorolások elméleti háttere
Rendszertani besorolások határozók segítségével
Az emberi test anatómiája és élettani működése
Az általános iskolában elvégezhető biokémiai és élettani vizsgálatok, kísérletek
Folyamatokat szemléltető animációk elemzése
Biológiai feladat típusok megismerése, gyakorlása

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Gál Béla: *Biológia 11. - A sejt és az ember biológiája*. Mozaik Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789636974718
2. Villányi Attila: *Biológiai feladatgyűjtemény*. Calibra Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963686165X

Ajánlott irodalom:

1. Kropog Erzsébet: *Biológia közép- és felsőfokon*. Panem Könyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN 9635452691
2. Mándics Dezső – Molnár Katalin: *Biológia: középiskolásoknak, érettségizőknek*. Panem Kft. Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789635455089

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- részletes biológiai ismeretekkel rendelkezik
- szaktudásának mélysége kellő alapot szolgáltat a 6-12 éves gyermekek biológiai témájú tananyagainak tanításához
- tájékozott az egészséges életmód és a környezettudatos gondolkodás biológiai alapjainak tekintetében
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását

b) képességei

- szakmai–tudományos alapon választja meg a szakirodalmi forrásokat,
- a munkájában kreatív módon használja a szemléltetés eszközeinek széles tárházát
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységén tükröződik a 6-12 éves gyerekek fejlesztése iránti elkötelezettség
- a gyermekek természetes módon érdeklődő beállítottságához illeszkedő tanári hozzáállást képvisel
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal tanítványai természettudományos kulcskompetenciáinak megalapozásáért
- egyedi módszertani megoldásokat vállal fel a környezetismeret és a természettudomány tantárgyak tanításában, figyelembe véve a helyi tantervet, a nevelőtestület által meghatározott pedagógiai kereteket

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy: Természet- és társadalomföldrajz	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **táblázatok és grafikonok elemzésének módjai, értelmezésük, szerkesztésük, térképhasználat fejlesztése**	
A számonkérés módja: 4. félév: koll., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **a hallgatói prezentációk készítése és azok ön- és társértékelése, topográfiai ismeretek számonkérése**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. és 5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Természet- és társadalomföldrajz (2.): Természet- és társadalomföldrajz (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Magyarország természetföldrajzi viszonyai és az általános természetföldrajzi ismeretkörök
Kontinensünk Európa. Hazánk helye Európában, politikai-földrajzi helyzete
Magyarország táji kerete a Kárpát-medence
A Kárpát-medence természetföldrajzi felosztása, tájainak jellemzése, etnikai viszonyai
Hazánk földrajzi helyzete, földtörténeti korszakai s azok jelentősége a domborzat kialakulásában
Magyarország éghajlatának jellemzői, az éghajlati elemek területi és időbeli eloszlása
Felszíni és felszín alatti vizeink jellemzése, vízgazdálkodásunk, talajtípusaink
Hazánk nagytájainak részletes jellemzése
Népesedési folyamatok, migráció, globális hatások, a szegénység földrajza
A hazánkban jellemző településszerkezet
A társadalom térbeli jelenségei, folyamatai, a földrajzi környezet differenciáló hatása a társadalomra nézve
A természeti és humán erőforrások földrajza
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar földrajza (primer szektor)
Energiagazdaságunk, nyersanyagaink; az ipar, ill. az építőipar földrajza (szekunder szektor)
A könnyűipar jellemzői hazánkban
Szolgáltatások földrajza (a tercier szektor jellemzése.)
Régiók, regionalizmus és regionalizáció Magyarországon

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Cséfalvay Zoltán: *A modern társadalomföldrajz kézikönyve*. IKVA Könyvkiadó, Budapest,1994. ISBN 9637757846
2. Domjánné Nyizsalovszki Rita, Juhász Lajos: *Magyarország természetföldrajza*. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789632865973
3. Jónás Ilona, Pál Viktor, Szöllősy László, Vízvári Albertné: *Földrajz feladatgyűjtemény*. Mozaik

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kiadó, Szeged, 2012. ISBN 9789636975265
4. Percel György: *Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634630790
5. Tóth József (szerk.): *Általános társadalomföldrajz*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2001. ISBN 9639310417

Ajánlott irodalom:

1. Beluszky Pál: *Magyarország településföldrajza*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 1999. ISSN 14194899
2. Bora Gyula, Korompai Attila (szerk.): *A természeti erőforrások gazdaságtana és földrajza*. Aula Kiadó, Budapest 2001. IBSN 9639345318
3. Borsy Zoltán (szerk.): *Általános természeti földrajz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9631954811
4. Probáld Ferenc: *Európa regionális földrajza*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 96346358.
5. Süli-Zakar István (szerk.): *A terület-és településfejlesztés alapjai*. II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest- Pécs, 2010. ISBN 9789639950306

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- látja a természeti és társadalmi környezet egymásra hatását, biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a természettudomány tantárgy oktatásában
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak megvalósítására
- tudása alapján ismeri azokat a globális problémákat, melyek hazánk helyzetét is befolyásolják
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei
- együttműködik a nevelési folyamat többi résztvevőivel, képes összehasonlításokat, elemzéseket végezni, javaslatait közérthetően előadni
- képes egyénre szabott értékelési módszereket használni, melyek a tantárgy jellegéhez kapcsolhatóak
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje
- munkájának középpontjában az 5-6. évfolyamba járó tanulók fejlődésének támogatása áll
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek, módszerek, technológiai lehetőségek megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége
- a hatáskörébe tartozó területen felelősséget vállal környezete védelméért, hazánk természeti és gazdasági szerepkörének megismertetéséért
- ápolja hazánk kulturális hagyományait és aktívan rész vesz a Kárpát-medencében élő magyarok hagyományainak megőrzésében.
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakítása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Magyarország élővilága	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy **besorolása**: **kötelezően választható**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 60–40 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 6. félév: 1 ea. + 0 szem., 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **tematikus referátumok készítése, fajismeret bővítése (tanulmányi séták, terepgyakorlatok)**	
A számonkérés módja: 6. félév: koll., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: zárthelyi dolgozatok, referátumok készítése és azok ön- és társértékelése, fajfelismerés**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6 és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Biológiai ismeretek** **Magyarország élővilága (2.): Magyarország élővilága (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Magyarország jellegzetes flórája és faunája
A magyarországi élőhelyek, növényi és állati társulások
A biogeográfiai ismeretek magyarországi vonatkozásai
A hazánkban fellelhető növényi és állati populációkon belüli kapcsolatok, valamint a köztes kapcsolatrendszerek
Az őshonos, a védett és a nemzeti oltalom alá tartozó fajok
A nemzeti parkjainkban fellelhető, tájjelleget képviselő vegetáció és állatpopuláció együttesek
A természetvédelem szempontjából kitüntetett fajok és fajták elméleti tanulmányozása

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Seregélyes Tibor, Simon Tibor: *Növényismeret: a hazai növényvilág kis határozója*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789631952711
2. Varga Zoltán: *Állatismeret: bevezető a hazai állatfajok meghatározásához*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789631951516
3. Vojnits András: *Magyarország nemzeti parkjai: országjáró séták*. Corvina Kiadó Kft., Budapest, 2006. ISBN 9631355160

Ajánlott irodalom:

1. Albert László, Benedek Lajos, Locsmándi Csaba: *Hazai védett és veszélyeztetett gombafajok*. Gabo Könyvkiadó és Kereskedés Kft., Budapest, 2011. ISBN 9789636894962
2. Eisenreich, W., Handel, A., Zimmer, U. E.: *Állat- és növényhatározó természetjáróknak*. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2009. ISBN 9789631186147

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Seregélyes Tibor: *Élőhelytípusok és társulások*. Kossuth Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9630940043

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a hazai élővilág lényeges flóra és fauna elemeit, azok kölcsönhatását
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a vonatkozó köznevelési tananyag részleteit tekintve
- felismeri a hazai (Kárpát-medencei) őshonos állatokat és növényeket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes támogató tanulási környezetet biztosítani diákjai számára
- figyelembe veszi a 6-12 éves gyerekek hazai élővilággal összefüggő előzetes tapasztalatait
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- folyamatosan elemzi saját munkáját, önellenőrzést tart az ismeretanyag-átadásának sikerességét illetően, beleértve a magyarországi vegetációk és faunációk tananyagtartalmát
- készen áll munkáját fejleszteni a természettudomány tantárgy-pedagógia vonatkozó területén
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- önállóságot mutat a didaktika legkorszerűbb elméleteinek alkalmazása terén
- a szaktárggyal összefüggő pedagógiai motiváció, az aktivitás, a megerősítés és az értékelés / ellenőrzés kérdéseit felelősséggel látja el, ezáltal is szolgálva a hazai élővilág megismerése által nyert nemzeti büszkeség és nemzeti öntudat kifejeződését a felnövekvő nemzedék számára

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Környezetkultúra	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **vitaindító beszélgetés a kötelező olvasmányról, hulladékgazdálkodási szakember meghívása, nemzetközi egyezmények értelmezése, helyi természeti értékek megismerése**	
A **számonkérés** módja: **gyj.** Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **esettanulmány hulladékgazdálkodási témakörben, zárthelyi dolgozat, szabadonválasztott dokumentumfilm megtekintése és vitaindító írása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az emberi tevékenységek környezeti hatásai
A fenntarthatóság fogalomköre, nemzetközi egyezmények
A talaj, a víz és a levegő szennyeződésének különböző forrásai, tevékenységformák szerint
A globális környezeti problémák (üvegházhatás, ózonréteg elvékonyodása, savas esők)
A globális környezeti problémák következményei és az emberi egészségre gyakorolt hatásai
A biológiai sokféleség megtartásának szükségessége
A hulladékgazdálkodási stratégiák és a fenntartható fejlődés
A természetvédelem jelentősége
A hazai nemzeti parkok és természetvédelmi oltalom alá tartozó területek
A védelem alatt álló élőlényközösségek

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Kerényi Attila: *Környezettan*. Mezőgazda, Budapest. 2003. ISBN 9639358908
2. Margóczi Katalin: *Természetvédelmi biológia*. JATE Press Kiadó, Szeged, 2005. ISBN 9634822282
3. Vermes László: *Hulladékgazdálkodás, hulladékhasznosítás*. Mezőgazda Kiadó, 2005. ISBN 9789632865249
4. Konrad Lorenz: *A civilizált emberiség nyolc halálos bűne*. IKVA, Budapest, 1994. ISBN 9632650115

Ajánlott irodalom:

1. Albert Viktor, Hetzl Andrea: *Környezeti kémia*. Panem Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9635454449

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Bolyki János: *Teremtésvédelem. Ökológiai krízisünk teológiai megközelítése*. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9633007798
3. Eisenreich, W., Handel, A., Zimmer, U. E.: *Állat és növényhatározó természetjáróknak*. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631186147

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása
- a környezetéért felelős 21. századi ember széleskörű ismeretanyagát tükrözi
- ismeri a téma társadalmi összefüggéseit
- naprakész ismeretekkel rendelkezik a megújuló energiahordozók felhasználásának gyakorlati módszereivel kapcsolatban
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

b) képességei
- képes a tárggyal összefüggő közösségi értékek és érdekek megfelelően nyomatékos hangsúlyozására
- képes a gyermekközösség környezeti tudatformálásának pozitív befolyásolására
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására

c) attitűdje
- hiteles és tevékeny résztvevő a környezettudatos hozzáállás társadalmi bemutatása során
- elkötelezett a környezeti egészség kialakítatása mellett
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége
- felelősséget vállal az társadalmi ökoszemlélet formálás alapvetéseinek kibontakoztatása érdekében
- jó gyakorlatot mutat be a környezeti ártalmakkal szemben
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóthné dr. Kosztin Beáta, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Természettudomány műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **modellek, makettek, torzók szemléltető használata, prezentációk alkalmazása**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: évközi dolgozat, óratervek bekérése, mikrotanítás, bírálat, feladatlap készítés.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak):* **Környezetismeret tantárgy-pedagógia** **Természettudomány műveltségterületi tantárgy-pedagógia (2.): Természettudomány műveltségterületi tantárgy-pedagógia (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A korábbi környezetzetismeret tantárgy-pedagógiai ismeretanyagának felelevenítése, elmélyítése:

Általános természetföldrajzi és társadalomföldrajzi ismeretek felelevenítése, bővítése, köztük a térképészeti és topográfiai ismeretek, a légköri jelenségek, valamint a Nap és a Föld egymáshoz képesti mozgásának és helyzetének áttekintése napszakok és évszakok vonatkozásában.
Algoritmusok alkalmazása földrajzi tájaink természeti adottságainak és társadalmi életének tanításához.
Domborzati, vízrajzi, meteorológiai ismeretek tanításának lehetőségei 5-6. évfolyamon.

Általános növénytani és állattani valamint ökológiai alapismeretek.
Az ember életműködései és egészsége.
Algoritmusok alkalmazása a hazai növény és állatfajok tanításához.
Anatómiai, élettani, ökológiai ismeretek tanításának lehetőségei 5-6. évfolyamon.

Közvetlen környezetünk megismerési módszerei és gyakorlati alkalmazásuk.
A mérés, kísérletezés, tájékozódás eszközei, és alkalmazásuk az ismeretszerzésben.
A környezetünk anyagainak tulajdonságai, halmazállapot-változásai, kölcsönhatásai s ezek szerepe a mindennapi életünkben.

A komlex természettudomány oktatási folyamatának sajátosságai, a közoktatás törvényi háttere.
A tanítási óra stratégiai tervezése: tematikus tervek, óratervek.
A tanulói értékelés, valamint a folyamatértékelés kérdésköre
Az IKT eszközök és lehetőségek a természettudományos oktatásban.
A legmodernebb tanulásszervezési munkaformák áttekintése

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A komplex természettudományi tankönyvek és munkafüzetek áttekintése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom

1. Dámné Erdei Gabriella: *A környezetismeret-természetismeret tanításának módszertana I., II*. kötet. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN)
2. Dámné Erdei Gabriella: *Feladatlapok összeállításának módszertana a környezetismeret-természetismeret tantárgyban*. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN)
3. Ginnis, Paul: *Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei*. Pécsi Direkt kft. Alexandra Kiadó, Pécs, 2007. ISBN 9789633699386
4. Dobróné Tóth Márta- Futóné Monori Edit-Gőz József- Revákné Markóczi Ibolya*: Biológiatanítás az IKT ésIBL világában*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN: 978 963 473 856 5

Ajánlott irodalom:

1. Báthory Zoltán: *Tanulók, iskolák különbségek*. Okker Kiadó, Budapest, 1997. ISBN 963922829x
2. Kagan, Spencer, Kagan, Miguel: *Kooperatív tanulás*. Önkonet Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789638662354
3. Revákné Markóczi Ibolya: *Természettudományos problémamegoldás kisiskolás korban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN: 978 963 473 867 1

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- átfogóan ismeri a természettudomány műveltségterület tantárgy-pedagógiájának tananyagát
- szakmódszertani tudása lefedi azon ismereteket, melyek birtokában biztonsággal nyújt ösztönző segítséget a természettudományok iránt fokozottan érdeklődő diákok számára
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- alkalmazza a mindennapi természettudomány tantárgy-pedagógia feladatainak végrehajtásához szükséges terminológiákat
- a szakmai problémákat azonosítja, feltárja, a pedagógiai munkája során gyakorlati alkalmazással megoldást talál a felmerülő kérdésekre
- használja lendületesen a vonatkozó IKT alkalmazásokat
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a műveltségterületen közvetített, természetre vonatkozó ismeretek innovatív megismertetésére, hiteles átadására
- törekszik a természettudományos szakmai továbbképzések abszolválására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége - felelősséggel részt vállal a szakmai kérdések megindokolásában diákjai és kollégái irányában - önállóan, felelősen dönt a pedagógiai munkájával összefüggő problémahelyzetek feltárásáról s szakszerű megoldásokat alkalmaz - a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Juhász M. Tünde, szakmódszertant oktató tanár**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi terület

Tantárgy neve: Anatómia és élettan	**Kreditértéke: 2**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 80–20 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 2. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2] Videó elemzések.**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **Dolgozatok, beadandók készítése.**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Sejttani és szövettani alapismeretek.
Az ember aktív és passzív mozgató szervrendszere. Csontok és izmok csoportosítása. Izomtérkép ismerete.
Az izomműködés élettana.
A különböző szervrendszerek anatómiája és élettana.
A mozgás hatására bekövetkező anatómiai és élettani változások ismerete.
Táplálkozási ismeretek, szerepe a fejlődő szervezet optimális működésében.
Sportsérülések, sportártalmak, sportelváltozások ismerete.
Elsősegélynyújtás.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Donáth Tibor: Anatómia-Élettan. Medicina Könyvkiadó Zrt., Bp., 2016. ISBN: 963-913-567-4
2. Mihály András: Anatómia. APC-Stúdió, Gyula, 2003. ISBN 9639135674
3. Szentágothai János, Réthelyi Miklós: Funkcionális anatómia I-III. Medicina Könyvkiadó, Bp., 2006 ISBN 963-242-564-2
4. Donáth Tibor: Anatómiai atlasz. Medicina Könyvkiadó Zrt., Bp., 2005. ISBN: 978-963-226-673-2

Ajánlott irodalom:

1. Paulsen, F. – Waschke, J.: Sobotta: Az ember anatómiájának atlasza I-III. Medicina Könyvkiadó Zrt., Bp., 2019. ISBN: 978-963-226-708-1

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Testnevelési és sportjátékok	**Kreditértéke: 6**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1][2]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3. félév: 0 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **videó elemzések, óralátogatások, mikrotanítások, mérkőzéslátogatás**	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6 félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: dolgozat, kötelezően előírt technikai elemek bemutatása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3., 4., 5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (2.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A mozgásos játékok elméleti és gyakorlati kérdéseinek, fejlődésének, tantervi szempontjainak és módszertanának ismerete.
A testnevelési játékok felosztása.
Az 1-6. osztály leghatékonyabb testnevelési játékainak ismerete, pedagógiai, pszichológiai vonatkozásai.
A sportágbeli versenyzés magatartásának megismertetése.
A sportágak tanítási alapjainak elsajátíttatása.
A négy alap sportjáték (kéziladba, röpladba, labdarúgás, kosárlabda) és a floorball előfeltételeiként számontartott ügyességfejlesztő labdagyakorlatok, labdajátékok és a szükséges képességek fejlesztését szolgáló gyakorlatok ismerete.
A sportjátékok általános, technikai, taktikai és módszertani ismereteinek, játék- és versenyszabályainak elsajátítása.
Az alapvető technikai és játékelemek összekapcsolása: komplex gyakorlatok bemutatása, játék közben való alkalmazása.
Készség szinten elsajátított játék, taktikus játékcselekvés, a játékszabályokhoz való alkalmazkodás.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Paic Róbert- Meszler Balázs- Németh Zsolt- Gyöngyösi Zoltán: A sportjátékok oktatásának módszertani javaslatai. Pécs, 2015. ISBN 978-963-642-743-6
2. Pásztori Attila-Rákos Etelka: Sportjátékok I. – Iskolai és népi játékok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631923742
3. Csillag Béla – Gál László – Kristóf László – Tóth Julianna: Sportjátékok II. – Sportjátékok elmélete és módszertana (Kézilabdázás – Röplabdázás). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789631945842

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Gál László – Magyar György – Kristóf László: Sportjátékok III. – (Kosárlabdázás- Labdarúgás-felkészítés-versenyzés). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631900215

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szakál Zsolt, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóth Csaba, testnevelő tanár**

Tantárgy neve: Torna és gimnasztika	**Kreditértéke: 5**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 3 félév: 0 ea. + 1 szem. a 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 0 ea. + 1 szem., 6. félév, 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **Verseny megtekintés**	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)*: **Gyakorlatsor tervezése-bemutatása, mikrotanítás, szergyakorlatok bemutatása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3., 4., 5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (2.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A torna versenyrendszerének és szabályismeretének ismeret.
Diákolimpia versenyrendszerének ismerete.
A talajtorna elemek előkészítő és rávezető gyakorlatai.
Talajtorna technikai elemek (Gurulóátfordulások előre-hátra, fejállás, Kézállás, Kézenátfordulás oldalra mindkét irányba, Repülő gurulóátfordulás, Híd, Mérlegállás, Spárga kisérletek) oktatásmódszertana.
Kötélmászás technikája, oktatása.
A szekrényugrás szakaszai, a dobbantó deszka használatának oktatása.
Zsugorkanyarlati átugrás, huszárugrás és guggoló átugrás.
Felguggolás után gurulóátfordulás előre, leguggolás, valamint leterpesztés.
A gerendán, gyűrűn végezhető elemek technikája, oktatása.
A gerendán alkalmazható támasz és egyensúlyérzék fejlesztéséhez szükséges gyakorlatokat.
Az iskolai tornaversenyek szervezésének és rendezésének feladatai.
Képességfejlesztő kéziszergyakorlatsor tervezése, annak bemutatása.
Tornaelemek összekapcsolása és bemutatása.
A téri tájékozodó képesség és egyensúlyérzék, valamint a tornához szükséges képességek és azok fejlesztése változó körülmények között.
Izomérzékelés, ritmus- és reakciókészség, térbeli tájékozódási képesség fejlesztését szolgáló gyakorlatok ismerete.
Egyensúlyozási gyakorlatok helyben helyzetváltoztatásokkal és helyváltoztatásokkal.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
1. Honfi László Gimnasztika Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem, Nyugat-

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Magyarországi Egyetem, Eszterházy Károly Főiskola, Dialóg Campus Kiadó-Nordex Kft. 2011. ISBN 978-963-642-419-0
2. Hamza István – Karácsony István – Vígh László – Keleti József: Torna 1x1. Magánkiadás (Budapest), 2000. ISBN 9636407053
3. Metzing Miklós: Gimnasztika (Segédanyag gimnasztika vizsgához). Testnevelési Egyetem Továbbképző Intézet, TFTI, Budapest, 2007
4. Walter Bucher: 1008 Torna játék és gyakorlat. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2003. ISBN 963931093x
5. Regős József: Módszertani kézikönyv a Torna oktatásához I.-II. (1-8. osztály), Nyíregyháza, 2014. 7.-98. p.

Ajánlott irodalom:

1. MDSZ: Diákolimpiai versenykiírások és programok.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.

b) képességei

- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóth Csaba, testnevelő tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**:**

Tantárgy neve: Atlétika	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 1 szem., 6. félév: 0 ea. + 1 szem., 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2]** *(ha vannak)*: **videó elemzések, óralátogatások, mikrotanítások**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6 félév: gyj., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: dolgozat, kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5., 6. és 7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (4.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Természetes mozgásformák szerepe az atletikus mozgásformáknál.
Futások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján).
Ugrások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján).
Dobások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján).
A sportág versenyszámainak szabályai, iskolai és diákolimpia szintű versenyek szervezése, versenyeztetés.
Képesség- és ügyességfejlesztés az atlétikus mozgásanyag felhasználásával.
Testnevelési játékok, játékos versengések futással, szökdeléssel és dobással kombinálva.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bertók Béla: Atlétika. Házi jegyzet (3. átdolgozott kiadás) KFRTKF, Debrecen, 2000.
2. Takács László: Atlétika (technika, oktatás, edzés): Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest, 2004.
3. Walter Bucher: 1003 Atlétika játék és gyakorlat. Kézikönyv tanároknak. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2000. ISBN 9789639123816
4. Dieter Gruber: Az atlétika oktatása tornateremben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2000. ISBN 9639575638

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szakál Zsolt, tanársegéd**

Tantárgy neve: Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 30–70 (kredit%)	
A tanóra[1] típusa és óraszáma: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők[2] Óralátogatások, video elemzések, videózás**	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok[3]** *(ha vannak)***: óratervek leadása, mikrotanítások, dolgozatok, beadandók készítése**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. és 6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Testnevelés tantárgy-pedagógia (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A stressz fogalmának, fajtáinak beazonosítása, pozitív megküzdési stratégiáinak megismerése.
Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és alkalmazása.
A családban és a közösségben űzhető sportformák megismertetése, alternatív mozgásminták elsajátítása.
Sportági mozgásformák tervezése és megvalósítása.
A szabadban végezhető sportágak ismeretének bővítése (frizbi, futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás parkban, streetball, strandkézilabda, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)
Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, jártasság szintű elsajátítása (síelés, szánkózás, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrakenuzás)
Az oktató-nevelő munka tervezése, szervezése, a testi nevelés speciális tantárgy-pedagógiai eljárásainak alkalmazásával.
A gyermek személyiségének sokoldalú, differenciált fejlesztése, a képesség- és készségfejlesztés és az egészséges életmód kialakítása.
A sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanulók együttnevelése.
Egy választott küzdősport korosztály-specifikus alaptechnikájának és elméleti ismereteinek elsajátítása.
Az úszás megszerettetése játékos gyakorlatokon keresztül.
Hátúszórajt és a fejesugrások elsajátítása.
Merülési versenyek, úszóversenyek.
A korábban elsajátított úszásnem(ek) gyakorlása, technikájának csiszolása.
Segédeszközök ismerete, alkalmazása.
Differenciált óratartás lehetőségei.
A vízből mentés oktatása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

[1] **Nftv. 108. §** 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.
[2] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[3] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Arday László: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv alsó tagozatos pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639191043
2. Tóth Ákos: Az úszás tankönyve, Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest, 2008. ISBN 9789637166945
3. Bucher, Walter: 1000 bemelegítő játék és gyakorlat. Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2000. ISBN 9789639123809
4. Makszin Imre: A testnevelés elmékete és módszertana, Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs, 2014. ISBN:9786155376245

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnek a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermek jogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőivel, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje
- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

d) autonómiája és felelőssége
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Szakál Zsolt, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Tóth Csaba, testnevelő tanár, Dr. Pinczés Tamás, főiskolai docens, PhD**

Vizuális kultúra műveltségi terület

Tantárgy neve: Rajzolási-festési gyakorlatok	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 2. félév: 0 ea. + 4 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[1] *(ha vannak)*: **fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[2] *(ha vannak)***: -**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **2. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Rajz és Vizuális Nevelés (1.)**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A vizuális kultúra gyakorlati megközelítése
A gyakorlatra ható fontosabb elméleti kérdések tágabb megismerése
A hagyományos síkábrázolás technikáinak szélesebb körű elsajátítása
A kétdimenziós képi ábrázolás módszereinek alkalmazása
A feladatok egyéni és/vagy kollektív megoldása és kivitelezése
A tervszerű és a spontán rajz és festészet megismerése és alkalmazása
Kreatív rajzi és festészeti kísérletezés és ezek pedagógiai vonzata
Forma orientáció
Szín orientáció
Kortárs festészeti kísérletek
Prezentációs megoldások

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

Barcsay Jenő: Művészeti Anatómia, Corvina Könyvkiadó, Budapest, 2008, ISBN: 9789631356991
Gombrich, E. H.: A művészet története, Gondolat Kiadó, Budapest, 1983, ISBN: 9632812158
Arnheim, Rudolf: A Vizuális Élmény, Aldus Könyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 9632172833
Szőnyi István: A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979, ISBN: 9633361826
Itten, Johannes: A színek művészet, Göncöl Kiadó, 2016, ISBN: 9789639183186
Wehlte, Kurt: A festészet nyersanyagai és technikái, Balassi MKE, Budapest, 2004, ISBN: 9635065787

Ajánlott irodalom:

[1] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[2] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Hornyik Sándor – Szőke Annamária (szerk.): Kreativitási gyakorlatok, fafej, indigó, Erdély Miklós művészetpedagógiai tevékenysége 1975-1986, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007, ISBN: 9639567818
Heidegger, Martin: A műalkotás eredete, Európa Kiadó, Budapest, 1988, ISBN: 9630745488

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
Ismeri a művészeti nevelés szerepét.
Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.
Megismeri a hagyományos síkábrázolás alapelemeit és törvényszerűségeit
Megismeri a hagyományos rajzi és festészet-technikai eszközöket
Rálátást nyer a kortárs festészeti megoldásokra

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
Támogató tanulási környezetet biztosít.
Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
Alkalmazás szinten elsajátítja, illetve megerősíti a hagyományos rajzi és festészet-technikai eszközök használatát
Az ábrázolás folyamatában képessé válik a képi információ objektív megítélésére
Képessé válik az önértékelésére
Megismeri a hagyományos síkábrázolások megközelítési szempontjait
Elsajátítja a síkábrázolások primér elemzési lehetőségeit

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
Konstruktív módon megváltozik a műalkotásokhoz, illetve általában az egyéb alkotási folyamatokhoz való viszonya
Pozitívan változik az önértékelése
Szociális együttműködése fejlődik

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.
Elősegíti a felelősségteljes gondolkodást
Erősíti az autonóm döntéshozás képességét
A gyermek önértékelését fejleszti

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) **Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy neve: Képzőművészeti és művészettörténeti ismeretek	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 80–20 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 2 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[1] *(ha vannak)*: **prezentáció**	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[2] *(ha vannak)***: fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka, kutatás**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: **Rajzolási-festési gyakorlatok**	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A vizuális kultúra jórészt elméleti szemléletes megközelítése
Az elmélethez kötődő fontosabb gyakorlati kérdések megismerése
A gyermek- és felnőtt vizuális alkotások viszonyának, alakulásának és kontinuitásának megismerése
A művészettörténet lineáris kronológiai ismerete
A művészettörténet alternatív megközelítései
A művészettörténet a gyermeknevelés tekintetében
Belehelyezkedési kísérletek a különböző művészettörténeti korokba
Műalkotás elemzési kísérletek
Rálátás a kortárs képzőművészetre és annak pedagógiai oldalára

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Beke László: Műalkotások elemzése, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010, ISBN: 9789631967883
2. Gombrich, E. H.: A művészet története, Glória Kiadó, Budapest, 2002, ISBN: 9639283649
3. A képzőművészet Iskolája I, II., Képzőművészeti Alap Kiadó, 1976
4. Művészettörténeti albumok az őskortól a XX. századig
5. Művészettörténeti internetes reprodukciók az őskortól a XX. századig

Ajánlott irodalom:

1. Gadamer, H.G.: A szép aktualitása, T-Twins kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 9667977732
2. Heidegger, Martin: A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN: 9630745488
3. Eliade, Mircea: Képek és jelképek, Európa kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 9630762447
4. Arnheim, Rudolf: A Vizuális Élmény, Aldus Könyvkiadó, Budapest, 2005, ISBN: 9789632172835
5. Dercsényi Dezső, Zádor Anna: Kis Magyar Művészettörténet, Képzőművészeti Alap Kiadó, Budapest, 1980, ISBN: 9633361281

[1] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[2] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
Ismeri a művészeti nevelés szerepét.
Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.
Képzőművészeti, művészettörténeti, kultúrtörténeti tudást szerez
Megismeri a vizuális kultúra több szempontú művészettörténeti megközelítését
Megismeri a pedagógiában is releváns fontosabb műveket, korszakokat és elveket
Türelemmel tudja kezelni az alkotásfolyamatok mentális és gyakorlati nehézségeit

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
Támogató tanulási környezetet biztosít.
Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
Elsajátítja a képi ábrázolás prímér elemzési lehetőségeit
Alkalmazza a vizuális ábrázolások megközelítési szempontjait
Szubjektív és objektív esztétikai ítélő képességre tesz szert

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
Megváltozik a műalkotásokhoz való viszonya
Általában, az egyéb alkotási folyamatokhoz való hozzáállása is rugalmasabb lesz

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.
A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.
A vizuális alkotás tapasztalatával, azon túlmutatva is képes az autonóm kreatív gondolkodásra.
Felelősséggel elősegíti és koordinálja a gyermekek alkotói integrációját.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) **Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy neve: Környezetkultúra és kreatív műhelygyakorlatok	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[1]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 0 ea. + 4 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[1] *(ha vannak)*: **prezentáció**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[2] *(ha vannak)***: fotó dokumentáció, prezentáció, egyénis és/vagy kollektív projekt munka, esettanulmány**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A természeti és az épített környezet meghatározása és vizsgálata
Környezetkultúra történeti szempontból
Környezeti terek és elemek funkcionális vs. esztétikai elemzése és értelmezése.
A környezet érzékszervi aspektusai
Audiovizuális és taktilis környezet
Város, falu, tanya, ház
A természeti és az épített környezet gyakorlati megközelítésse
Építészet, tájépítészet, tudatos környezettervezés példái közvetlen környezetünkben.
Projekt-orientált, gyakorlati szempontok, tervezés és modellezés:
- tárgy tervezés
- tárgy kivitelezés
- a dokumentáció gyakorlata, (fotó/videó/stb.).

A valós és a virtuális környezet, a képi/mozgóképi kultúra és ezek viszonya az emberi alkotótevékenység tekintetében.
Alkotói és befogadói tevékenység viszonya.
A kreatív alkotás, az alkotói szabadság és a környezeti/társadalmi igények és elvárások viszonya
A kommersz és az elite – művészeti igénykülönbségek
A kontextus változása, újrahasznosítás, környezettudatos gondolkodás a vizuális kommunikációban is.
Művészeti ágak összekapcsolódása, interdiszciplináris gondolkodás és együttműködés a gyakorlatban:
- gyűjtési feladatok
- kreatív gyakorlatok
- konstruktív és dekonstruktív kísérletek
- környezettudatos landart és természetművészeti, street art és részvételi művészet kísérletek
- és ezek dokumentációja, az audiovizuális művészeti eljárások és eszközök széles körű alkalmazásával.

(Festés, rajz/grafika, kollázs, nyomtatás, tárgyalkotás, fotó, videó, stb.) Téma-orientált egyéni és kollektív alkotási folyamatok, projektek.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai

[1] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[2] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

Szentkirályi Zoltán, Az építészet világtörténete, Képzőművészeti Alap Kiadó, 1983

Boglár Lajos–Papp Richárd, A tükör két oldala. Bevezetés a kulturális antropológiába. Budapest, 2008

Moholy-Nagy László: Az anyagtól az építészetig, Corvina, Budapest, 1972

Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, Esztétikai-művészeti nevelés, Balassi Kiadó, Budapest, 1994

H.G. Gadamer, A szép aktualitása, T-Twins, 1994

Ajánlott irodalom:

Martin Heidegger, A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN 9630745488

Bergström, Bo: Bevezetés a vizuális kommunikációba, Scolar Kiadó, Budapest, 2009

Lissák György: A formáról, Láng Kiadó és Holding Rt., Budapest, 1998, ISBN 9638054093

Forgács Éva: Bauhaus, Jelenkor Kiadó, Pécs, 2010

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Ismeri a természetes és épített környezet különbségeit
Érti az ember és környezete közötti funkcionális és esztétikai viszonyt
Ismeri az épített környezet alapelemeit, alapvető formáit.
Vizsgálni tudja a az esztétikai és funkció különbségeket
Elasajátítja a vizsgált környzet tervszerű ábrázolását
A képi és tárgyalkotói tudást a gyakorlatban is alkalmazni tudja a gyakorlati kísérletekben
Ismeri és alkalmazza a kreatív alkotó és prezentációs technikákat

b) képességei

Vizuális környezet-esztétikai képességekre tesz szert
Alapvető környezetértelmezés, melynek során alkotói témákat határozhat meg
Képes környezetorientált feladatokat tervezni
Képes elősegíteni a kreatív alkotói elmélyülést
Képes változatos, egyénre illetve csoportokra szabott gyakorlati módszereket alkalmazni, a melyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
Képes a helyi és globális környzetkultúra értékeinek közvetítésére, és azok tematikus feldolgozására a gyermekközösségben.
Képes a témaorientált vizuális információk objektív beazonosítására, pedagógiai irányú rendszerezésére és annak közvetítésére, illetve a témaorientált vizuális ábrázolások kollektív elemzésére.
Képes a korszerű alkotó és prezentációs technikák alkalmazására.

c) attitűdje

Környzettudatos szemlélet
Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
Igényli és gyakorolja az önreflexiót, a gyakorlati munkafolyamtokban és azok értékelésénél
Nyitott a témával összefüggő módszerek és technikai megoldások fejlesztésére
Konstruktív módon közelíti meg a kézműves alkotási folyamatokat.
Pozitívan változik az önértékelése.
Kreativitása utat talál és fejlődik.

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.

Az adott területen felelősségteljes a helyi illetve globális környezeti (esztétikai és társadalmi) kérdésekben, abban konstruktív és kommunikatív Elősegíti a vizuális gyakorlati gondolkodást és értékítéletet Megerősíti az alkotói elmélyülés értékeit Támogatja a hagyományos és a progresszív technikák konstruktív együttműködését
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) **Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy neve: Vizuális kultúra műveltségterületi tantárgy-pedagógia	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 5. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők** *(ha vannak)*: gyermekrajzok vizsgálati célból történő felvétele	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok** *(ha vannak)***:** a gyermekrajzok elemzésének értékelése	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **5. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**
- A rajzórák tervezésének elvi és módszertani megközelítése. - Feladatsorok összeállítása, a rajzórák rajzos és szöveges tervezése. - A rajz-tanmenet önálló tervezésének követelményei a 6-12 éves korú gyermekek vizualitásának átfogó ismeretében - A gyermeki ábrázolás alakulásának, változásának megismerése a kezdetektől 12 éves korig, a gyermekrajzok elemzésének gyakorlatával együtt. A gyermeki kreativitás sajátosságainak megismerése, annak hosszú távú megőrzésével és lehetőségeinek lehető legszélesebb körben történő kiterjesztésével - Az rajz tanításában alkalmazott elmélet és gyakorlat összhangja, mely tervező és szervező munkában realizálódik adott tanítási egységekre bontva
A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: 1. Bakos Tamás, Bálványos Huba, Preisinger Sándor: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9635063229 2. Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9630577321 3. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai - Projekció, kifejezés, mintázatok, Flaccus Kiadó, Budapest, 2013 ISBN: 9789639412439 **Ajánlott irodalom:** 1. Itten, Johannes: A színek művészete. Göncöl Kiadó. Budapest, 2000. ISBN: 9631314066 2. Szalontai György: Vizuális nevelés. Tárogató Kiadó. Budapest, 1994. ISBN: 9638491345
Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK* ***7.*** *pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**
A tanító **a) tudása** - Folyamatában ismerje – az életkori sajátosságok alakulását figyelembe véve – a 6-12 éves gyerekek vizuális kifejezőeszköz-készletét, mely adekvát kreativitásuk jellegzetességeivel és a gyermeki világkép változásaival - Ismerje a rajz tanításának szakmódszertani alapjait a kerettanterv előírásaitól a kreatív feladattervezésig és óraszervezésig - Tudja a gyakorlatba áttenni módszertani ismereteit, az alapfokú oktatás első hat évében alkalmazható korszerű eszközök és módszerek alkalmazásával, amelyek innovatív változásait

folyamatosan nyomon követi,
- Ismerje a gyermeki kreativitás életkorral változó sajátosságait, ezek figyelembevételével tudja tervezni a vizuális ismeretek átadását, és megfelelő szemlélettel tudja értékelni a gyermeki teljesítményeket

b) képességei
- legyen képes - biztos szakmai ismeretek birtokában - az 1-6 évfolyamon a nevelési fejlesztési célokat és feladatokat a gyermekek személyiségére differenciáltan tervezni, főbb tekintettel eltérő szociokulturális környezetük fontosabb jellemezőire
- a rajz tanítása során - módszertani ismereteinek birtokában - legyen képes a megfelelő módszerek kiválasztására, különös tekintettel a változatos és egyénre szabott értékelési módszerekre, amelyek elősegítik a gyermek önértékelési képességeinek kialakítását
- legyen képes tanórák tervezésére és szervezésére, amelyek támogató környezetet biztosítanak az ismeretszerzésre a vizualitásban
- legyen képes összekapcsolni az egyes feladattípusokat, azokat folyamatba rendezni, összefüggő rendszerbe állítani szakmai-tudományos kritériumokat is érvényesítve, közben folyamatosan tájékozódva a szakirodalom bővülő forrásainak körében

c) attitűdje
- alakuljon ki elkötelezettsége az önreflexív kontrollra a vizuális ismeretek átadásában
- nyitott az esztétikai érzékenység fejlesztésében felmerülő új elméletek és módszerek, kommunikációs technológiák iránt
- feltétel nélkül nyitott - a rajz tanításán keresztül - a gyermek és a gyermeki világ előítéletektől mentes szemléletére

d) autonómiája és felelőssége
- Legyen tisztában a rajzórák szerkezeti egységeivel, az egyes elemek hierarchiába rendezésével, ezen keresztül intézménye küldetésért vállalva felelősséget
- Hatáskörében és a vizualitás területén felelősséget vállal a 6-12 éves korú gyermekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- Önállóan tervezzen feladatsorokat rajzos-szöveges formában, anyaggyűjtéssel előkészítve, a gyermeki ábrázolás alakulásának-változásának ismeretében, mindezzel felelősséggel vesz részt intézményében a hatékony oktató-nevelő munkában, a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy neve: A szemléltetés módszertana	**Kreditértéke: 4**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 40–60 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 6. félév: 2 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők** *(ha vannak)*: **önálló projektek tervezése vizuális problémák feldolgozására**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok** *(ha vannak)***: az önálló projektek dokumentációjának bemutatása**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **6. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy, döntően, a vizuális kommunikáció problematikájával foglalkozik. Az általános kommunikációelméletbe illesztve tárgyalja a közvetítés-kommunikálás lépéseit, alapvető szabályait, ezeket a vizualitás területére vetítve.
A köznapi vizualitás és a vizuális művészetek befogadása közötti különbség és azonosság legfontosabb elemeinek bemutatása, feltérképezése példákon keresztül.
Hogyan működik a vizuális hatás mechanizmusa: műtárgyak által - az interakció szakmódszertani fogásait is alkalmazva - és a köznapi vizualitásban?
A vizuális szemléltetés a rajzpedagógiában hogyan társítható más művészeti ágak alkotásaival?

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Kárpáti Andrea: Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995, ISBN: 9631868239
2. Bakoss Tamás: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 9635063229
3. E. H. Gombrich: A látható kép. In Horányi Özséb (szerk.): Kommunikáció I–II. General Press, Budapest, 2003, 92–107. – Pléh Csaba fordítása

Ajánlott irodalom:

1. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Budapest, 2001. ISBN: 9639123366
2. Itten, Johannes: A színek művészete. Göncöl Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9631314066

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Ismeri a kommunikáció folyamatának elméletét - amely a vizualitásra is érvényes - és tipológiáját, ezeket az ismereteket a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatására használja fel
Átlátja a vizuális kommunikáció helyét, helyzetét a művészetben és a hétköznapokban, a gyermekek érintő társadalmi folyamatokban
Rendelkezik a személyiség kibontakoztatását megalapozó tudományos ismeretekkel, amelyek az alapfokú oktatás első hat évében a gyermeki kreativitás hosszú távú megőrzését célozzák
Birtokolja - az adott életkori sajátosságok figyelembevételével - a vizuális közvetítés céljainak, tartalmának és tevékenységi formáinak, valamint az egyéni ismeretszerzési utak módozatainak tudását

b) képességei

Legyen képes az esztétikum közvetítésére a vizualitáson keresztül
A csoportmunka lehetőségeit kiaknázva legyen képes a közösségi értékek formálására és a

gyermekközösség folyamatos alakítására
Értékelési módszereiben szerezze meg a változatos és egyénre szabott módozatok önálló kialakításának képességét

c) attitűdje

A 6-12 éves korú gyermekek fejlődésének támogatása áll irányultságának középpontjában, a művészetek - elsőként a vizuális művészetek - révén
Az esztétikumra hangoltság által a feltétel nélküli nyitottság és a befogadói szemlélet továbbadására való irányultság
Elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező és különböző képességű és adottságú gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt a művészeti nevelés eszköztárát használva

d) autonómiája és felelőssége

A vizuális nevelés terén felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődésért, életkori sajátosságaiknak megfelelő szint eléréséért
A vizuális ismeretek átadásának gyakorlati megvalósításban önálló és interaktív módszerek alkalmaz, munkájában felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Imreh Sándor, adjunktus**

Tantárgy neve: Tárgy- és motívumkultúra	**Kreditértéke: 3**
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”[12]: 20–80 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 7. félév, 0 ea. + 3 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**[1] *(ha vannak)*: **tematikus prezentáció, projekt munka**	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok**[2] *(ha vannak)***: fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka, esettanulmány,**	
A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **7. félév**	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: –	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A természetes és a mesterséges környezet alapmotívumai.
A külső és a belső épített környezet vizuális motívumainak vizsgálata.
A néprajzi környezet vizuális és taktilis motívumainak vizsgálata.
Város-falu, hegy-domb-sík, erdő-mező, fa-fém-kő.
Az alkalmazott szerves és szervetlen anyagok motívum-sajátosságai.
Foglalkozás-orientált forma- és motívum vizsgálatok.
Időbeli változások és különbségek a megtapasztalt forma- és minta környezetben
A néprajzi múlt és a divatos jelen - komparatív motívum-analízisek:

- régi és kortárs motívumok gyűjtése
- vizsgálat, elemzés, értelmezés
- kreatív feladatok
- dokumentálás

A design:

- a valós, a virtuális és a média környezet szignifikáns formái és mintái.
- a vizuális/audiovizuális média környezet eszközeinek és kifejezésmódjainak egyszerű dekódolás kísérletei a gyakorlatban.

Egyedi/kézműves versus tömegcikkgyártás.
A forma- és motívum-tartalmak értelmezése és gyakorlati kísérletei hagyományos és kortárs művészeti eszközök alkalmazásával:

- anyaggyűjtés
- formaredukciós kísérletek
- konstruktív és dekonstruktív kísérletek
- dokumentáció-gyakorlat.

Fontos az interdiszciplináris attitűd.
Képző- és iparművészeti eljárások, minél szélesebb körű gyakorlati alkalmazása. (Festés, rajz/grafika, kollázs, nyomtatás, varrás, tűzés, ragsztás, tárgyalkotás, fotó, videó, stb.) Egyszerű anyagok kreatív

[1] pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.
[2] pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

alkalmazása. Téma-orientált egyéni és kollektív alkotási folyamatok projektek.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

Magyar Néprajzi Lexikon, Budapest, Akadémiai kiadó, 1977-82

Boglár Lajos–Papp Richárd, A tükör két oldala. Bevezetés a kulturális antropológiába. Budapest, 2008

Cocchiara, Giuseppe, Az európai folklór története, Gondolat Kiadó, Budapest, 1962

Hofer Tamás, Fél Edit: Magyar népművészet, Corvina Kiadó, Budapest, 1977

Káesz Gyula, Ismerjük meg a bútorstílusokat, Gondolat kiadó 1978, Háttér kiadó 2002, 2008

Ajánlott irodalom:

Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, Esztétikai-művészeti nevelés, Balassi Kiadó, Budapest, 1994

Martin Heidegger, A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN 9630745488

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.*, KKK **7.** pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Ismeri a történeti épített külső és belső környezet szerepét.
Ismeri a vizuális motívumok alapelemeit, alapvető formáit.
Átlátja a földrajzi és társadalmi viszonyok közötti motívum-különbségeket
Elasajátítja a vizuális formák és motívumok ábrázolását
A kép és tárgyalkotói tudást a gyakorlatban is alkalmazni tudja a motívum-ábrázolásban.
Megismeri a néprajzi formák és motívumok gyakorlati alapkérdéseit.
Ismeri a korszerű alkotó és prezentációs technikákat

b) képességei

A forma- és motívum kultúra átadás során, a gyerekek szociokulturális környezetfüggő személyiségét figyelembe véve képes tervezni, célokat, feladatokat megfogalmazni, elősegítve a kreatív alkotói elmélyülést.
Képes változatos, egyénre illetve csoportokra szabott gyakorlati módszereket használni
Elősegíti a gyermek kreatív képességeinek alakulását.
Támogató tárgyalkotási környezetet biztosít.
Képes a hagyományok és a közösségi értékek közvetítésére, és tematikus feldolgozására a gyermekközösségben.
Képes a hagyományos vizuális információk objektív beazonosítására, pedagógiai irányú rendszerezésére és annak közvetítésére, illetve a témaorientált vizuális ábrázolások kollektív elemzésére
Képes a korszerű alkotó és prezentációs technikák alkalmazására

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
Igényli és gyakorolja az önreflexiót, a gyakorlati munkafolyamtokban és azok értékelésénél
Nyitott a témával összefüggő módszerek és technikai megoldások fejlesztésére
Konstruktív módon közelíti meg a kézműves alkotási folyamatokat
Pozitívan változik az önértékelése.
Kreativitása utat talál és fejlődik.

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a helyi és globális művészeti és néprajzi hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért. Elősegíti a gyakorlati vizuális gondolkodást és értékítéletet Megerősíti az alkotói elmélyülés értékeit Támogatja a hagyományos és a progresszív technikák konstruktív együttműködését
Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*)**: Dr. Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA**
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) **Dr. Imreh Sándor, adjunktus**